

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
DİNLER TARİHİ BİLİM DALI

**JAPON MİTOLOJİSİ VE JAPON İMPARATORLUK
KÜLTÜNE ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Mustafa Sami BAYBAL

HAZIRLAYAN
AHMET GÜL
16810201012

Konya - 2020

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Ahmet GÜL
	Numarası	168101201012
	Ana Bilim / Bilim Dalı	FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI / DİNLER TARİHİ BİLİM DALI
	Programı	Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Mustafa Sami BAYBAL
	Tezin Adı	JAPON MİTOLOJİSİ VE JAPON İMPARATORLUK KÜLTÜNE ETKİSİ

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan JAPON MİTOLOJİSİ VE JAPON İMPARATORLUK KÜLTÜNE ETKİSİ başlıklı bu çalışma 31/01/2020 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Sıra No	Danışman ve Üyeler		
	Unvanı	Adı ve Soyadı	İmza
1	PROF. DR.	MUSTAFA SAMİ BAYBAL	
2	DOÇ. DR.	CEMİL KUTLUTÜRK	
3	DOÇ. DR.	NERMİN ÖZTÜRK	

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ KONYA SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
--	---	---

Bilimsel Etik Sayfası

Öğrencinin	Adı Soyadı	Ahmet GÜL		
	Numarası	168101201012		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI/ DİNLER TARİHİ BİLİM DALI		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
Tezin Adı	JAPON MİTOLOJİSİ VE JAPON İMPARATORLUK KÜLTÜNE ETKİSİ			

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

AHMET GÜL
İmzası

ÖZET

Japonya'nın milli kimliğini oluşturan temel birkaç etmenden biri de Şintoizm'dir. Şintoizm'de kutsal kabul edilen Ko-ji-ki (Kadim Meselelerin Kaydı) adlı kitap Japon mitolojisinin ana kaynağını oluşturmaktadır. Japon Mitolojisine göre Japonlar; imparatorluk ailesinin Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami'nin soyundan geldiğine ve Japonlara hükümdarlık etmeleri için tanrısal bir hak verildiğine inanırlar. Bu mitolojik kült sayesinde Japonya'da merkezi bir otorite kurulmuştur.

Japonya'daki İmparatorluk hanedanı meşruiyetini kutsallık bağı sayesinde bugüne kadar değişmeden devam etmiştir. Bu yüzden ilk Japonya İmparatoru Jimnu Tenno'dan itibaren Japon İmparatorluk Hanedanı asla değişmemiştir. Böylece Şintoizm dini, siyasi ve sosyal hayatı etkileyen temel bir faktör haline gelmiştir. Japon İmparatorluğu'nun kutsal değerler üzerine inşa edilmiş olması ve gücünü bu kutsal değerlerden alması tarih boyunca bu kuruma sıkı sıkıya itaat edilmesini sağlamıştır.

Şintoizm'in tüm ülkeyi tek bir yönetim altında birleştiren bir kült haline gelmesi, yönetimin gücünü arttırmış ve kutsallıkla kurulan ilişki sayesinde İmparator, Japon halkı içinde yaşayan bir "Tanrı" olarak hak ettiği saygıyı her zaman için görmüştür. Şintoizm'in birlik ve beraberliğe, toplumsal aidiyete yaptığı vurgu sayesinde Japon halkında; kendinden önce ülkesini düşünen ve ülkesi için her şeyini feda eden bir ahlak yapısını oluşturmuştur.

Anahtar kelimeler: Şintoizm, Japon Mitolojisi, Kami, Ko-ji-ki

ABSTRACT

Shintoism is one of the main factors that establishes Japan's national identity. The book *Ko-ji-ki* (Record of Ancient Matters), considered as sacred in Shintoism, is the main source of Japanese mythology. According to Japanese Mythology, the Japanese believe that the imperial family descended from the Sun Goddess Amaterasu (Ama-terasu-oho-mi-kami) and were given a divine right to rule. Thanks to this mythological cult, a central authority was established in Japan.

The imperial dynasty in Japan has maintained its legitimacy without any change up to today thanks to the sacred bond. Therefore, since the first Emperor of Japan Jimmu Tenno, the Japanese Imperial Dynasty has never changed. Thus, Shintoism has become a fundamental factor affecting religious, political and social life. The fact that the Japanese Empire was built on sacred values and took its power from these sacred values has ensured that the institution was strictly obeyed throughout history.

The fact that Shintoism has become a cult that united the whole country under a single administration increased the power of the administration, and thanks to the relationship established by depending on sanctity, the Emperor has always got the respect he deserved as a “God” who lives among the Japanese people. Thanks to the emphasis of Shintoism on unity and social belonging, for the Japanese people, it has established a moral structure that considers its country before itself and sacrifices everything for its country.

Key words: Shintoism, Japanese mythology, Kami, Ko-ji-ki

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL FORMU	i
BİLİMSEL ETİK SAYFASI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
ÖNSÖZ	viii
KISALTMALAR.....	x
GİRİŞ	1
1.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU VE ÖNEMİ	1
1.2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	2
1.3. ARAŞTIRMANIN SINIRLANDIRILMASI.....	2
1.4. ARAŞTIRMANIN KAYNAKLARI	3

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞİNTOİZM VE GENEL ÖZELLİKLERİ

2.1. Şintoizm'in Genel Özellikleri	5
2.2. Şintoizm'de Kutsal Kabul Edilen Kitaplar	7
2.2.1. Ko-ji-ki(Kadim Meselelerin Kaydı)	7
2.2.2. Nihon Şoki/Ni-hon-gi(Japonya Vakayinameleri)	8
2.2.3. Kujiki(Kadim Olayların Vakayinameleri)	8
2.2.4. Kogoşui(Seçilmiş Kadim Öyküler)	8
2.2.5. Engi Şiki(Engi Döneminin Ayrıntılı Yasaları)	8
2.3. Şintoizm ve Atalar Kültü	8
2.4. Şintoizm ve Kami.....	10
2.4.1. Tanrısal Kamiler	15
2.4.2. Aile Ataları/Kamileri	15
2.4.3. Tarihî Kişilerin Kamileri.....	15
2.5. Şintoizm'in Ahlâk Anlayışı	15

İKİNCİ BÖLÜM

JAPON MİTOLOJİSİ

3.1. Japon Mitolojisinin Temel Kaynağı Ko-ji-ki(Kadim Meselelerin Kaydı)	19
--	----

3.1.1. Semâvî Cennet'in ve Dünyanın Ortaya Çıkması	20
3.1.2. Yedi İlâhî Kami Nesli	21
3.1.3. Onogoro Adası	21
3.1.4. İzana-gi-no-kami ve Kız Kardeşi İzana-mi-no-kami'nin Evlenmesi.....	22
3.1.5. Sekiz Büyük Ada'nın Doğumu	22
3.1.6. İzana-gi-no-kami ve İzana-mi-no-kami'nin Kamileri Doğurması.....	23
3.1.7. İzana-mi-no-kami'nin Ölümü	23
3.1.8. Ateş Kamisinin Ölümü.....	24
3.1.9. Ölüler Diyarı	24
3.1.10. İzana-gi-no-kami'nin Arınması ve Kamilerin Doğuşu	25
3.1.11. İzana-gi-no-kami'nin Üç Kamiye Görevler Vermesi	26
3.1.12. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun Ağlayıp Gözyaşı Dökmesi.....	27
3.1.13. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto ve Ama-terasu-oho-mi-kami Arasındaki Kutsal Yemin	27
3.1.14. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun Semâvî Cennet'teki Yıkımı	28
3.1.15. Ama-terasu-oho-mi-kami'nin Semâvî Cennetteki Mağaraya Kapanışı	29
3.1.16. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun Semâvî Cennet'ten Kovulması ve Yeryüzünde Tarımın Başlaması	31
3.1.17. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto ve Sekiz Başlı Ejderha... 31	
3.1.18. Oho-kuni-nushi-no-kami ve İnaba'nın Beyaz Tavşanı	33
3.1.19. Seksen Kardeşin Oho-kuni-nushi-no-kami'yi Öldürme Girişimleri.....	34
3.1.20. Oho-kuni-nushi-no-kami'nin, Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto Tarafından Sınanması	36
3.1.21. Semâvî Cennet'ten Yeryüzü Topraklarına Müdahale.....	38
3.1.22. Semâvî Cennet'ten Yeryüzüne İkinci Elçi Gönderilmesi	39
3.1.23. Oho-kuni-nushi-no-kami'nin Tahttan Çekilmesi.....	40
3.1.24. Kutsal Torunun Semâvî Cennet'ten Yeryüzüne İnişi	42

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

JAPON İMPARATORLUK KÜLTÜNÜN ORTAYA ÇIKIŞI VE JAPON MİTOLOJİSİNİN BU KÜLTE ETKİSİ

4.1. Japonya'nın Tarihsel Dönemleri	46
---	----

4.1.1. Jomon Dönemi	47
4.1.2. Yayoi Dönemi	48
4.1.3. Kofun Dönemi.....	48
4.2. İmparatorluk Kültünün Temelleri	48
4.2.1. Uji.....	49
4.2.2. Ujigami.....	50
4.3. Japon Mitolojisinin Yönetimin Merkezîleşmesi Sürecine Etkisi.....	50
4.4. Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami Miti.....	52
4.5. İmparatorluğun Üç Temel Hazinesi	56
4.5.1. Kılıç (Amanomurakumanotsuruği)	57
4.5.2. Ayna(Yata no kagami)	57
4.5.3. Mücevher(Yasakani no magatama)	57
4.6. İmparatorluk Ailesinin Meşruiyetini Destekleyen Kanıtlar	57
4.7. Meiji Restorasyonu	60
SONUÇ	67
KAYNAKÇA.....	71
EKLER.....	73
ÖZ GEÇMİŞ	90

ÖNSÖZ

Günümüz dünyasındaki hızlı değişim ve gelişen teknolojiyle birlikte insanların buldukları ortamları terk etmeden dünyanın her yerine ulaşabilme imkânlarının olması; farklı toplumlar, kültürler ve medeniyetlerle iletişim ve etkileşim içine girilmesini sağlamıştır.

Özellikle son yıllarda artan küresel ticaret ve insanların farklı yerleri gezip görme isteklerinin bir sonucu olarak artık Uzak Doğu Asya'ya yabancı değiliz. Özellikle bu bölgedeki Çin, Japonya ve Güney Kore ülkeleri herkesin ilgisini çekmekte ve bu ülkeleri gezip görme isteği de artmaktadır.

Çalışmamızda ele aldığımız Japonya ve Japon halkının dini hakkındaki bilgilerimiz hâlen yeterli düzeye çıkamamıştır. Özellikle Japon kültürü, mitolojisi ve dini Şintoizm hakkındaki bilgilerimiz çok kısıtlıdır. Bunun nedenleri arasında bu ülkenin bizim ülkemize coğrafi olarak uzaklığı, dil sorunu ve akademik çalışmaların yetersizliği ön plâna çıkmaktadır.

Türkiye'deki Dinler Tarihi alanındaki çalışmaların çoğu Yahudilik ve Hıristiyanlık üzerine yapılmaktadır. Asya kıtası üzerindeki yaşayan dinlerle ilgili çalışmalar ise özellikle Hinduizm ve Budizm üzerine yoğunlaşmış durumdadır. Bazı Dinler Tarihi kitapları üzerinde yaptığım çalışmalarda Şintoizm dininin "Hint Dinleri" başlığı altında gördüğümü belirtmek isterim. Bu da Şintoizm hakkında ne kadar az bilgiye sahip olduğumuzu göstermektedir.

Türkiye'de Şintoizm hakkında bilgilerimizin çoğunluğunun daha çok Avrupa ve Amerika'da yazılmış Dinler Tarihi kitaplarından yapılan tercümelere alındığını ve Dinler Tarihi kitaplarında dört beş sayfalık bir yer kapladığını görüyoruz. Buna ek olarak çeşitli devlet görevleriyle veya bireysel olarak Japonya'ya gidip döndüğünde Japonya hakkında gezi yazıları veya kitaplar yazanlar da vardır.

Belirttiğimiz üzere gelişen teknolojik iletişim ağı ve hızlı ulaşım ağları sayesinde artık Japonya ve Şintoizm hakkında daha fazla bilgiye ulaşabilme imkânına sahibiz. İşte biz de Şintoizm ve Japon mitolojisinin, Japon halkıyla olan ilişkisini dikkate alarak irdelemek ve dolayısıyla Dinler Tarihi bilim dalına bir nebze katkıda bulunmak istedik.

Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Şintoizm dini ve bu dinin en önemli ögesi olan “kami” kavramı üzerinde duracağız. Kami kavramının ve ifade ettiği anlamların Japonlar’ın hayatındaki etkilerini inceleyeceğiz. Şintoizm ve Japonya’daki yönetimin kami ve kamilerle olan ilişkisini ele alacağız.

İkinci bölümde Japon mitolojisinin ana kaynağı olan Ko-ji-ki’nin belirlenmiş bölümlerini tercüme etmeye çalışacağız. Japon mitolojisinin geçmişten bugüne kadar devam eden Japon İmparatorluk Hanedanlığına verdiği kutsal egemenlik hakkının dini ve tarihi kökenini anlamaya gayret edeceğiz.

Üçüncü bölümde Japonya’nın tarihsel dönemleri hakkında genel bilgiler verilecek, ülkenin bölgedeki konumu ve bundan kaynaklı olarak Şintoizm’in doğuşu ve gelişmesi, sosyal yapı ve devlet yönetimi üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğunu ele almaya çalışacağız.

Böyle bir çalışmayı ortaya koyarken her türlü katkıyı veren, araştırma konumuyla ilgili fikirlerinden istifade ettiğim danışman hocam Prof. Dr. Mustafa Sami BAYBAL’a; çalışmamın plânlanmasında, araştırılmasında, yürütülmesinde ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım Doç. Dr. Ahmet ARAS ve Doç. Dr. Nermin ÖZTÜRK hocamıza, her zaman yoldaşlıklarını eksik etmeyen sevgili dostlarıma ve son olarak da benim her zaman en büyük destekçilerim olan sevgili aileme sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Ahmet GÜL

KONYA- 2020

KISALTMALAR

- a.g.e : Adı geçen eser
bk. : Bakınız
c. : Cilt
ev. : Çeviren
DİA : Türkiye Diyanet Vakfı İslām Ansiklopedisi
Ed. : Editör
M.S. : Mİlātтан sonra
M.Ö. : Mİlātтан önce
s. : Sayfa
ss. : Sayfa sayısı
sy. : Sayı
vb. : Ve benzeri
vd. : Ve diğerleri
vs. : Vesaire

GİRİŞ

1.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU ve AMACI

Japonya, Asya'da bulunan en gelişmiş ülkedir. Japon toplumunun diğer toplumlarla ve kültürlerle yakın bir etkileşim içinde olduğunu görmekteyiz. Özellikle Japon toplumunun farklı kültürle karşılaşmasından sonra etkileşime girerek birçok öğeyi özümsemesi, hızlı gelişen ve değişen bir yapıya sahip olduğunu gözler önüne sermektedir. Ancak bu hızlı değişim ve gelişimin ülkenin milli dini olan Şintoizm'in üzerinde pek bir etkisi olmadığı yapılan araştırmalarda ortaya çıkmaktadır. Bu da Şintoizm'in Japon toplumu içinde nasıl bir öneme sahip olduğunu merak etmemize yol açmaktadır.

Özellikle Japonya'nın yerel dini olan Şintoizm'i Dinler Tarihi alanında dinleri sınıflandırarak yazacağımız bir kitapta hangi sınıflandırma başlığı altında yerleştirmemiz gerektiği hususu çok zor bir ayrıntıdır. Çünkü Şintoizm; bir kurucusu olmayan, millî, iptidâî ve politeist karakterli¹ bir yapıya sahiptir. Bu da Şintoizm'in çok değişken yapılar etrafında bir araya gelen bir bütün olarak Japonya'ya özgü bir din olduğunu göstermektedir.

Araştırmamızda Şintoizm'in hangi din grubuna ait olduğunu bulmak veya ispatlamak iddiasında değiliz. Çalışmamız Şintoizm'in birçok dinin aksine bir kurucusu olmadığı ve kutsal kitap olarak tarihi kayıtlara² sahip olduğu halde Japon devleti ve toplumu üzerindeki etkisini anlamaya çalışmaktır.

Çalışmamızın amacı Şintoizm'in ve Japon mitolojisinin Japonya'daki devlet yönetimi ve toplumsal yaşam üzerindeki etkisini anlatmaya çalışmaktır. Çünkü Şinto inancına göre Japonlar; İmparatorluk ailesinin güneş tanrıçası Amaterasu-oho-mi-kami'nin soyundan geldiğine ve Japonlar'a hükümdarlık etmeleri için tanrısal bir hak verildiğine inanırlar.³ Ve aynı şekilde Şintoizm inancı Japon halkının yaşayışını geleneksel halk inançlarının etkisi altında sürdürmesini sağlamaktadır.⁴

¹ Abdurrahman Küçük, vd., *Dinler Tarihi*, Berikan Yayınevi, Ankara, 2016, s.107.

² Sokyö Ono, *Şinto Kamilerin Yolu*, çev. Suat Ertüzün, Okyanus Yayınları, İstanbul, 2004, s.19.

³ Arthur Cotterell, Rachel Storm, *Büyük Dünya Mitoloji Ansiklopedisi*, çev. Emel Lakşe, İstanbul, 2011, s. 423.

⁴ Küçük, *a.g.e.*, s.108.

Özellikle başka dinlere tepki göstermeyen⁵ bir yapıya sahip olması; Budizm, Konfüçyanizm ve Taoizm'in M.S. 6'ncı yüzyıldan beri devam eden etkisi ve son yıllarda Hıristiyanlık, İslâmiyet ve Yeni Dini Hareketlerin günümüzdeki etkilerine rağmen Japon milli kimliğini oluşturan Şintoizm'in canlılığını nasıl koruduğunu ve Japonya'nın bilincine nasıl kazındığını görmekteyiz.

İşte bu yüzden çalışmamız; hem Şintoizm'i oluşturan kami veya kamiler inancını hem de atalara tapınma ve tabiatçılık gibi unsurlarla oluşan yapısını anlatmaktır. Bu oluşan yapının İmparatorluk ailesine verdiği imtiyaz sayesinde yönetimi elinde tutan İmparatorluk ailesinin kutsallığını ve yönetim üzerindeki etkisini anlamak ve kavramak araştırmanın hedefidir.

1.2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Çalışmamızda nitelendirici bir metot kullanılarak olaylar olduğu gibi, ayrıntılarıyla anlatılmış, tarafsız bir gözle araştırmalarımızın sonucu yazılmıştır. Japonya ve Şintoizm hakkındaki bilgilerimizin sınırlı olmasından dolayı konuyla ilgili geniş bir araştırma yapılmıştır. Özellikle Japonya hakkında yazılmış olan dinî, siyasî ve toplumsal kitaplara ulaşılmıştır. Aynı zamanda gezi ve hatıra kitaplarından da faydalanılmıştır. Özellikle Japon mitolojisi bölümünde Japonlarca kutsal kabul edilen Ko-ji-ki(Kadim Meselelerin Kaydı), referans alınmıştır. Ko-ji-ki'de ilgili bölümler tercüme edilerek araştırmanın mitolojik yönü ele alınmıştır. Elde edilen kaynaklar titiz bir çalışma ile gözden geçirilmiştir. Şintoizm'in ve Japon mitolojisinin, Japonya üzerindeki siyasî güce meşruiyet veren yönü ve toplum üzerindeki etkisi ele alınmaya çalışılmıştır.

1.3. ARAŞTIRMANIN SINIRLANDIRILMASI

Şintoizm'in herhangi bir kurucusu yoktur. Kutsal kitap olarak tarihi kayıtlara sahip olmasına rağmen kadim bir medeniyet içinde ortaya çıkmıştır. Özellikle Japonya'nın coğrafi konumundan ve ana karaya olan uzaklığından dolayı Şintoizm aslını korumayı başarmış ve Japonlar'ın yaşayışını, kültürlerini, örf ve âdetlerini etkilemiştir. Ancak araştırmamızın amacından sapmaması için bu kadim medeniyet içinde ortaya çıkmış bu dinin bütün özellikleriyle ele almak

⁵ Küçük, *a.g.e.*, s.107.

çalışmanın seyrini uzatacaktır. Bu yüzden çalışmamız Şintoizm'in Japonya topraklarında nasıl geliştiği sosyal yapıyı nasıl etkilediği ve siyasi bir amaç için nasıl kullanıldığı sorularının cevaplarını ortaya çıkaracaktır.

Japon mitolojisi bölümünde Ko-ji-ki(Kadim Meselelerin Kaydı) tercüme edilecektir. Yalnız araştırmanın amacından sapmaması için ilgili kitabın sadece belirlenmiş bölümleri ele alınacaktır. Çalışmamızda Ko-ji-ki'nin birinci cildinin ilk 34 bölümü tercüme edilecektir. Tercüme yapıldıktan sonra yazım aşamasında bazı bölümlerdeki konuyla ilgili olmayan ayrıntılara yer verilmeyecektir. Son olarak Şintoizm'in kami ve kamilerle olan ilişkisini, atalara tapınma ve İmparatorluk ailesinin imtiyazları üzerindeki etkisini anlatmaya çalışılacaktır.

1.4. ARAŞTIRMANIN KAYNAKLARI

Ancak çalışmamızın önsözünde de belirttiğimiz üzere ne yazık ki Japonya ve Şintoizm alanında yapılan çalışmalar oldukça yetersiz kalmaktadır. Bu yüzden çalışmamızda Dinler Tarihi kitaplarında yer alan Şintoizm bölümlerinden, Dünya Mitolojisi kitaplarının Japon Mitolojisi bölümlerinden faydalanıldı.

Türkiye'de Şintoizm ve Japon Mitolojisi hakkında yazılmış olan Okan Haluk Akbay'ın "*Japon Mitolojisine Bir Yolculuk Kojiki*" adlı kitabından yararlandık. Çalışmamızda en çok faydalandığımız kaynaklar ise yabancı dillerden tercüme edilmiş kitaplar oldu. Bunlar; Sokyō Ono'nun Şinto "*Kamilerin Yolu*", Lafcadio Hearn'ün "Japonya", Milton W. Meyer'ın "*Japonya Tarihi*", Michael Ashkenazi'nin "*Japon Mitolojisi*" adlı tercüme kitaplarıdır. Özellikle Michael Ashkenazi'nin "*Japon Mitolojisi*" adlı kitabından Japon mitolojisinde önemli bir yeri olan kamiler hakkındaki bilgiler dipnot olarak verilmiştir. Aynı zamanda Japonya hakkında yazılmış gezi kitapları olan Onur Ataoğlu'nun "*Japon Yapmış*", Petek Kitamura'nın "*Hayaller Ülkesi Japonya*" adlı kitaplarından yararlanıldı.

Tez çalışmasında Japon Mitolojisinin ana kaynağı olan Ko-ji-ki'nin İngilizce'den Türkçe'ye tercümesi yapıldı ve gerekli yerlerde açıklamalarla ve yorumlamalarla daha iyi anlaşılması sağlandı. Bu çalışmada tercüme edilecek kaynak Basil Hall Chamberlain tarafından İngilizce'ye çevirilen Ko-ji-ki'dir. Bu eser "*Translation of Ko-ji-ki or Records of Ancient Matters*" (*Kojiki veya Kadim*

Meselelerin Kaydının Çevirisi) adıyla çevrilmiş ve 1932 yılında Japonya'nın Kobe şehrinde Tanaka Yayıncılık tarafından basılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞİNTOİZM VE GENEL ÖZELLİKLERİ

2.1. Şintoizm'in Genel Özellikleri

Şinto sözcüğü aslında Japonya tarihinde kadim zamanlarda kullanılmıyordu. Bu sözcük Şintoizm'i ana karadan gelen Budizm, Konfüçyanizm ve Taoizm'den ayırt etmek amacıyla kullanıldı. Şintoizm kelimesinin en erken kullanımı M.S. 8. yüzyılda Nihon Şoki'de geçmektedir.⁶ “Buda'ya giden yol” anlamına gelen Butsudo'yla yerel tanrılar yolunun karışmasını engellemek amacıyla sonradan türetilmiş bir terimdir.⁷ Anakaradan gelen bu dinlerin Japonya'da din düşüncesini ya da olgusunu zihinlerde belirginleşmesine yol açmış ve o zamana kadar günlük hayatta yaşanan gelenekler sistematize edilmeye⁸ başlanmıştır.

Şinto sözcüğü Japonca'da “Kami no miçi” olarak bilinir ve “kamilerin yolu” anlamına gelir.⁹ Şinto kelimesinin iki ideogramdan oluştuğunu görmekteyiz. Çince “Shen-tao” teriminden türemiştir.¹⁰ Yerli “kami” terimiyle eş anlamlı olan “şin” ve yol anlamına gelen “miçi” terimiyle eş anlamlı olan “do/to”¹¹ terimlerinden oluştuğunu görmekteyiz. Şinto şeklinde telafuz edilen kelime ilk kez Çin kaynaklarında görülmüştür. Ten-no-şintoo şeklinde geçen kelime “göğe ulaşan kutsal yol” anlamında kullanılmaktadır. Çok geniş anlamda bu kelime Çince de “Tanrıya giden yol” anlamına gelmektedir.¹²

Japon toplumu dillerine ve kültürlerine sıkı sıkıya bağlı olmasından dolayı dinlerini de millileştirmiş; bu yüzden Şintoizm Japonlar'ın milli ve geleneksel dini olarak varlığını korumaya devam etmiştir.¹³ Şintoizm'in belirgin bir öğretisi bulunmamakla birlikte, geniş çeşitlilikteki simgesel ve törensel modeller

⁶ Ono, *a.g.e.*, s.14.

⁷ Hearn, *a.g.e.*, s.24.

⁸ Günhan Özhan, *Japon Felsefesi*, Hitabevi Yayınları, Ankara, 2018, s.24.

⁹ Andrew Stobart, vd., *Dinler Kitabı*, çev. Ahmet Fethi Yıldırım, Alfa Yayınevi, İstanbul, 2016, s.83

¹⁰ Mahmut Aydın, *Anahatlarıyla Dinler Tarihi(Tarih, İnanç ve İbadet)*, Ensar Yayınları, Samsun, 2011, s.259.

¹¹ Ono, *a.g.e.*, s.14.

¹² Özhan, *Japon Felsefesi*, ss.24-25

¹³ Osman Cilacı, *Dinler ve İnançlar Terminolojisi*, Damla Yayınevi, İstanbul, 2001, s.341-342.

çerçevesinde Japon halkının değerler sistemini ve grup kimliğini¹⁴ en güzel biçimde ifade eder. Şintoizm'in ırk, görev, bağlılık tutkusu ve vatan sevgisi gibi değerlere önem vermesi milli ve yerel özelliklerin korumasında faydalı olmuştur.¹⁵

Şintoizm'in Japonya ve Japon halkıyla özdeşleşmesinden dolayı kapalı bir din olma özelliği gösterir. Şintoizm'den doğan yeni dini akımlar hariç Şinto geleneğinde ihtida ya da misyon faaliyetlerinin yürütülmediği görülmektedir.¹⁶

Tipik bir milli din olması ve tabiata tapınmayı esas alması Şintoizm'in temel iki özelliği¹⁷ olarak karşımıza çıkmaktadır. Şintoizm; folklor, büyü, ata ruhları, ritüalizm ve nasyonalizm de dâhil pek çok sayıda çeşitli Japon dini ve milli uygulamalarına işaret eden,¹⁸ canlılık temeline dayanan çok tanrıcılıktır.¹⁹ Şintoizm, ilkel bir tabiatçılık anlayışından beslenen ve tabiatla insan arasında mevcut, görünen ve görünmeyen her türlü ilişkiye önem verir.²⁰ Özellikle Çin ve Kore etkisiyle gelişen animizm nedeniyle yoğun bir ruhlar ve cinler dünyası vardır. Bunlar insanlara mırıldanan göletler, gürleyen çağlayanlar, inilleyen rüzgâr ve hışırdayan ağaç yaprakları vb. birçok şekilde yaşayanlara seslenen²¹ doğal olaylardır.

Sosyal anlamda Şinto; kamilerin arzu ve isteklerine uygun olarak yapılan eylemler ve ibadetler neticesinde ortaya çıkan manevi hayatı ifade etmektedir.²² Şintoizm, Japon değerler sistemiyle iç içe geçmiş resmi bir doktrinden ziyade Japonlar'ın sosyal davranışları ve kişisel motivasyonlarıyla değer kazanmaktadır.²³ Şintoizm dini kurallardan çok toplumun tamamının kabul ettiği değerlere göre zaman içinde şekillenmiştir.

Şinto, ölüm sonrasında ziyade yaşanan dünyaya önem veren bir anlayışa sahiptir. İnsanı diğer canlılar karşısında yüceltmek yerine onu evren ve içindekilerle uyum içerisinde yaratılan her şey ile saygılı yaşamaya yönelten bir

¹⁴ Paul Poupard, *Dinler*, çev. Muna Cedden, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2013, s.92.

¹⁵ Lafcadio Hearn, *Japonya*, çev. Oğuz Adanır, Doğu Batı Yayınları, Ankara, 2016, s.247.

¹⁶ Kürşat Demirci, "Şintoizm", *DİA*, İstanbul, 2010, XXXIX, 177.

¹⁷ Küçük, *a.g.e.*, s.107.

¹⁸ Mahmut Aydın, *a.g.e.*, s.259.

¹⁹ Orhan Hançerlioğlu, *Dünya İnançları Sözlüğü*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2013, s.482.

²⁰ Durmuş Arık, "Şintoizm", *Dinler Tarihi El Kitabı*, Ed. Baki Adam, Grafiker Yayınları, Ankara, 2015, ss.465-476, s.462.

²¹ Hearn, *a.g.e.*, s.92.

²² Küçük, *a.g.e.*, s.107.

²³ Mahmut Aydın, *a.g.e.*, s. 259.

inanç olarak kendini gösteriyor. Şintoizm'in odak noktasında belli bir inanış-ibadet siteminden daha çok, kişi ile evrendeki ruhlar arasındaki uyum, evrendeki hayatın ve düzenin takdir edilmesi ön plana çıkmaktadır.²⁴ Böylece Şintoizm, Japonların günlük hayattaki gelenekleri ve adetleri içinde²⁵ kendini gösteren bir dindir.

2.2. Şintoizm'de Kutsal Kabul Edilen Tarihi Kitaplar

Şintoizm'de pek çok dinin aksine kutsal metinler olarak tarihi kayıtların olduğunu görmekteyiz. Bu kutsal metinler tarihi açıdan olduğu kadar manevi açıdan da temel kabul edilen bazı kadim kayıtlardır.²⁶ Bu kadim kayıtlar sayesinde İmparatorluk ailesinin kökenini, Japon boyların soyunu ve Japon toplumuyla geleneklerinin temelini teşkil eden meseleler aydınlığa kavuşturulmaktadır.²⁷ Bu eserler genel olarak yazıldıkları dönemlerden çok daha eskiye dayanan sözlü geleneklerin derlenmesiyle oluşmuştur. Bu metinler Şintoizm'in ana yazılı kaynaklarını oluşturmaktadır.²⁸ Bu eserler sayesinde hem Japonya tarihi hakkında bilgilere hem de Şintoizm dininin kökenine dair bilgilere ulaşmaktayız.

2.2.1. Ko-ji-ki (Kadim Meselelerin Kaydı): İmparatorluk emriyle toplanmış ve Japon halkının mitolojisiyle erken tarihini içerir. Japon tarihi kayıtlarının yazılı en erken kayıtlarından biridir.²⁹ M.S. 712 yılında yanılmaz bir hafızaya sahip yetenekli bir halk ozanından elde edilen bilgilere dayanarak İmparatoriçe Gemmei'nin emriyle Ono-Yasumaro isimli bir subay tarafından yazılmıştır. Ko-ji-ki, Dünyanın yaratılışından M.S. 628 yılına kadar Japonya'nın tarihini anlatır.³⁰

Ko-ji-ki içerik olarak Japon adalarının kutsallığı, Şintoizm tanrılarının öyküleri, Dünyanın yaratılışı, Japonlar'ın mitolojik kahramanlarının hayatları gibi efsaneleri içermektedir.³¹ Ko-ji-ki'nin yazımı esnasında imparatorluğu oluşturan klanların efsaneleri olduğu gibi derlenmemiş; bu efsanelerin ve mitlerin ideolojik hedeflere uygun bir şekilde üzerinde düzenlemeler yapılarak siyasi amaçlar

²⁴ Onur Ataoğlu, *Japon Yapmış*, Çınar Yayınevi, İstanbul, 2013, s.138.

²⁵ Özhan, *Japon Felsefesi*, s.23.

²⁶ Ono, *a.g.e.*, s.19.

²⁷ Ono, *a.g.e.*, s.20.

²⁸ Demirci, *a.g.e.*, s.177-178.

²⁹ Ono, *a.g.e.*, s.20.

³⁰ Mircea Eliade, Ioan P. Couliano, *Dinler Tarihi Sözlüğü*, çev. Ali Erbaş, İnsan Yayınları, İstanbul, 1997, s.265.

³¹ Demirci, *a.g.e.*, s.177.

doğrultusunda birleştirilmiştir.³² Bunun amacı Kojiki'nin siyasi yönünün ağır basması ve temelinde Japon imparatorluk ailesinin Yamato ülkesi üzerindeki haklı ve kutsal hâkimiyetini vurgulamaktır. Bu nedenle Ko-ji-ki'de imparatorun egemenlik hakkı ve egemenlik hakkının meşruiyeti ilahî temellere dayandırılmış ve böylece imparatorun konumu ve imparatorluk ailesinin siyasi yönetimdeki egemenliği güvence altına alınmıştır.³³

2.2.2. Nihon Şoki/Ni-hon-gi (Japonya Vakayinameleri): Ko-ji-ki'ye benzemekle birlikte bu eser Japonya'nın kimliğini yapılandırma amacıyla yazılmış bir tarih kitabı niteliğindedir.³⁴ Ko-ji-ki'yle benzerlikleri olmakla birlikte farklı anlatımları bulunmaktadır.

2.2.3. Kujiki (Kadim Olayların Vakayinamesi): Yazıldığı tarih bilinmemekle birlikte 620 yılında, ya da Ni-hon-gi'den yüz yıl önce yazıldığı ileri sürülmektedir. Kujiki, Ko-ji-ki ve Ni-hon-gi'deki mevcut bilgileri tekrar eden bir eserdir.³⁵

2.2.4. Kogoşui (Seçilmiş Kadim Öyküler): M.S. 807 yılında yazılmıştır. Şinto'nun erken evrelerine dair bilgilerimize katkısı vardır.³⁶

2.2.5. Engi Şiki (Engi Döneminin Ayrıntılı Yasaları): M.S. 927 yılında yazılmış olan eser erken dönem Şintosu, törensel dualar, âyinler ve dinî meselelere dair³⁷ bilgiler içermektedir.

2.3. Şintoizm ve Atalar Kültü

Şintoizm'de dini yelpaze göksel varlıklardan başlayarak atalara, kahramanlara ve imparatorlara kadar uzanan kami ruhlarına saygı ile iç içe geçmiştir.³⁸ Herbert Spencer'in³⁹ dediği gibi bütün dinlerin kökenini oluşturan

³² Okan Haluk Akbay, *Japon Mitolojisine Bir Yolculuk Kojiki*, Çizgi Kitabevi, Konya, 2014, s.84-85.

³³ Akbay, *a.g.e.*, s.85.

³⁴ Günhan Özhan, *Japon Zihniyeti*, Hitabevi Yayınları, Ankara, 2014, s.18.

³⁵ Ono, *a.g.e.*, s.20.

³⁶ Ono, *a.g.e.*, s.20.

³⁷ Ono, *a.g.e.*, ss.20-21.

³⁸ Mehmet Aydın, *Dinler Tarihine Giriş*, Literatürk Yayınları, Konya, 2015, s.77.

³⁹ Herbert Spencer(1820-1903), dinlerin yaşama ilişkin korkulardan meydana geldiğini iddia ederek, dinin kökenini sosyolojik açıdan açıklamaya çalışan bilim adamı; 19.yy'da İngiltere'de Agnostisizm akımının temel savunucusu. Spencer ilkel insanın atalar kültüne önemli yer verdiğini, kahramanlar, liderler ve benzeri kişilerin doğaüstü yeteneklere sahip olduklarını düşündüğü ve bu düşüncenin sonraki dönemlerde ilgili kişilerin tanrılaştırılmasıyla sonuçlandığını ileri sürdü. Bk. Şinasi Gündüz, "Herbert Spencer" *Din ve İnanç Sözlüğü*, Vadi Yayınları, İstanbul, 2017, s.447.

atalar kültürünün en eskisi Japonya’da ruhlara inanmaya başlanmasıyla ortaya çıkmıştır.⁴⁰

Atalar tapınma, Şinto yöntemiyle üç ayrı biçimi vardır: aile içi dini, topluluk/cemaat dini ve topluluğu temsil eden ulusal tanrı dinidir. Bunu aile atalarına tapınma, kabile/aşiret atalarına tapınma ve imparatorluk atalarına tapınma olarak anlıyoruz.⁴¹

Spencer’a göre sınıfların halen ayrılmadığı dönemlerde çok küçük toplumlarda ataların ruhları çok büyük değer görüyordu. Daha sonra ata ruhları, toplumdaki bireyler gibi farklı statüler almaya başladılar. Ve zaman içinde tek bir ata ruhu ya da tek bir grup ata ruhuna tapınma ortaya çıktı. En sonunda bu ata ruhu tüm diğer kültürlere baskın geldi. Böylelikle “Ulu Ruhlar” fikri oluştu.⁴²

Şintoizm’e göre her konuda ulusa önderlik eden ve onun yazgısını belirleyenler; yaşayanlardan çok ölümlerin ruhlarıdır.⁴³ Şintoizm inancında ruhlar rüzgârlar, yağmur ve gelgit, yaprakların filizlenmesi ve açması, yaratma, çürüme, arzulan ve korkulan her şeyi kapsayan tüm doğal olayları kontrol ederler.⁴⁴ Bu sayede ruhlar yaşayanların dünyasında varlıklarını hissettirirler.

Atalar kültürünün beş önemli özelliği, toplumun her kesiminde kendini göstermekte ve hala toplumu etkilemektedir. Bunlar şunlardır:

1) *Ölümler bu dünyanın bir parçasıdır; mezarlarına ve eskiden yaşadıkları evlere musallat olup, kendilerini göstermeden geride kalanlara musallat olurlar.*

2) *Bütün atalar tanrılaştırılır, başka bir deyişle onlara insanüstü bir güç atfedilir. Bununla birlikte yaşarken sahip oldukları belirgin özellikleri yitirmezler.*

3) *Ölümlerin mutluluğu geride kalanların kendilerine gösterdikleri saygı ve özenle doğru orantılıdır. Yaşayanların mutluluğu ise ölümlere karşı olan dini görevlerini ne ölçüde yerine getirdiklerine bağlıdır.*

4) *Hasatlar, mevsimler, su baskınları, kasırgalar, denizin yükselmesi, depremler vb. iyi ya da kötü tüm olaylar ölümlerin eseridir.*

⁴⁰ Hearn, a.g.e, s.26.

⁴¹ Hearn, a.g.e, s.26.

⁴² Hearn, a.g.e, s.76.

⁴³ Hearn, a.g.e, s.31.

⁴⁴ Hearn, a.g.e, s.40.

5) *İyi ya da kötü tüm insani eylemler ölümlerin denetimi altındadır.*⁴⁵

Bu özelliklerden de anlaşılacağı üzere ölümler hayatın bir parçası olarak hayatlarını insanlarla devam ettirmekte hâlâ sevgiye, saygıya ve gönüllerinin hoş edilip onların kendilerinden razı olunması beklemektedirler. Çünkü yaşayanlar sahip oldukları her şeyi onlara borçludurlar. Fazla bir şey istemeyen ruhlar sadece kendilerine kısa ve basit dualarla teşekkür edilmesini isterler. Bu dualara bir örnek verecek olursak: *“Ey yüce varlıklar bize gece ve gündüz ettiğiniz yardımlar için size karşı duyduğumuz saygı dolu minnettarlık duygularımızı kabul edin.”*⁴⁶ Şeklinde yapılacak bir dua ruhların teskin edilmesini sağlamaktadır.

2.4. Şintoizm ve Kami

Kami sözcüğü aslen Japonca kökenlidir ve Çin karakterleriyle ifade edilir.⁴⁷ Japon halkı, kami kavramının kelimelerle tarifine ilişkin bir gereklilik hissetmemiştir. Çünkü Japonlar bilinçlerinin derinliklerinde sezgisel olarak kamileri hissetmiş ve onlarla iletişim kurmuşlardır.⁴⁸

Kadim zamanlardan itibaren kami kelimesine farklı anlamlar yüklenildiğini görüyoruz. Kami; nesnelere veya olgular üzerindeki büyüme(gelişim), doğurganlık ve üretkenlik vasıfları; rüzgâr ve yıldırım gibi doğal olaylar; güneş, dağlar, akarsular, ağaçlar ve kayalar gibi doğal nesnelere; kimi hayvanlar ve ataların ruhlarıdır.⁴⁹ Japonlara göre tabiattaki nesne ve olgularda tabiatüstü bir otoritenin farkına varma ve buna itaat etmek gerekir. Bu otorite saygı ve korku duyulması gereken bir bilinmez Kami'dir.⁵⁰

Kami, Japonca'da üstün anlamına gelmekte; tanrıları ve doğaüstü güçleri belirtmektedir.⁵¹ Kami; yüksek, ulu, yükseltilmiş veya yüceltilmiş anlamına gelen Şinto ibadetinin merkezini oluşturan gizemli yaratıcı ve hayat enerjisidir.⁵² Üstün güç ihtiva eden her şey ve her güç Japon dini geleneğinde kami olarak yer almaktadır.⁵³

⁴⁵ Hearn, *a.g.e.*, s.30.

⁴⁶ Hearn, *a.g.e.*, s.40.

⁴⁷ Ono, *a.g.e.*, s.17.

⁴⁸ Akbay, *a.g.e.*, s.99.

⁴⁹ Ono, *a.g.e.*, ss.17-18.

⁵⁰ Özhan, *Japon Felsefesi*, s.24

⁵¹ Hançerlioğlu, *a.g.e.*, s.237.

⁵² Mahmut Aydın, *a.g.e.*, s.280.

⁵³ Mahmut Aydın, *a.g.e.*, ss.259-260.

Kami sözcüğü “gizli olan” demektir ve tanrı, ruh ya da can anlamlarına gelmektedir. Şintoizm’de kami kelimesi sadece geniş bir kutsal ve ruhani varlıklar meclisini göstermekle kalmaz, her şeyde bulunan o şeyi tamamlayan “ruhsal enerji” ya da “öz” anlamına da gelir.⁵⁴ Tüm evren ruhlarla doludur ve dünyadaki yaşamın canlılığın kaynağı da ruhlardır.⁵⁵ Kami şaşkınlık ya da büyük ilgi uyandıran her şeyde yaşayabilir ve yaşar.⁵⁶

Ko-ji-ki üzerine çalışmalar yapan Motoori, kami kavramına ilişkin şu şekilde bir tanımlama da bulunmuştur: “*Kamiler eski Japon kaynaklarında geçen yer ve gökteki Tanrısal güçler ile Şinto tapınaklarında kutsanmış olan doğaüstü varlıklardır. Bunlar insandır, hayvandır, bitkidir, doğa olaylarıdır. Bizim için ulu varlıkların tümü Kamidir. Kamilerin muhakkak saygıdeğer, iyi yürekli ve kahraman olmaları gerekmez. Kötü niyetli, zalim, hain ve tuhaf varlıklar da kami olabilir.*”⁵⁷

Kaminin en belirgin özellikleri şunlardır: Kaminin cismi veya şekli yoktur. Kami, çağırılan her yere gelir. Kami, yönetir ve hükmeder. Kami korkutucudur.⁵⁸ Japonlar bu yüzden kamiyi sadece bir varlık olarak değil her an iş gören, işlevsel ve dinamik bir varlık olarak görmektedirler.⁵⁹ Bu yüzden kamiyi hediyelerle onurlandırmak ve onu saygıyla anmak Japonlar için ibadet niteliğindedir.

Japonya, tarihin her döneminde “Kamilerin Ülkesi” olmuş; düşünsel yapılanmalar, kültürel olaylar, değer yargıları, ahlâkî prensipler ve toplumsal kurallar kami merkezli kavramlar üzerinden geliştirilmiş ve şekillenmiştir.⁶⁰ Kami/kamiler, Japon halkının yaşam ve doğaya yönelik kendi içsel algıları ve çözümlerinden doğan bir inanış olarak tabiatın muhteşemliğine karşı duyulan merak, korku, saygı, beğeni ve takirden dolayı ortaya çıkmıştır.⁶¹ Japonlar inanç ve yaşam birlikteliğini yakalamış, kaminin dışarıda aranacak bir şey olmadığı,

⁵⁴ Stobart, *a.g.e.*, s.83.

⁵⁵ Ataoğlu, *a.g.e.*, s.139.

⁵⁶ Michael Ashkenazi, *Japon Mitolojisi*, çev. Özlem Özarpacı, Say Yayınları, İstanbul, 2018, s.62.

⁵⁷ Akbay, *a.g.e.*, s.99.

⁵⁸ Özhan, *Japon Zihniyeti*, s.21.

⁵⁹ Özhan, *Japon Zihniyeti*, s.22.

⁶⁰ Akbay, *a.g.e.*, s.1.

⁶¹ Özhan, *Japon Zihniyeti*, s.98.

çünkü kaminin içeride insanın kalbinde bulunduğu düşüncesi ağır basan⁶² bir dünya görüşüne sahiptir.

Şintoizm inancı tam olarak yerleşmeden önce bile kami inancının Japonlar'ın hayatında önemli bir yeri vardı. Bu dönemlerde kamilerle olan ilişkiler kendisini teskin etme ve kehanet olarak göstermektedir.⁶³ Teskin etme, arınma eylemlerini, ricaları, istekleri ve duaları içeriyordu. Bu ritüel yapılırken kamiye yiyecekler ve içecekler sunulur, müzik eşliğinde dans edilirdi.⁶⁴ Kehanet ise su kazanları, bedenine ele geçirilmesi transları ve bazı danslar icra edilerek yapıyordu.⁶⁵

Şintoizm'de tanrıların sayısı konusunda oldukça kabarıktır rakamlar verilir. Şintoizm inancında kami sayısının fiili olarak sınırsız olduğu görülmektedir. Japonlar bunun bir göstergesi olarak “yaoyorozu-no-kami” yani sekiz milyon civarında olduğu söylenen kamilerin varlığını kabul ederler.⁶⁶ Bu da tanrı çokluğunun Şintoizm'in ayırt edici özelliklerinden biri olarak görülmektedir.⁶⁷

Japon halkının çok sayıda ve farklı karaktere sahip kamiler tarafından çevrelenmiş olması kamilerin Japon tarihi, kültürü, ruhunu ve bilincini şekillendiren en önemli güçlerden biri olarak göstermektedir.⁶⁸ Durum böyle olunca tüm Japon tanrılarını bilmek ve onlara saygı göstermek imkânsız hâle geliyor. Bu yüzden Şintoizm yorumcusu Hirata şöyle bir yorumda bulunmuştur: *“Değişik görevleri olan tanrı sayısı o kadar çok ki, yalnızca en önemlilere isimleriyle seslenip, diğerleri için genel nitelikte bir dua mırıldanmak uygun olacaktır.”*⁶⁹

Kami terimi; kutsal ruhları tazim ifadesi olduğundan buradan onlara tapınıldıklarını⁷⁰ görüyoruz. Şintoizm, kamilere ibadetin bir unsuru olarak kami ile doğrudan iletişime geçme ve hediye sunmanın yanı sıra kişisel arınmayı da yoğun bir şekilde vurgulamaktadır.⁷¹

⁶² Özhan, *Japon Zihniyeti*, s.1.

⁶³ Ashkenazi, *a.g.e.*, s.66.

⁶⁴ Ashkenazi, *a.g.e.*, s.66-67.

⁶⁵ Ashkenazi, *a.g.e.*, s.67.

⁶⁶ Ashkenazi, *a.g.e.*, s.66.

⁶⁷ Küçük, *a.g.e.*, s.110.

⁶⁸ Akbay, *a.g.e.*, s.103.

⁶⁹ Hearn, *a.g.e.*, s.93-94.

⁷⁰ Ono, *a.g.e.*, s.17.

⁷¹ Ashkenazi, *a.g.e.*, s.62.

Şinto inancında yaratıcı veya yönetici mutlak bir tanrının olmadığını görüyoruz. Şinto inancında dünyanın yaratıcı işlevi kamilerin kendine ait görevleri yerine getirirken uyumlu işbirliklerinden doğmasıyla gerçekleşir.⁷² Evrenin kendi başına var olan kaotik bir düzlemden çıktığı kabul edilir. Burada kamilere düşen görev karmaşa(kaos) durumundan, düzen(kozmos) durumuna geçişi sağlamaktan ibarettir.⁷³ Bu görüş etrafında imparatorluk ailesinin en üstün kamisi olan Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami'nin de diğer kamilerle işbirliği içinde hareket ettiğine inanılır.⁷⁴

Kami ile olan ilişki ebeveynle çocuk arasındaki ilişkiye benzer. İnsanlar nesiller boyu kamilerin himayesi altında doğar, büyür ve yaşar. İşte bu yüzden Japonlarla kamiler arasında doğuştan gelen ve sarsılmaz bir ilişki vardır.⁷⁵

Şintoizm'de insanla kami arasındaki ayırım çok net değildir. Bir açıdan insanlar kamidir, bir başka açıdan onlar kami olacaklardır.⁷⁶ Şinto yorumcusu Hirata'nın dediği gibi "*Bütün ölümler tanrıdır.*" Onların ruhları bütün doğayı yönetirler, kendilerine saygı gösterilince iyicil ve gösterilmeyince kötücül olarak⁷⁷ kendilerini insanlara gösterirler. Bu yüzden Japonlar için ata ruhlarına karşı duyulan saygı her şeyden daha büyük bir öneme sahiptir. Çünkü ölümlere hürmet eden yaşayanlara karşı da vazifesini yerine getirmiş olur. Hirata'ya göre: "*Ataların hatırasına bağlılık bütün faziletlerin kaynağıdır.*"⁷⁸

Şinto inancı kamilere imanı, kamilerin iradesine uygun biçimde bir hayat yaşamayı ve kamilere katılım yoluyla ulaşılan manevi hayatı⁷⁹ ifade eder. Çünkü kamiler gerçekler ve kendilerine iman edenleri daima koruyup gözetirler.⁸⁰

Şintoizm inancı aynı zamanda toplumsal bir hayat tarzını ifade etmektedir. Bu da uzun yıllar süren hem yerli hem de yabancı etnik ve kültürel etkilerin yüzyıllar boyunca birbirinden etkilenmesiyle oluşmuştur. Şintoizm, İmparatorluk

⁷² Ono, *a.g.e.*, s.18.

⁷³ Demirci, *a.g.e.*, s.178.

⁷⁴ Küçük, *a.g.e.*, ss.109-110.

⁷⁵ Ono, *a.g.e.*, s.55.

⁷⁶ Ono, *a.g.e.*, s.103.

⁷⁷ Hançerlioğlu, *a.g.e.*, s.482.

⁷⁸ Ahmet Kahraman, *Mukayeseli Dinler Tarihi*, İFAV Yayınları, İstanbul, 2013, s.100.

⁷⁹ Ono, *a.g.e.*, s.15.

⁸⁰ Ono, *a.g.e.*, s.65.

ailesinin yönetimi altında ülkenin birliğe ulaşması sonucu doğan bir inancın temellerini teşkil etmektedir.⁸¹

Şinto öğretilmemiş, elde edilmemiştir. İnancın aktarımı neredeyse tamamen âyinlerin, şenliklerin ve tapınakların duyusal cazibesine dayanmaktadır. Kami inancı gündelik hayat aracılığıyla kalpten kalbe aktarıla gelmiştir.⁸² Kamilere yapılan âyin ve törenlerde; îlahî korunma ve himaye için dua, kamilerle paylaşım, kamilerin faziletlerine övgü, kamilerin gönlünün teskin edilmesi, günlük hayata dair meselelerde kamiye bilgi verilmesi ve hayatın tamamının kamilere adanması hususunda söz verilir.⁸³

Şintoizm’de hayat ancak kamilerle beraber ve onlarla uyum halinde, saf bir kalbin inayeti neticesinde bilinebilmektedir.⁸⁴ Çünkü evrendeki her türlü düzen kamiler ve insanlar arasındaki ilişki çerçevesinde varlığını devam ettirmektedir.⁸⁵ Bu yüzden masturi adı verilen dini bayramlar kamilerle insanlar arasında en yakın ilişkinin kurulduğu, kamilere istek ve arzuların iletildiği özel zamanlardır.⁸⁶ Bu dini bayramlar sayesinde kami ile Japon halkı arasındaki bağ korunmaktadır.

Birçok dini geleneğin aksine Şintoizm’in tanrıları yani kamileri, her şey gücü yeten varlıklar değildir. Sınırları olan ve yanılabilen varlıklardır. Üstelik her kami iyi değildir; bazıları kötü ya da şeytani olabilir.⁸⁷ Kamilerin bu kimliğini oluşturan şey ise insanların kamilerle olan ilişkisine bağlıdır. İnsanların kamilere karşı olan görevlerini yerine getirip getirmemesine bağlı olarak kami insanın lehine veya aleyhine bir durumda karşımıza çıkmaktadır.⁸⁸ Çünkü Şintoizm’de yaşayanların mutluluğu ölümlerin mutluluğuna bağlıdır.⁸⁹

Şintoizm’de ruhun ölümden sonra yok olmayıp yaşadığına inanılır. Bu ruhlar bedenleri toprağa karışsa da tinsel güçle yeryüzünde yaşamaya devam etmekte; maddi nesnelere hareket ettirebilmekte, esen rüzgâr ve hareket eden su

⁸¹ Ono, *a.g.e.*, s.15.

⁸² Ono, *a.g.e.*, s.95.

⁸³ Ono, *a.g.e.*, s.57-58.

⁸⁴ Küçük, *a.g.e.*, s.110.

⁸⁵ Demirci, *a.g.e.*, s.178.

⁸⁶ Halil İbrahim Şenavcu, “Japon Dinî Bayramlarının Genel Özellikleri ve Sosyal Hayattaki Yeri”, *Mizanü'l-Hak İslami İlimler Dergisi*, İzmir, 2016, sy.2 s.43.

⁸⁷ Stobart, *a.g.e.*, s.83.

⁸⁸ Demirci, *a.g.e.*, s.178.

⁸⁹ Hearn, *a.g.e.*, s.45.

aracılığıyla varlıklarını göstermektedirler.⁹⁰ Ataların nesilleri koruduğuna ve ölen herkesin kami olduğuna ancak tanrı olmadığına inanılır.⁹¹

Şintoizm inancında tabiattaki her şeyde, dağlarda, ormanlarda, mağaralarda, sulara ve gökyüzünde çok sayıda kami bulunur. Bitki ve hayvan gibi canlıların da kamileri vardır.⁹²

Şintoizm de kamileri belli bir sınıflandırmaya tabi tutmak kamilerin bağımsız niteliklerinden dolayı oldukça zordur.⁹³ Ancak bir genelleme yapmaya çalışırsak Şintoist gelenekte genel olarak üç tip kami kategorisi vardır:

2.4.1. Tanrısal Kamiler: Animistik dinlerin çoğunda rastlanan tanrısal güçlere sahip olan tabiat ruhları da denebilir. Evrendeki her türlü düzen, onların insanlarla olan ilişki çerçevesinde varlığını sürdürür.⁹⁴ Tanrısal kamiler hep beraber hareket ederek evrendeki hayatın düzenli bir şekilde yaşanmasını sağlamaktadır.

2.4.2. Aile Ataları/Kamileri: Ölen ataların nesillerini ve onlara ibadet edenleri koruduklarına inanılır. Atalara saygı duyulur ve onların hatırası yaşatılır.⁹⁵ Bu kamiler grubunda en başta İmparator ailesinin ruhları⁹⁶ ve önemli devlet yöneticileri girer. Her evin ata ruhu da bu kategoriye girmektedir.

2.4.3. Tarihi Kişilerin Kamileri: Japonya tarihinde yer edinmiş savaşçıların kamileridir. Bunlara savaşlarda gösterdikleri yiğitlikler ve kahramanlıklardan dolayı saygı gösterilir ve kami olarak ibadet edilir.⁹⁷ Çünkü kahramanlık gösteren insanlara insanüstü özellikler verilerek yüceltilir.⁹⁸

2.5. Şintoizm'in Ahlâk Anlayışı

Şintoizm'in düzene ve her alanda uyuma önem veren güçlü vurgusu yoğun bir şekilde hissedilmektedir. Şintoizm; toplumsal kurallara, ritüellere ve geleneğe gösterdiği özen ve imparatora saygısı nedeniyle muhafazakâr Japon toplumunun

⁹⁰ Hearn, *a.g.e.*, s.27.

⁹¹ Küçük, *a.g.e.*, s.109.

⁹² Demirci, *a.g.e.*, s.178.

⁹³ Akbay, *a.g.e.*, s.104.

⁹⁴ Arık, *a.g.e.*, s.464.

⁹⁵ Arık, *a.g.e.*, ss.464-465.

⁹⁶ Petek Kitamura, *Hayaller Ülkesi Japonya*, Erko Yayıncılık, İstanbul, 2008, s.133.

⁹⁷ Arık, *a.g.e.*, ss.464-465.

⁹⁸ Hasan Günaydın, *Japon Tarzı Yönetim ve Kalite Çemberleri*, Milenyum Yayınları, İstanbul, 2002, s.155.

temeli olarak rolünü sürdürür.⁹⁹ Japon kültürünün kendine özgülüğü, inançsal ve ahlâkî değerleri günlük yaşamın bir parçası haline dönüştürmüş¹⁰⁰ olmasından kaynaklanmaktadır.

Şintoizm ahlâk anlayışının özünde çoğunlukla aile kültüründen kaynaklanan adetlere körü körüne itaat etmek gerekir. Bu ahlâk anlayışı din ile birbirine geçmiş durumdadır. Boyun eğmek bir dindarlık göstergesi olarak algılanırken, karşı gelmek dinsizlik anlamına gelir.¹⁰¹ Ahlâkî açıdan dayatılan bu adet ve gelenekler sürekli tekrarlandıklarında zaman içinde Japon ırkına has bir davranış biçimi halini almıştır. Şintoizm sayesinde Japon halkı bu ulusal karaktere kavuşmuş¹⁰² ve varlığını yaşatmayı sürdürmüştür.

Şintoizm’de neyin, ne zaman ve nasıl yapılacağı kurallara bağlanmıştır. Bağlayıcı olan bu kurallara “töre” denilmektedir. Töreler; Japon halkı için vazgeçilmez emirler, uyulması gereken görevler kabul edilmekte ve kültürün nesilden nesile aktarılmasını sağlamaktadır.¹⁰³ Bu kurallar insanlara görünmeyen güçlerden korkmayı, otoriteye boyun eğmeyi, yakınlarını sevmeyi, eşe ve çocuklara karşı şefkatli olmayı, komşulara ve evdeki hizmetçilere iyi davranmayı, işinde çalışkan olmayı ve işlerini doğru bir şekilde yapmalarını emretmektedir.¹⁰⁴

Şinto Tapınaklar Birliği(Jinja Hanço), halkın gerçek duygularını ve Tapınak Şintosu’nun gerçek doğasını şu üç temel ilkeyle ifade eder:

- *İlahi kayra ve ataların yardımları için minnet duymak; tapınak âyinleriyle şenliklere aydınlık, saf ve halis duygularla kendimizi adamak.*
- *Topluma ve diğere insanlara hizmet etmek; îlahî elçiler olarak kendimizi gerçekleştirme yolunda dünyayı iyileştirmek ve geliştirmek.*
- *Kendi irademizi İmparator’unkiyle özdeşleştirmek; birbirimizle iyi ilişkiler içinde ülkenin refahı için dünya insanlarıyla barış içinde bir arada yaşamak için dua etmek.*¹⁰⁵

Çünkü Şintoizm Japon geleneklerine, kamilere ve aileye saygı gösterme üzerine kurulu bir düşünce ve yaşam biçimidir.¹⁰⁶ Şintoizm inancında öne çıkan

⁹⁹ Stobart, *a.g.e.*, s.85.

¹⁰⁰ Özhan, *Japon Felsefesi*, s.16.

¹⁰¹ Hearn, *a.g.e.*, s.107.

¹⁰² Hearn, *a.g.e.*, s.108.

¹⁰³ Küçük, *a.g.e.*, s.111.

¹⁰⁴ Hearn, *a.g.e.*, s.107.

¹⁰⁵ Ono, *a.g.e.*, s. 85.

kavramlar geleneklere, büyüklere ve aileye saygı, doğa sevgisi, kişisel temizlik ve ruhlarla ilişki kurma, iyi geçinme ve onların gönüllerini hoş etmektir.¹⁰⁷

Şintoizm'in ata ruhlarına olan saygı ve sevgisinden hareketle aile içinde anne babaya yönelik olan dindarca saygı ve sevgi de yüce bir erdem¹⁰⁸ olarak görülmektedir. Çocuklar ve anne-baba arasındaki duygusal yakınlık, karı kocanın birbirine karşı olan görevleri, damatların ve gelinlerin aileye karşı olan görevleri, kölenin efendisine ve efendinin kölelerine karşı yükümlülüklerini doğurmuştur. Bu yüzden aile bir bakıma din demektir. Evler atalardan kalma mabetlerdir.¹⁰⁹ Japonya'da erdemli ve adil olabilme, bir insanın hem atalarına hem de beraber yaşadığı insanları içine alan geniş ve karşılıklı borçluluk ilişkilerinde kendi yerini idrak etmesine bağlıdır.¹¹⁰

Şintoizm'de teorik olarak kamilere kişisel bir inanç duymayı öngörse de bu kavramın uygulamadaki anlamı Japon halkının çağlar boyunca ortak yaşam tarzını sürdürmesidir. Bu da gösteriyor ki Şintoizm; özel birtakım dogmaların kabul edilmesinden çok kolektif bilincin oluşması ve aidiyet merkezlidir.¹¹¹ Japon ırkını bir arada tutan ve değişikliklere karşı değişmeden uyum sağlamasını sağlayan Şintoizm'in yazılı olmayan kurallarıdır.

Bu ortak yaşam biçimi ve disiplin sayesinde Japon halkının ahlâk anlayışın ortalama düzeyin üstüne çıktığını, Japonlar'ın öncelikle çevrelerini düşünen, namuslu, iyi, uysal ve cesur insanlar olmasına yol açmıştır.¹¹² Bu gün hala Japonlar, atalarının izinden gitmekte ve aynı ahlâk anlayışını yaşatmakta olduklarını görüyoruz.

Bunun nedeni Japon ırkının kendi yaşamlarını yönlendiren bu ahlâki yapıya körü körüne itaat etmesinin nedeni inançlarına her şeyden daha çok önem vermeleriydi.¹¹³

Bunun yanında Şintoizm'de ahlâk dışı sayılacak kötü olarak değerlendirilen bazı ahlâkî ilkelere söz edilmektedir. Bunlar; kamiye rahatsız

¹⁰⁶ Arık, *a.g.e.*, s.462.

¹⁰⁷ Ataoğlu, *a.g.e.*, s.139.

¹⁰⁸ Hearn, *a.g.e.*, s.41.

¹⁰⁹ Hearn, *a.g.e.* s.41-42.

¹¹⁰ Ruth Benedict, *Krizantem ve Kılıç*, çev. Türkan Turgut, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2019, s.84.

¹¹¹ Poupard, *a.g.e.*, ss.92-93.

¹¹² Hearn, *a.g.e.*, s.110.

¹¹³ Hearn, *a.g.e.*, s.120.

edecek ve kamiye ibadeti engelleyecek davranışlarda bulunmak, dünya ile uyumu koparmak, doğa ile bütün ilişkileri kesmek, sosyal düzeni bozacak fiiller işlemektir.¹¹⁴ Özellikle insanın kötü davranışlarıyla ruhların onurunu yaralaması ya da gerçekleştirdikleri kötü davranışlarla onların isimlerini lekelemesi Şintoizm’de o kişinin hayvandan bile daha değersiz bir hale sokmaktadır.¹¹⁵

¹¹⁴ Arık, *a.g.e*, s.469.

¹¹⁵ Hearn, *a.g.e*, s.40.

İKİNCİ BÖLÜM

JAPON MİTOLOJİSİ

3.1. Japon Mitolojisi'nin Temel Kaynağı Ko-ji-ki(Kadim Meselelerin Kaydı)¹¹⁶

Mitolojik anlatımlar bizlere geçmişte yaşanmış tarihi olayların dini, siyasi ve toplumsal pek çok özelliği hakkında önemli bilgiler vermektedir. Bu mitolojik anlatımların ortaya çıkmasında birçok faktör yer almaktadır.

Japon mitolojisi, Japonya hakkında pek çok bilgiye ulaşmamızı sağlamaktadır. Özellikle Japonya'nın tek bir aile tarafından yönetilmesi mitolojik anlatımların ulusal tek tip bir Japon miti ortaya çıkarmasıyla mümkün olmuştur.

Japon mitolojisinin en temel ana kaynağı Ko-ji-ki'dir. Bu kutsal kitap içinde kısa bölümler barındırır. Bu bölümlerde ağır basan noktalar, kamilerin eylemleri ve imparatorların saltanatları sırasında gelişen olaylardır.¹¹⁷

Şintoizm'in bu kutsal kitabına baktığımızda esas itibariyle tarihi kayıtlar olduğu görülmekte¹¹⁸ ve bu sayede Japon İmparatorluk Hanedanı ile ilgili önemli bilgiler elde edilmektedir. Kitapta yaratıcı kamilerden ilk Japon imparatorlarına dek Japon ulusunun mitsel ve tarihi kayıtları sunulmaktadır.¹¹⁹

Ko-ji-ki'nin İmparator Tenmu tarafından yazdırılması planlanmış ancak İmparatoriçe Gemmei döneminde yazılmıştır.¹²⁰ İçeriğine baktığımızda Japon mitolojisi ve Japon İmparatorları tarihini anlatan bir kitaptır. Ko-ji-ki üç ciltten oluşmaktadır. Yapısı itibariyle siyasi bir bakış açısıyla kaleme alınan ve varolan efsanelerin arasından seçilen bir yapıt olmakla birlikte, eski Japon gelenekleri, dinsel ve mitolojik içeriğinden dolayı son derece önemli bir kaynaktır.¹²¹

Japon mitolojisinin ana kaynağı olan Ko-ji-ki, Güneş Tanrıçası Amaterasu-oho-mi-kami'nin soyunun hakları olan yeryüzünün idaresini ele

¹¹⁶ Çalışmamızın bu bölümünde bu başlık altında alt başlıklar vererek Ko-ji-ki'nin birinci cildinin ilk 34 bölümü tercüme edilecektir. Tercüme yapıldıktan sonra yazım aşamasında bazı bölümlerdeki konuyla ilgili olmayan ayrıntılara yer verilmeyecektir.

¹¹⁷ Ashkenazi, *a.g.e.*, s.118.

¹¹⁸ Ono, *a.g.e.*, s. 21.

¹¹⁹ Ashkenazi, *a.g.e.*, ss.117-118.

¹²⁰ Akbay, *a.g.e.*, s.77.

¹²¹ François Secret, "Japonya", *Antik Dünya ve Geleneksel Toplumlarda Dinler ve Mitolojiler Sözlüğü*, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2000, I, 515.

geçirmesini ve devamında soyundan gelen imparatorların hayatını anlatan kayıtlardır. Bu mit Japonya'nın basit bir anayasası gibidir.¹²² Bu mit sayesinde Japon İmparatorluk ailesinin; Japonya'nın ortak kutsal değerler üzerine inşa edilmesi, gücünü kutsal değerlerden alması, İmparatorluk ailesine bağlılığı ve mutlak bir yönetimin gerçekleşmesini sağlamıştır.¹²³

Japon mitolojisinin birincil ana kaynağı olan Ko-ji-ki'nin günümüze ulaşan en eski Japonca kaynak olması, eski Japon tarihine ilişkin önemli bilgiler vermesi, dönemin imparatorluk ideolojisini yansıtması, yazılı Japon edebiyatının ilk örneği olması ve eski Japon toplum yapısıyla ilgili bilgiler vermesi onun temel özelliklerindedir.¹²⁴

3.1.1. Semâvî Cennet'in ve Dünyanın Ortaya Çıkması¹²⁵

Semâvî Cennet¹²⁶ ve yeryüzü ortaya çıkmaya başladığında Semâvî Cennet'in ovasında üç kami doğdu. Önce Ame-no-mi-naka-nushi-no-kami¹²⁷, sonra Taka-mi-musu-bi-no-kami¹²⁸ ve sonrasında Kami-musu-bi-no-kami¹²⁹ ortaya çıktı. Bu kamiler yalnız başına doğdular. Kendilerini tüm gözlerden gizleyerek görünmez oldular. Dünya ise henüz katılaşmamıştı. Sulu bir yağ tabakasında yüzen denizanasına ya da bir salamuraya benziyordu.

Sonrasında yeşerip boy atan sazlık filizlerine benzer şekilde kamiler ortaya çıkmaya başladı. Önce Umashi-ashi-kabi-hiko-ji-no-kami sonrasında Ame-no-toko-tachi-no-kami ortaya çıktı. Bu iki kami de daha önce doğan kamiler gibi kendilerini tüm gözlerden gizlediler.

Böylece ortaya çıkan bu beş kami Semâvî Cennet'in baş kamileri oldular.

¹²² Ono, *a.g.e.*, s.16.

¹²³ Akbay, *a.g.e.*, s.83.

¹²⁴ Akbay, *a.g.e.*, s.77.

¹²⁵ Basil Hall Chamberlain, *Translation of Ko-ji-ki or Records of Ancient Matters*, Tanaka Publishing, Kobe, 1932, ss.17-18.

¹²⁶ “Cennet'in Yüce Ovası”; Semâvî kamilerin meskeni. Ama-terasu-oho-mi-kami 'nin sarayı, pirinç tarlaları ve su yolları bulunur. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.394.

¹²⁷ Hiçlikten meydana gelen ilk kami. Göklerin ve yeryüzünün orijinal kamisi olarak kabul edilir. Ortaya çıkışının hemen ardından ve yapmak için geldiği şeyi yaptıktan sonra “gizli” bir kami oldu; yani daha sonraki olaylarda yer almayan bir ilah oldu. Kimi kaynaklar onun erkek olduğunu farz etmektedir. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.188.

¹²⁸ Semâvî cennet ve yeryüzü yarılrken doğaçlama bir biçimde doğan üç “görünmez” kami'den biri. Ama-terasu-oho-mi-kami ile birlikte, Semâvî Nehir'in kuru yatağında Kamiler Meclisini her gerektiğinde toplayan odur. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.395.

¹²⁹ Semâvî cennet ve yeryüzünün başlangıcında vücuda gelen üçüncü kami. Bir emsali ya da babası olmayan üç tane “yalnız kami”den biridir. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.294.

3.1.2. Yedi İlâhî Kami Nesli¹³⁰

Semâvî Cennet'in baş kamileri doğduktan sonra Kuni-no-to-toko-tachi-no-kami ve sonrasında Toyo-kuno-nu-no-kami adlı kamiler tek başına doğdular. Bu iki kami de daha önce tek başına doğan kamiler gibi kendilerini tüm gözlerden sakladılar.

Bundan sonra doğan kamiler ise bir erkek bir kız olmak üzere çift olarak doğmaya başladılar. Önce U-hiji-ni-no-kami ve kız kardeşi Su-hiji-no-kami doğdu. Sonrasında Tsunu-guhi-no-kami ve kız kardeşi Iku-guhi-no-kami doğdu. Sonrasında Oho-to-no-ji-no-kami ve kız kardeşi Oho-to-no-be-no-kami doğdu. Sonrasında Omo-daru-no-kami ve kız kardeşi Aya-kashiko-ne-no-kami doğdu. Onlardan sonra son olarak ise İzana-gi-no-kami ve kız kardeşi İzana-mi-no-kami doğdu.

İlk başta doğan iki kami ve onlardan sonra beş çift şeklinde doğan kamilerle birlikte “Yedi İlâhî Kami Nesli” adını aldılar.

3.1.3. Onogoro Adası¹³¹

Yedi İlâhî Kami Neslinin doğmasından sonra Semâvî Cennet'in baş kamileri İzana-gi-no-kami ve kız kardeşi İzana-mi-no-kami'ye yeryüzüne inip dünyayı şekillendirmelerini ve orada doğum yaparak Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Başakları ülkesini yaratmasını istediler. Onlara şu anda sıvı bir şekilde olan dünyayı değiştirip yeniden tasarlayabilecekleri Semâvî Cennet'in mücevherli mızrağını verdiler.

Böylece İzana-gi-no-kami ve kız kardeşi İzana-mi-no-kami dünyayı şekillendirmek için Semâvî Cennet'in köprüsü¹³² üzerinde durdular. Mücevherli mızrağı sulu yağ tabakasının içine daldırıp karıştırmaya başladılar. Daha sonra mızrağı yukarıya doğru çektiler. Mızrağın ucundan damlayan sulardan bir ada oluştu. Bu ada Onogoro Adası'dır.

¹³⁰ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.19-21.

¹³¹ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.21-22.

¹³² İzana-gi-no-kami ve kız kardeşi İzana-mi-no-kami mücevherli mızrağıyla karıştırdığı biçimsiz sular ile cennet arasında bir gözetleme noktası. Semâvî uçan köprü zaman zaman Samanyolu ile özdeşleştirilir. Semâvî köprü göksel ve dünyevi âlemleri birbirine bağlar; gerçi onun kesin doğası gizlidir. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.372.

3.1.4. İzana-gi-no-kami ve Kız Kardeşi İzana-mi-no-kami'nin Evlenmesi¹³³

İzana-gi-no-kami ve kız kardeşi İzana-mi-no-kami Semâvî Cennet'ten Onogoro Adasına indiler. Adada sekiz odalı bir saray ve gökyüzüne uzanan Semâvî bir sütun inşa ettiler. Sarayın inşasını bitirdikten sonra vücutlarında değişiklikler olduğunu gördüler. İzana-gi-no kami kız kardeşi İzanagi-no-kami'ye şöyle sorar: “Vücuduma bağlı güçlü bir çıkıntı var. Sende de var mı?” İzanagi-no-kami şöyle cevapladı: “Benim vücudumda ise bir boşluk var.” diye cevapladı. Bunun üzerine İzana-gi-no-kami şunları söyledi: “Vücudumdaki bu çıkıntıyı alıp senin bedenindeki boşluğa yerleştirmek istiyorum ve böylece yeryüzünü yaratabiliriz.” İzana-mi-no-kami bunu kabul etti.

İki kami, Semâvî sütunun etrafında dönerek birbirlerini eş olarak kabul etmek için anlaştılar. Buluştuklarında ise cinsel ilişkiye gireceklerdi. İzana-gi-no-kami soldan, İzana-mi-no-kami sağdan olacak şekilde Semâvî sütunun etrafında dönerek yürümeye başladılar. İzana-gi-no-kami ve İzana-mi-no-kami sütunun etrafında dolaşıp birbirlerini gördüklerinde İzanami-no-kami: “Ne mükemmel! Ah, ne harika ve çekici bir erkek!” dedi. İzanagi-no-kami eşini görmekten mutlu oldu ancak kendisinden önce konuşmasından dolayı onu azarladı.

İzana-gi-no-kami ve İzana-mi-no-kami cinsel ilişkiye girdiler. İlk çocukları Hiru-go¹³⁴ kolları ve bacakları olmayan biçimsiz bir çocuktur. Bu yüzden ilk çocuklarını sazlardan yapılmış bir sepete koyarak denize bıraktılar. Daha sonra Aha Adasını doğurdular ancak bu adada önceki çocukları gibi pek kayda değer şekilde oluşmamıştı.

3.1.5. Sekiz Büyük Ada'nın Doğumu¹³⁵

İzana-gi-no-kami ve İzana-mi-no-kami doğurdukları çocukların biçimsizliğinden endişelenerek Semâvî Cennet'teki baş kamilere danışmaya gittiler. Semâvî kamiler onlara şu tavsiyeyi verdiler: “İzana-mi-no kami'nin ilk konuşması yüzünden çocuklarınız biçimsiz bir şekilde doğuyor. Şimdi yeryüzüne inin ve sözlerinizin sırasını değiştirerek yeniden ilişkiye girin.” Bunun üzerine

¹³³ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.22-23.

¹³⁴ İzana-gi-no-kami ve İzana-mi-no-kami'nin ilk çocuğu olan sülük çocuk. Ko-ji-ki'de Hi-ru-go başarısızlık olarak kabul edilir. Kolları ve bacakları olmadan doğan Hi-ru-ko, sazdan bir kayığa kondu ve nehre bırakıldı. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.253.

¹³⁵ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.23-29.

İzana-gi-no-kami ve İzana-mi-no-kami yeryüzüne indiler ve yeniden Semâvî sütununun etrafında dönerek buluşmaya ve birbirlerini eş olarak kabul etmeye karar verdiler.

Semâvî sütununun etrafında dolaşıp tekrar buluştular. İlk önce İzana-gi-no-kami konuştu ve eşini görünce şöyle dedi: “Ah! Ne kadar güzel ve sevimli bir kadın.” Daha sonra İzana-mi-no-kami şöyle cevap verdi: “Ah! Ne kadar yakışıklı bir adam.” Birbirlerine iltifat ettikten sonra cinsel ilişkiye girdiler. Semâvî kamilerin söylediği gibi bunun sonucunda sağlıklı çocukları doğdu. İzana-mi-no-kami sırasıyla Aha-ji Adası, Futa-na Adası, Mitsu-go Adaları, Tsukushi Adası, İki Adası, Tsu Adası, Sado Adası ve Ko Adasını doğurdu.

İlk doğan bu sekiz adadan dolayı İzana-gi-no-kami ve İzana-mi-no-kami'nin yarattıkları bu topraklara “Sekiz Büyük Adanın Ülkesi” de denir. Daha sonra Onogoro Ada'sına dönerek orada yaratmaya devam ettiler.

3.1.6. İzana-gi-no-kami ve İzana-mi-no-kami'nin Kamileri Doğurması¹³⁶

İzana-gi-no-kami ve İzana-mi-no-kami Japon Adaları'nı yani Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Başakları ülkesini yarattıktan sonra yeni kamiler doğurmaya başladılar. Bu kamiler şelalelerin, denizlerin, dağların, rüzgârların, ağaçların, bitkilerin dişi ve erkek kamileri olarak doğdu.

3.1.7. İzana-mi-no-kami'nin Ölümü¹³⁷

İzana-mi-no-kami Ateş kamisi Hi-no-kagu-tsuchi-no-kami'yi¹³⁸ doğururken çok zorlandı ve doğumdan sonra yanarak öldü. Ölmesinden sonra bile yanan vücudundan ve üreme organlarından kamiler doğmaya devam etti.

Böylece İzana-gi-no-kami ve İzana-mi-no-kami'nin birlikte doğurdukları ada sayısı on dört, doğurdukları kamilerin sayısı ise otuz beş oldu.

Eşinin ölümünü gören İzana-gi-no-kami ağlayarak şunları söyledi: “Vah! Benim sevgili eşim. Seni bu çocuğu doğurman yüzünden kaybetmemeliydim. ”

¹³⁶ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.29-34.

¹³⁷ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.34-37.

¹³⁸ Doğarken annesi İzana-mi-no-kami'nin cinsel organını yakarak ölümüne sebep olmuştur. Babası İzana-gi-no-kami, karısının ölümünün kederiyle yeni doğan çocuğun kafasını kesmiştir. Babasının kılıcından damlayan kanından sekiz tane güçlü ve vahşi kılıç kami'si, cesedinden de sekiz tane volkan ve kaya kami'si ortaya çıkmıştır. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.283.

eşinin yanan vücudu etrafında dolaşmaya ve ayaklarının dibinde ağlamaya başladı. Gözyaşlarından çeşitli kamiler doğdu.

İzana-gi-no-kami eşinin yanmış cesedini Idzumo¹³⁹ ve Hahaki bölgelerinin sınırında olan Hiba Dağı'na gömdü.

3.1.8. Ateş Kamisinin Ölümü¹⁴⁰

Eşinin ölümünden dolayı üzülen İzana-gi-no-kami kılıcını bir çırpıda çekti ve tek hamlede Ateş kamisi Hi-no-kagu-tsuchi-no-kami'nin başını gövdesinden ayırdı. Ölen Ateş kamisinin vücudundaki organlardan yeni kamiler doğdu. Kılıcın üzerine yapışan kan damlalarından yeni kamiler dünyaya geldi.

3.1.9. Ölüler Diyarı¹⁴¹

İzana-gi-no-kami eşinin ölümünden duyduğu üzüntüden dolayı daha fazla dayanamadı. Bunun üzerine İzana-mi-no-kami'yi bulmak için Ölüler Diyarı'na¹⁴² gitti. Ölüler Diyarı sarayının kapısına vardığında eşini çağırır. İzana-mi-no-kami eşinin çağrısını duyunca onu görmeye gitti. Ama kendini onun gözlerinden gizledi.

İzana-gi-no-kami eşine şöyle seslendi: “Ey benim sevgili eşim. Seninle beraber yaratmaya başladığımız Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Düzlükleri Ülkesi'nin işi henüz tam bitmedi. Bu yüzden benimle gel.” İzana-gi-no-kami ise eşine şöyle cevap verdi: “Ey sevgili eşim. Üzülerek söylüyorum ki artık çok geç. Ben Ölüler Diyarının yiyeceklerinden yedim. Ancak senin buraya benim için gelmen beni çok etkiledi. Bu yüzden bu konuyu Ölüler Diyarı'nın kamileriyle bu konuyu tartışacağım. Ancak sakın peşimden gelme ve sakın bana bakma.” Böyle konuştuktan sonra tekrar sarayın içine girdi.

¹³⁹ Idzumo batıda Honshu Adası'nın Japon Denizi'ne bakan tarafında ve Yamato'nun da kuzeyinde yer alan bir bölge ve Yamato devletinin egemenlikteki en büyük rakibi olan kadim bir yönetimdi. Siyasi açıdan önemli olmasının yan sıra aynı zamanda hem Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto hem de onun soyundan gelen, yeryüzü kamilerinin lideri Oho-kuni-nushi-no-kami'nin evidir. Semâvî torun ve onun varisleri Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Düzlükleri Ülkesi üzerinde kontrolü ele geçirdiklerinde, onların hükümdarlıklarının tartışılması ve nihai olarak da Oho-kuni-nushi-no-kami ve oğulları tarafından tanınması başka bir yerde değil Idzumo'da gerçekleşmiştir. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.273.

¹⁴⁰ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.37-40.

¹⁴¹ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.40-46.

¹⁴² Yomi genellikle, ölülerin varoluşlarını çıyanlar, çürümüş şeyler ve diğer kirlişeylerin arasında sürdürdüğü, “aşağıdaki” karanlık ve kasvetli diyar olarak tanımlanır. Yomi, günah veya cezalandırmaya ilişkin fikirlerle ilintili görünmemektedir. Ve genel kaveti dışında, varoluşun devamından başka herhangi bir cehennem fikri mevcut değildir. Buradan çıkış yolu Semâvî Taş Engeli'yle kapalı olsa da burası, açık bir biçimde Idzumo'dan erişilebilen bir yer olarak tanımlanmıştır. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.431.

İzana-gi-no-kami çok uzun süre dışarıda kaldı. Ancak daha fazla bekleyemedi. Bir ışık yaktı ve saraya girdi ve eşini gördü. İzana-mi-no-kami'nin vücudu çürümüş ve üzerinde kurtçuklar kaynıyordu. İzana-mi-no-kami'nin vücudunun farklı yerlerinden doğmuş sekiz gök gürültüsü kamisi vücudunda yaşıyordu. Eşinin bu durumunu gördükten sonra daha fazla dayanamayan İzana-mi-no-kami geri döndü.

Eşinin onu gizlice gözetlediğini gören İzana-mi-no-kami ona şöyle seslendi: “Beni utandırdın.” Bunun üzerine İzana-gi-no-kami'yi yakalamaları için Ölüler Diyarı'nın dışı kamilerini gönderdi. İzana-gi-no-kami onlardan kurtulmak için saç tokasını fırlatır ve tokası kocaman bir üzüm salkımına dönüşür dışı kamiler üzümü yerken kaçmaya devam eder. Ancak tekrar peşine takılırlar. Bunun üzerine saç tarağının dişlerini kırarak atar ve bambu filizlerine dönüşür. Dışı kamiler bambu filizlerini yemeye başlarlar.

Bunun üzerine İzana-mi-no-kami eşini yakalamaları için vücudundan doğan gök gürültüsü kamilerini gönderir. İzana-gi-no-kami onların peşinden geldiğini görünce Ölüler Diyarı'nda yetişmiş olan üç şeftaliyi onlara atar ve bu kamiler onları yemeye başlar.

En sonunda İzana-mi-no-kami eşinin peşine düşer ve onu takip eder. İzana-gi-no-kami en sonunda yeryüzüyle Ölüler Diyarı arasındaki geçide ulaşır. Bunun üzerine İzana-gi-no-kami ancak bir kişinin kaldırabileceği bir kayayı kaldırarak Ölüler Diyarı ile yeryüzü arasındaki geçidi kapatır. Aralarında bu kocaman kaya olduğu halde karşı karşıya konuşmaya başlarlar.

İzana-mi-no-kami eşine şöyle seslendi: “Ey sevgili eşim. Bana bunu yaptığın için yeryüzünde yaşayan insanlarından günde bin kişiyi öldüreceğim.” İzana-gi-no-kami şöyle cevap verdi: “Ey kutsal eşim. Eğer sen bunu yaparsan ben de günde bin beş yüz kişiyi yaratacağım.” dedi. Böylece her gün bin kişi kesinlikle ölecek ve her gün bin beş yüz kişi mutlaka doğacaktır.

3.1.10. İzana-gi-no-kami'nin Arınması ve Kamilerin Doğuşu¹⁴³

İzana-gi-no-kami Ölüler Diyarı'yla yeryüzünü ayıran geçitten ayrıldıktan sonra kendi kendine şöyle söyledi; “Ne kadar iğrenç bir haldeyim. İğrenç ve kirli

¹⁴³ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.46-51.

bir ülkeye gittiğim için şu an çok kötü bir durumdayım. Bu yüzden vücudumun bu kirlilerden arınmasını sağlayacağım.”

Bu yüzden Ahagi Ovasına çıktı. Burada bulunan bir nehrin ağzında vücudunu arındırmaya ve temizlemeye başladı. İzana-gi-no-kami esasını, kuşağını, elbisesinin eteğini, elbisesinin gömleğini, elbisesinin üst kısmını, pantolonunu, başlığını ve kolunda bulunan bileziğini çıkardığında çeşitli kamiler doğdu. Nehrin içinde vücudunu temizlerken de yeni kamiler ortaya çıktı.

İzana-gi-no-kami sol gözünü yıkadığında Ama-terasu-oho-mi-kami¹⁴⁴ doğdu. İzana-gi-no-kami sağ gözünü yıkadığında Tsuki-yomi-no-kami¹⁴⁵ doğdu. Sonrasında İzana-gi-no-kami burnunu yıkadığında Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto¹⁴⁶ doğdu.

3.1.11. İzana-gi-no-kami'nin Üç Kamiye Görevler Vermesi¹⁴⁷

İzanagi-no-kami bu üç kaminin kendi vücudundan doğmasına çok sevindi. Onlara şöyle seslendi: “Benim çocuklarımdan sonra çocuklarım olur ancak siz benim vücudumdan doğan en önemli üç çocuğumsunuz.”

İzana-gi-no-kami boynunda bulunan mücevherli kolyesini çıkararak Ama-terasu-oho-mi-kami'nin boynuna taktı ve ona şunları söyledi: “Sevgili kızım sen Semâvî Cennet Ovalarının yöneticisi olacaksın.” Böylece ona bu görevi bahşetti. Boynuna taktığı kolyenin adı Mi-kura-tana-no-kami idi.

İzana-gi-no-kami diğer kızı Tsuki-yomi-no-kami'ye şunları söyledi: “ Sen de gecenin egemenliğine hükmedeceksin.” Böylece ona bu görevi bahşetti.

İzana-gi-no-kami sonrasında oğlu Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'ya şunları söyledi: “ Sen de oğlum denizlerin yöneticisi olacaksın.”

¹⁴⁴ Japonya'nın imparatorluk hanesinin güneş kamisi, atası ve baskın Semâvî kami'si. Ama-terasu-oho-mi-kami, İzana-gi-no-kami ve İzana-mi-no-kami'nin ikinci başarılı çiftleşmesinden sonra İzana-gi-no-kami'nin vücudundan doğan kamidir. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.186.

¹⁴⁵ İzana-gi-no-kami'nin sondan bir önceki çocuğu olan ay kamisi. Kız kardeşi Ama-terasu-oho-mi-kami gündüzü yönetirken, kendisi de geceyi yönetmekle görevliydi. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.416.

¹⁴⁶ Ehlileştirilmemişlerin ve vahşi fırtınaların ilahı Ama-terasu-oho-mi-kami'nin erkek kardeşi ve annesi İzana-mi-no-kami'yle birlikte yeraltının hükümdarı. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto, hem kötü bir karakter hem de bir kahraman olarak mitlerde yer aldığı ve yeraltıyla ve denizle ilişkilendirildiği için karmaşık bir figürdür. Kötü karakter olarak, kendisi hem korku hem de hayranlık uyandıran, kontrol edilemez bir güçtür. Bir kahraman olarak ise kötülüklerle karşı savaşıyor. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun kötülüğün ilahî olduğu düşünülmemelidir. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, ss.389-391.

¹⁴⁷ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.51-52.

3.1.12. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun Ağlayıp Gözyaşı Dökmesi¹⁴⁸

Ama-terasu-oho-mi-kami ve Tsuki-yomi-no-kami babaları İzana-gi-no-kami'nin kendilerine verdiği görevleri yerine getiriyorlardı. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto ise kendisine verilen görevi yerine getirmek yerine sürekli ağlayıp gözyaşı döküyordu. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun ağlaması dağlardaki yeşil ağaçları soldurdu. Nehirler ve denizler kurudu. Ağlaması kötü kamilerin sesine benziyordu. Ağlayıp dövünmesi sinek vızıltısını andırıyordu.

Bunun üzerine İzana-gi-no-kami oğluna şöyle sordu: “Yönetmen için sana verdiğim bölgeyi yönetmek yerine neden sürekli ağlayıp gözyaşı döküyor, dövünüp duruyorsun?” Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto babasına şöyle cevap verdi: “Ağlıyorum çünkü ölen annemi çok özledim. Annemin evine gitmek istiyorum.” Bunu duyan İzana-gi-no-kami çok sinirlendi ve dedi ki; “Eğer bunu istiyorsan, bu ülkede yaşayamazsın. Seni kutsal bir emirle buradan kovuyorum.”

3.1.13. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto ve Ama-terasu-oho-mi-kami Arasındaki Kutsal Yemin¹⁴⁹

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto babası tarafından kovulduktan sonra kız kardeşi Ama-terasu-oho-mi-kami'ye uğrayıp ondan sonra Semâvî Cennet'ten ayrılmaya karar verdi. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto kız kardeşinin yanına çıkarken tüm dağların sallanmasına, nehirlerin taşmasına sebep oldu. Semâvî Cennet'teki her her kara parçası sallanmaya başladı.

Ama-terasu-oho-mi-kami kardeşinin bu yaptıklarından dolayı panikledi. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun kendisinin yanına gelmesinin nedeninin kesinlikle iyi niyetli olmadığını düşündü. Kardeşinin tek amacının Semâvî Cennet topraklarını gasp ederek kendisinden almak istediğini zannetti.

Ama-terasu-oho-mi-kami saçlarını erkekler gibi bağladı. Savaş zırhını giydi ve savaş başlığını taktı. Beş yüz mücevherden oluşan kutsal bir kolye taktı. Omzuna içinde bin ok alan sadağını taktı. Üstüne beş yüz ok daha ekledi. Kardeşinin yaklaşması üzerine tozu dumana katıp ayaklarını sert zeminde üst

¹⁴⁸ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.52-53.

¹⁴⁹ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.53-59.

bacaklarına dek batacak şekilde yere vurarak bir savaş dansı yaptı. Güçlü bir savaşçı gibi kardeşinin önünde durdu.

Ama-terasu-oho-mi-kami kardeşine şunu sordu: “Niçin buraya geldin?” Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto şöyle cevapladı: “Benim kötü bir niyetim yok. Sadece kutsal babamız İzana-gi-no-kami ile konuşmak, sürekli ağlayıp zırlamamın sebeplerini açıklamak istiyorum.” Ama-terasu-oho-mi-kami ona şu cevabı verdi: “Sen artık bu topraklarda yaşayamayacaksın. Çünkü sen kutsal bir emirle buradan kovuldun ve sürgün edildin. Bu yüzden senden buradan ayrılmanı istiyorum.” Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto ise şunu söyledi: “Benim kötü bir niyetim yok.” Ama-terasu-oho-mi-kami şu soruyu sordu: “Ben senin niyetinin samimi olduğunu nerden bileyim?” Bunun üzerine Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto ona şu seçeneği sundu: “O halde ikimizde yemin edelim ve yeni kamiler yaratalım. Hangimizin haklı olduğu ortaya çıkacaktır.”

Böylece Ama-terasu-oho-mi-kami ve Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto, Samanyolu üzerine yemin ettiler. Bunun üzerine Ama-terasu-oho-mi-kami kardeşinin kılıcını isteyip bunu üç parçaya ayırdı. Bu parçaları Semâvî Kuyu’da yıkayıp çiğnedikten sonra tükürdü. Böylece Ama-terasu-oho-mi-kami’nin ağzından fıskıran kılıcın parçalarından üç tane erkek kami ortaya çıktı.

Bunun üzerine Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto kız kardeşinin beş yüz mücevherden oluşan kolyesini istedi. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto bu mücevherleri Semâvî Kuyu’da yıkadı. Daha sonra ağzında çiğneyip tükürdü. Böylece Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto’nun ağzından fıskıran kolyenin parçalarından beş dişi kami ortaya çıktı.

3.1.14. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto’nun Semâvî Cennet’teki Yıkımı¹⁵⁰

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto beş dişi kaminin kendi tarafından ortaya çıkmasından dolayı kız kardeşi Ama-terasu-oho-mi-kami’ye şunları söyledi: “Niyetim samimi olduğundan dolayı benim tarafımdan beş dişi kami doğdu. Bu yüzden şüphe yok ki kazanan ben oldum.” Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto kazandığı zaferin verdiği içgüdü ile taşkınlıklar yapmaya başladı.

¹⁵⁰ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.62-64.

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto böylece Semâvî Cennet'te yıkımlar yapmaya başladı. Semâvî Cennet'in pirinç tarlalarının su yollarını yıktı ve hendekleri topraklarla doldurdu. Daha sonra Ama-terasu-oho-mi-kami'nin sarayında yer alan kutsal salonunda dışkısını yaparak kirletti. Ama-terasu-oho-mi-kami ise tüm bunlara rağmen şunları söylüyordu; "Kardeşim sarhoş olduğundan dolayı kutsal salonumu kirleten şeyler onun sarhoşluktan dolayı kusmasıdır. Aynı şekilde pirinç tarlalarına zarar vermeyi ve hendekleri doldurmayı da bilerek yapmadı." Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto ise bu sözler üzerine bile özür dilemedi. Hatta özür dilemek yerine kötü davranışlarına devam etti. Daha şiddetli bir şekilde Semâvî Cennet'te yıkıma başladı.

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto bir gün Semâvî Cennet'te yaşayan kutsal bir benekli midilli yakaladı ve derisini yüzdü. Cesedi ise Ama-terasu-oho-mi-kami'nin sarayındaki kutsal dokuma salonunun çatısından içeri attı. Dokuma salonundakiler çok endişelenmiş ve korkmuşlardı. İçlerinden bir tanesi öylesine korktu ki üreme organlarına dokuma tezgâhıyla vurdu ve orada öldü.

3.1.15. Ama-terasu-oho-mi-kami'nin Semâvî Cennet'teki Mağaraya Kapanışı¹⁵¹

Bütün bu olanları gören Ama-terasu-oho-mi-kami dehşete düştü. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun taşkınlıklarından korunmak için kendini bir mağaraya kapattı ve gizlendi. Bunun üzerine Semâvî Cennet'in Ovaları ve Bol Kamış Düzükleri ve Taze Pirinç Başakları Ülkesi karanlığa gömüldü. Bu topraklara sonsuz bir gece egemen oldu. Bunun üzerine kötü kamiler ortaya çıkmaya başladı. İstedikleri her kötülüğü yapabiliyorlardı.

Bu nedenle sekiz milyon kami, Semâvî Nehrin kurumuş yatağında bu soruna bir çözüm bulmak için toplandılar. Her biri bir görev alarak bu karanlıktan kurtulmaya çalıştı. Kami Ama-tsu-ma-ra,¹⁵² kutsal bir ayna yaptı. Kami Tama-noya-no-mikoto, sekiz metre uzunluğundaki beş yüz değerli taştan kutsal bir kolye yaptı. Ame-no-ko-ya-ne-no-mikoto ve Futo-tama-no-mikoto, Kagu Dağı'nda bulunan kutsal Saka-ki ağacını kökleriyle beraber çıkarıp mağaranın önüne diktiler. Sekiz metre uzunluğundaki kutsal mücevherlerden yapılmış

¹⁵¹ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.64-71.

¹⁵² Ama-terasu-oho-mi-kami'yi mağarasından çıkmaya ikna eden aynayı yapan demirci kami. Demircilerin himayeci kami'si olarak kendisine ibadet edilir. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.448.

kolyeyi ağacın dallarına doladılar. Ama-terasu-oho-mi-kami'nin sakinleşip yumuşaması için Saka-ki ağacına beyaz ve mavi bezlerden adaklar astılar.

Kami Ame-no-ko-ya-ne-no-mikoto dualar ederek âyin görevini yerine getirdi. Kami Ame-no-ta-jikara-wo-no-kami ise mağaranın girişine yakın bir kayanın arkasına saklandı. Kami Ame-no-uzume-no-mikoto¹⁵³ saçlarını bağladı ve elbiselerini çıkardı. Ama-terasu-oho-mi-kami'nin duyması için mağaranın önünde komik bir şekilde sesler çıkararak dans etmeye başladı. Bunun üzerine sekiz yüz milyon kami hep birlikte kakhaha atmaya başladılar. Öyle ki Semâvî Cennet bu kakhahalardan dolayı sarsıldı.

İçeride bulunan Ama-terasu-oho-mi-kami sesleri duyduğunda oldukça şaşırıldı ve dışarıda olanları merak etti. Mağaranın kapısını biraz aralayarak dışarıdakilere şöyle seslendi: “Kendimi mağaraya kapatmamdan dolayı Semâvî Cennet’in Ovaları ve Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Başakları Ülkesi’nin karanlığa gömüleceğini sanmıştım. Kami Ame-no-uzume-no-mikoto tüm bunların üzerine hala nasıl bu kadar neşeli olabiliyor? Sekiz milyon kami aynı anda nasıl bu kadar kakhaha atabilir?” Bunun üzerine Kami Ame-no-uzume-no-mikoto, Ama-terasu-oho-mi-kami’ye şöyle cevap verdi: “Bizim bu kadar sevinçli ve neşeli olmamızın nedeni senden daha güzel ve şanlı bir kaminin aramızda bulunmasından dolayıdır. Sen de onu görmek ister misin?” Bunun üzerine Ama-terasu-oho-mi-kami yavaşça mağaradan başını çıkarmaya başladı. İki güçlü kami kutsal aynayı mağaraya daha da yaklaştırdılar. Ama-terasu-oho-mi-kami aynaya bakmak için mağaradan yavaşça çıktı. Bu sırada mağaranın girişindeki bir kayanın arkasında saklanmış olan Ame-no-ta-jikara-wo-no-kami ortaya çıktı. Hızlıca Ama-terasu-oho-mi-kami’nin elini çekerek onu mağaradan çıkardı. Ame-no-ta-jikara-wo-no-kami, Ama-terasu-oho-mi-kami’ye şunları söyledi: “Bir daha oraya geri dönmemelisin.” Böylece Semâvî Cennet’in Ovaları ve Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Başakları Ülkesi’ne tekrardan ışık geldi.

¹⁵³ Müstehcen bir şekilde dans ederek Ama-terasu-oho-mi-kami’yi mağarasından çıkmaya ikna eden kami. Şinto mitolojisindeki en aktif kamilerden biridir. En agresif, güçlü, hünerli kamilerden de biridir ve dünyanın başlangıç mitlerinin çoğunda yer alır. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.184.

3.1.16. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun Semâvî Cennet'ten Kovulması ve Yeryüzünde Tarımın Başlaması¹⁵⁴

Ama-terasu-oho-mi-kami mağaradan çıkıp güneş her yeri aydınlattıktan sonra sekiz milyon kami Semâvî Nehrin kurumuş yatağında tekrar toplandılar. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto hakkında ortak bir karar aldılar. Bunun üzerine Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'yu bin adak masasıyla cezalandırdılar. Sakalını kesip el ve ayak tırnaklarını çektiler. Böylece Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'yu kutsal bir emirle Semâvî Cennet'ten kovdular.

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto Semâvî Cennet'ten ayrılırken Gıda Kamisi Ohe-ge-tsu-hime-no-kami'ye uğradı. Kendisine yiyecek bir şeyler vermesini istedi. Bunun üzerine Ohe-ge-tsu-hime-no-kami ağzından, burnundan ve rektumundan çeşitli yiyecekler çıkararak bunları Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'ya sunar. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto Gıda Kamisinin yiyecekleri organlarından çıkarmasını izlemiş ve bunun kendisine yapılmış bir hakaret olduğunu düşündü. Bunun üzerine kılıcını çekerek bir seferde Ohe-ge-tsu-hime-no-kami'yi öldürdü.

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto, gıda kamisi Ohe-ge-tsu-hime-no-kami'yi öldürdüğünde vücudundan yeni yiyecekler ortaya çıktı. Başından ipek böcekleri, kulaklarından darı, burnundan soya fasulyesi, edep yerinden arpa, rektumundan tatlı fasulye ortaya çıktı. İlk ortaya çıkan baş kamilerden Kami-musu-bi-no-kami, Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun bu çıkan yiyecekleri almasına ve dünyada kullanmasına izin verdi.

3.1.17. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto ve Sekiz Başlı Ejderha¹⁵⁵

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun dünyada indiği yere Tori-kami diye adlandırılır. Burası Idzumo bölgesinde bulunan Hi Nehri'nin sularının akmaya başladığı yerdir. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto, nehirde yemek çubuklarının aşağıya doğru gittiğini gördü. Bu yüzden nehrin üst tarafında insanların yaşıyor olabileceğini düşündü. Onları bulmak için nehrin yukarısını doğru gitti.

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto, nehrin yukarısına gittiğinde aralarında genç bir kız olan yaşlı bir adamla yaşlı bir kadın gördü. Üçü birden ağlıyordu.

¹⁵⁴ Chamberlain, *a.g.e.*, s.71.

¹⁵⁵ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.72-75.

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto onlara kim olduğunu sordu. Yaşlı adam şöyle cevapladı: “Ben dünyevi bir kamiyim. Oho-yama-tsu-mi-no-kami’nin oğluyum. İsmim Ashi-nadzu-chi, bu da eşim Te-nadzu-chi. Kızımızın ismi ise Kushi-nada-hime.”

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto soru sormaya devam etti: “Ağlamanıza sebep olan şey nedir?” Yaşlı adam şöyle cevap verdi: “Bizim sekiz kızımız vardı. Ama sekiz başlı yılan Koshi her yıl geldi ve bir tanesini alıp gitti. Bugünlerde onun gelme zamanı olduğu için ağlıyoruz.” Bunun üzerine Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto yaşlı adamdan kendisine sekiz başlı ejderhayı anlatmasını istedi. Yaşlı adam ejderhayı şöyle anlattı: “Ejderha’nın gözleri kış vişnesinin rengine benziyor. Sekiz başlı bir gövdeye ve sekiz kuyruğa sahiptir. Vücudunda yosunlar ve iğneli ağaçlar büyür. Uzunluğu sekiz vadiyi içine alır ve vücudu sekiz tepe gibi gözüktür. Eğer göbeğine bakarsan kanlı ve alevli olduğunu görürsün.”

Bunun üzerine her şeyi öğrenen Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto yaşlı adama şöyle söyledi: “Eğer sizi sekiz başlı ejderhadan kurtarırsam kızınla evlenmeme izin verir misin?” Yaşlı adam şöyle cevapladı: “Bundan saygı duyarım. Ancak biz senin kim olduğunu bilmiyoruz.” Bunun üzerine Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto yaşlı adama şöyle söyledi: “Ben Ama-terasu-oho-mi-kami’nin erkek kardeşiyim. Semâvî Cennet’teki kamilerin soyundan geliyorum.” Yaşlı adam ve yaşlı kadın sevinçle şunları söyledi: “Kızımızla evlenmeden büyük gurur duyacağız.” Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto kızını dişli bir tarağa çevirerek saçındaki topuza yerleştirdi.

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto yaşlı adam ve yaşlı kadından şunları istedi: “Sekiz kez mayalanmış bir içkiyi süzün. Ayrıca bu bahçeye sekiz kapılı bir duvar örün. Her duvara sekiz tane kapı açın. Her kapının iç kısmına sağlam sekiz platform yapın. Her platformun üstüne sıkıca bağlanmış sekiz şarap kazanı koyun. Sonra bekleyin.” Yaşlı adam ve yaşlı kadın Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto’nun dediği her şeyi uygun bir şekilde yaptılar.

Yaşlı adam sekiz başlı ejderhanın geldiğini Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto’ya haber verdi. Bahçenin etrafında dolaşan ejderha her kapıdan bir başını uzatarak kazanlardaki şarabı içmeye başladı. Bütün şarap kazanlarını içip bitirdiğinde sarhoş oldu ve bütün başları yere düşmeye başladı ve en sonunda

uyudu. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto kılıcını çekerek ejderhayı parçalamaya başladı. Böylece Hi Nehri kan akan bir nehre dönüştü.

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto, ejderhanın ortadaki kuyruğunu keserken kılıcının kenarı kırıldı. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto bunun garip bir olay olduğunu düşünerek kılıcıyla kuyruğun derisini ayırdı ve içine baktı. Yılanın kuyruğunun içinde büyük ve keskin bir kılıç vardı. Böylece Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun aklına harika bir fikir geldi. Saygısını belirtmek için kılıcı ablası Ama-terasu-oho-mi-kami'ye gönderdi. Bu kılıcın adı Kusa-nagi-no-tachi idi.

Ardından Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto Idzumo bölgesinde kendisine saray inşa etmek için bir yer aradı. En sonunda Suga denen yere geldi ve sarayını inşa etti. Başka eşleri de oldu. Eşlerinden pek çok çocuğu oldu. Çocuklarının da çocukları oldu. Bu torunlarından biri de Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Başakları Ülkesi'nin yöneticisi olacak Oho-kuni-nushi-no-kami'dir.¹⁵⁶

3.1.18. Oho-kuni-nushi-no-kami ve İnaba'nın Beyaz Tavşanı¹⁵⁷

Oho-kuni-nushi-no-kami'nin seksen kardeşi vardı. Bu seksen kardeşin hepsinin kalbinde İnaba Prensesi Yakami-hime ile evlenme isteği vardı. Bu yüzden hep birlikte İnaba'ya doğru yola çıktılar. Oho-kuni-nushi-no-kami'yi ise arkalarından eşyalarını taşıma görevini verdiler. Seksen kardeşinin hizmetlerini görüyordu.

Seksen kardeş Keta Burnu'na vardıklarında yere uzanmış bir şekilde yatan kürkü yüzülmüş bir tavşan gördüler. Tavşana şu nasihatte bulundular: “Yapman gereken şey deniz suyunda vücudunu yıkamak ve sonra rüzgârların estiği bir dağın yamacına yatmalısın.” Böylece tavşan seksen kardeşin kendinse nasihat ettiği şeyleri yaptı. Dağın yamacına uzanan tavşana esen rüzgâr vurdukça vücudundaki deniz suyu kurumaya başladı. Derisi çatladı ve tuzlu su yaralarına değdiği için canı çok acıdı.

¹⁵⁶ “Toprağın efendisi”, başlıca yeryüzü kami'si ve aynı zamanda sihir ve ilaç kami'si. Resmi adının dışında kendisinin dört ismi daha vardır: Onamuji-no-kami (yüce diyarın maliki ya da yüce ismin maliki), Ashiharahiko-wo-no-kami (sazlıkların prensi), Yachihoko-no-kami (sekiz bin mızraklı ilah) ve Utsushikunitama-no-kami (fani dünyanın tin ilahı). Bu isimler, bu kami'nin Japon mitolojisinde ne kadar önemli olduğunu gösteresidir. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun altıncı nesilden soyu olan kamidir. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, ss.350-351.

¹⁵⁷ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.81-83.

Kardeşlerinin eşyalarını taşıdığı için en son gelen Oho-kuni-nushi-no-kami oldu. Tavşanı görünce ona şunu sordu: “Neden ağlıyorsun?” Tavşan şöyle cevap verdi: “Oki Adası’ndan buradaki topraklara geçmek istedim. Ancak geçmemin hiçbir yolu yoktu. Bunun üzerine timsahları kandırdım. Onlara benim kabilemin ve sizin kabilenizdekilerin sayısını hesaplayalım dedim. Kabilenizdeki bütün üyeleri getirin ve hepsini bu adadan Keta Burnu’na kadar arka arkaya dizin. Sonra üzerlerine basacağım ve üstlerinden geçerken onları tek tek sayacağım. Böylece benim kabilemin mi sizin kabilenizin mi daha kalabalık olduğunu öğreneceğiz. Böyle konuşmama aldandılar ve Oki Adası’ndan Keta Burnu’na kadar arka arkaya dizildiler. Onlara basarak ilerledim ve saymaya başladım. Tam karaya çıkmak üzereyken şöyle söyledim: “Sizi nasıl da kandırdım.” Konuşmam biter bitmez, en sonda yatan timsah beni yakaladı ve kürkümü yüzdü. Bu şekilde başıma gelenlere ağlarken senden önce buradan geçen seksen kardeş bana tuzlu suda yıkanıp, rüzgâr vuracak şekilde uzanmamı nasihat ettiler. Böylece onların dediği gibi yaptığımda vücudum daha çok acıdı.

Tavşanın durumuna üzülen Oho-kuni-nushi-no-kami, ona şu öğütleri verdi: “Şimdi hızlıca nehrin kenarına git ve vücudunu temiz suyla yıka. Sonra nehrin kenarında yetişen sazlıkların çiçek tozlarını al ve bütün vücuduna sür. Eğer böyle yaparsan vücudun eski haline dönecektir.” Bunun üzerine tavşan verilen talimatları uyguladı ve vücudu eski haline geri döndü.

Oho-kuni-nushi-no-kami’nin yardım ettiği tavşan İnaba’nın Beyaz Tavşanı’ydı. Bu tavşan bir kami idi. Bunun üzerine tavşan Oho-kuni-nushi-no-kami’ye şunları söyledi; “Buradan geçen seksen kardeşten hiçbiri Prenses Yakami-hime ile evlenemeyecek. Sen onların eşyalarını taşımaya rağmen onunla evleneceksin.”

3.1.19. Seksen Kardeşin Oho-kuni-nushi-no-kami’yi Öldürme Girişimleri¹⁵⁸

Beyaz tavşanın dediği gibi Prenses Yakami-hime, seksen kardeşin evlenme isteklerine şöyle cevap verdi: “Sözlerinizi dinlemeyeceğim. Çünkü ben Oho-kuni-nushi-no-kami’yle evlenmek istiyorum.” Bunun üzerine seksen kardeş

¹⁵⁸ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.83-85.

öfkeleniler ve Oho-kuni-nushi-no-kami'yi öldürmek istediler. Hepsi birden kardeşlerini öldürmek üzere karar aldılar.

Seksen kardeş yanlarına Oho-kuni-nushi-no-kami'yi alarak ava çıktılar. Hahaki bölgesindeki Tema Dağı'na geldiklerinde Oho-kuni-nushi-no-kami'ye şöyle söylediler: “Bu dağda kırmızı bir domuz var. Biz şimdi domuzu aşağıya doğru sürükleyeceğiz. Sen de onu burada bekle ve geldiğinde yakala. Eğer beklemez ve yakalamazsan seni kesinlikle burada öldürürüz.” Bunları söyledikten sonra dağa çıktılar ve domuz büyüklüğündeki bir taşı ateşe verdiler ve aşağıya doğru yuvarladılar. Taş dağın eteklerine geldiğinde Oho-kuni-nushi-no-kami, domuz sanarak taşı yakalamaya çalıştı. Ancak yuvarlanan taşın altında sıkıştı ve yanarak öldü.

Bunun üzerine Oho-kuni-nushi-no-kami'nin annesi ağlayıp dövündü ve Semâvî Cennet'e çıktı. Bu durumdan etkilenen baş kami Kami-musu-bi-no-mikoto, Oho-kuni-nushi-no-kami'yi yeniden hayata döndürmeleri için Kisa-gahi-hime ve Umagi-hime adlı kamileri gönderdi. Kisa-gahi-hime, Oho-kuni-nushi-no-kami'nin yanmış vücudunu ve küllerini bir araya getirdi. Umagi-hime ise su taşıdı ve Oho-kuni-nushi-no-kami'nin annesinin sütüyle karıştırarak yanmış vücuda sürdü. Bunun üzerine Oho-kuni-nushi-no-kami tekrar eski kuvvetli ve genç haline geldi. Seksen kardeşine gözükmeden oradan uzaklaşmaya çalıştı. Ancak kardeşleri onu gördüler.

Seksen kardeş Oho-kuni-nushi-no-kami'yi de yanlarına alarak tekrar dağa çıktılar. Orada büyük bir ağaç kesip ortasını yardılar. Bu yarığı bir kamayla açık duracak şekilde tuttular. Oho-kuni-nushi-no-kami'yi bu yarığın içine tıktılar. Seksen kardeş kamayı çekince Oho-kuni-nushi-no-kami parçalanarak öldü.

Oho-kuni-nushi-no-kami'nin annesi ağlayarak oğlunu aramaya çıktı. Oğlunun ağacın içindeki paramparça olmuş vücudunu çıkardı. Kamilerin izniyle onu tekrar hayata döndürdü. Annesi Oho-kuni-nushi-no-kami'ye dedi ki: “Eğer burada kalırsan seksen kardeşin tarafından öldürüleceksin.” Annesi Oho-kuni-nushi-no-kami'yi Ki topraklarındaki ormana götürdü. Ancak kardeşleri onu takip etmeye devam edince kaçmaya başladı. En sonunda seksen kardeşinden kurtularak kaçmayı başardı.

3.1.20. Oho-kuni-nushi-no-kami'nin Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto Tarafından Sınanması¹⁵⁹

Oho-kuni-nushi-no-kami'nin annesi oğluna atası olan Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun yeraltındaki sarayına gitmesini öğütlemiştir. Oho-kuni-nushi-no-kami, Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun sarayına varır. Burada Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun kızı Suseri-bime ile karşılaşır. İkisi birbirine aşık olurlar ve evlenirler. Ardından Suseri-bime babasına Oho-kuni-nushi-no-kami'nin geldiğini haber vermek için içeri girer ve şöyle söyler: “Buraya çok güzel bir kami geldi.” Bunun üzerine Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto dışarı çıkar ve Oho-kuni-nushi-no-kami'yi görünce şöyle söyledi: “Bu Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Başakları Ülkesi'nin çirkin kamisidir.” Böylece Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto, Oho-kuni-nushi-no-kami'yi sınamaya karar verir.

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto, Oho-kuni-nushi-no-kami'yi içinde yılanların olduğu bir odaya koyar ve burada uyumasını ister. Bunun üzerine Suseri-bime eşinin yanına gelerek ona bir şal verir ve şunları öğütler: “Yılanlar hareket ettiğinde üç kez bu şalı salla. Yılanlar uyuduktan sonra sen de uyursun.” Böylece Oho-kuni-nushi-no-kami, şalı sallayınca yılanlar uyur. Bunu gören Oho-kuni-nushi-no-kami' de uyumaya başlar. Sabah olunca sapsağlam bir şekilde odadan çıkar.

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto, ertesi gece Oho-kuni-nushi-no-kami'yi kırkayakların ve yabancı arıların bulunduğu bir odaya koyar ve burada uyumasını ister. Oho-kuni-nushi-no-kami'nin eşi Suseri-bime tekrar kocasının yanına gelir ve ona bir şal verip neler yapması gerektiğini öğütler. Böylece Oho-kuni-nushi-no-kami şalı sallayarak kırkayakların ve yabancı arıların uyumasını sağlar. Sonra kendisi de uyur. Sabah olunca başına hiçbir şey gelmeden sağlam bir şekilde çıkar.

Tüm bu olanlardan sonra Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto, Oho-kuni-nushi-no-kami'yi sazlıkların arasına yayla attığı gövdesinde kemikten bir düdük bulunan ve düşmanları korkutmak için uğuldayan bir oku gidip geri getirmesini ister. Oho-kuni-nushi-no-kami sazlığın içinde oku ararken, Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto sazlığı ateşe verdi. Oho-kuni-nushi-no-kami sazlık ateşe verilince

¹⁵⁹ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.86-90.

ne yapacağını bilemedi. Çünkü daha önce buraya gelmemiştir. Bu esnada bir fare gelir ve Oho-kuni-nushi-no-kami'ye girebileceği dar bir çukur gösterir. Oho-kuni-nushi-no-kami çukurun içerisine girip ateş sönünceye kadar bekledi. Sonra fare ağzında okun ucuyla geldi. Ok'a bağlanmış kemikten düdüğü de farenin yavruları getirdi.

Bu esnada Oho-kuni-nushi-no-kami'nin eşi Suseri-bime, eşinin ölümünden dolayı ağlıyordu. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto ise damadının çoktan öldüğünü düşünüyordu. Onlar sazlığın etrafında iken Oho-kuni-nushi-no-kami elinde okla sazlıktan dışarı çıkar. Oku getirip Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'ya verir.

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto, Oho-kuni-nushi-no-kami'nin yaptığı şeyleri takdir etmek için onu sarayına götürür. Bir lütuf olarak başındaki bitleri temizlemesini ister. Ancak Oho-kuni-nushi-no-kami, Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun başına baktığında birçok kırkayak gördü. Eşi Suseri-bime, Oho-kuni-nushi-no-kami'ye dut meyvesi ve kutsal bir toprak verdi. Bunları çiğneyip yutmasını böylece kırkayakların zehrinden etkilenmeyecekti. Oho-kuni-nushi-no-kami eşinin dediğini yapıp kırkayakları ağızıyla temizledi. Bunun üzerine Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto ise uykuya daldı.

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto uykuya dalınca Oho-kuni-nushi-no-kami onun saçları odanın kirişlerine bağlar. Odanın kapısını beş yüz kişinin kaldırmayacağı bir kaya ile kapatır. Oho-kuni-nushi-no-kami, Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto'nun kutsal kılıcını, yayını, oklarını ve mücevherlerle bezenmiş kutsal flütünü de yanına aldı. Daha sonra eşi Suseri-bime'yi sırtına alarak kaçmaya başladı.

Oho-kuni-nushi-no-kami ve eşi Suseri-bime kaçarken mücevherlerle bezenmiş kutsal flüt bir ağaca çarptı. Çıkan sestten bütün yer altı dünyası yankılandı. Böylece uyuyan Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto uyandı. Ancak kalkmaya çalıştığında saçları kirişlere bağlandığından dolayı odayı yıktı. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto saçlarını çözmeye çalışırken Oho-kuni-nushi-no-kami ve eşi Suseri-bime çok uzaklara varmıştı. Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto saçlarını kurtardıktan sonra onları yer altı dünyasıyla yeryüzü arasındaki geçide kadar takip etti. Aralarında uzak bir mesafe olmasına rağmen onlara seslendi ve

şunları söyledi: “Oho-kuni-nushi-no-kami yeryüzüne çıktığında benden çaldığın kutsal kılıç, ok ve yayla kardeşlerine boyun eğdir. Suseri-bime’yi baş eşin yap. Yeryüzünde büyük bir saray inşa et. Çünkü sen Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Başakları Ülkesi’nin kamisi olacaksın. Dünyadaki bütün kamilere sen hükmedeceksin.”

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto’nun öğütlerini dinleyen Oho-kuni-nushi-no-kami yeryüzüne çıktığında kendine büyük bir saray inşa ettirdi. Kardeşlerine diz çöktürdü. Eşi Suseri-bime’den ve diğer eşlerinden pek çok çocuğu oldu. Böylece Oho-kuni-nushi-no-kami Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Başakları Ülkesi’nin yöneticisi oldu.

3.1.21. Semâvî Cennet’ten Yeryüzü Topraklarına Müdahale¹⁶⁰

Oho-kuni-nushi-no-kami Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Başakları Ülkesi’nin yöneticisi olmuştu. Bunun üzerine, Semâvî Cennet’in Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami kendi oğlu Ame-no-oshi-no-mimi’ye şu görevi verdi: “Kutsal çocuğum Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Başakları Ülkesi’ni senin yönetmeni istiyorum.” Bu toprakların yöneticiliğini üstlenmek için Semâvî Cennet’ten inmeye başlayan Kutsal Çocuk Semâvî Cennet’in köprüsü üzerinde bir kami ile karşılaştı. Bu kami Ama-terasu-oho-mi-kami’nin oğluna dünyanın çok yorucu ve gürültülü bir yer olduğunu söyledi. Bunu duyan Kutsal Çocuk Semâvî Cennet’e geri döndü ve Ama-terasu-oho-mi-kami’yi bu konuda bilgilendirdi.

Bunun üzerine Ama-terasu-oho-mi-kami ve Taka-mi-musu-bi-no-kami sekiz milyon kamiyi Semâvî Nehrin kurumuş yatağında topladılar. Toplantı sonucunda şu kararı aldılar: “Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Başakları Ülkesi Ama-terasu-oho-mi-kami’nin Kutsal Çocuğu tarafından yönetilmesi için yaratılmış bir kara parçasıdır.”

Ancak şu an bu kara parçasında şiddetli ve vahşi kamiler bulunuyordu. Bunun üzerine Ama-terasu-oho-mi-kami şöyle sordu: “Hangi kamiyi dünyadaki kötü kamileri etkisiz hale getirmek için göndereyim?” Bunun üzerine sekiz milyon kami birbirine danıştılar. En sonunda kami Omohi-kane-no-kami’nin teklifiyle Ame-no-ho-hi’nin gönderilmesine karar verildi.

¹⁶⁰ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.111-112.

Kutsal bir görevle yeryüzüne inen Ame-no-ho-hi, Oho-kuni-nushi-no-kami'nin kendinse verdiği hediyeler ve rahat yaşam yüzünden üç yıl boyunca Semâvî Cennet'e hiçbir haber göndermedi.

3.1.22. Semâvî Cennet'ten Yeryüzüne İkinci Elçi Gönderilmesi¹⁶¹

Üç yıl geçen sürenin ardından Ama-terasu-oho-mi-kami ve Taka-mi-musu-bi-no-kami sekiz milyon kamiyi Semâvî Nehrin kurumuş yatağında tekrar topladılar. Ama-terasu-oho-mi-kami tüm kamilere şunları sordu: “Yeryüzüne gönderdiğimiz kami Ame-no-ho-hi üç yıldır bize bir haber getirmedi. Yeniden bir kamiyi yeryüzüne haber getirmesi için göndereceğim. Sizce hangi kami bu görevi en iyi şekilde yapabilir?”

Kamiler bu konuda birbirine danıştılar. En sonunda Taka-mi-musu-bi-no-kami şunu söyledi: “Ama-tsu-kuni-tama-no-kami'nin oğlu Ame-waka-hiko'yu¹⁶² göndermeliyiz.” Böylece ortak bir karar verdiler. Ame-waka-hiko'yu göndermeden önce ona Semâvî Cennet'te yapılmış sihirli bir yay ve tüylü oklar verdiler.

Ame-waka-hiko yeryüzüne iner. Oho-kuni-nushi-no-kami'nin kızı Shita-teru-hime'ye âşık olur ve onla evlenir. Böylece sekiz yıl boyunca Semâvî Cennet'e hiçbir haber göndermedi. Bunun üzerine Ama-terasu-oho-mi-kami ve Taka-mi-musu-bi-no-kami sekiz milyon kamiyi Semâvî Nehrin kurumuş yatağında tekrar topladılar. Ama-terasu-oho-mi-kami kamilere dönerek konuştu: “Ame-waka-hiko'yu yeryüzüne göndermemizin üzerinden sekiz yıl geçti. Ancak bize herhangi bir haber ulaştırmadı. Ame-waka-hiko'nun uzun süre oyalanmasının sebebini araştırmak için hangi kamiyi yeryüzüne haberci olarak göndereceğiz?” Kamiler birbirlerine danıştı. En sonunda kamilerin içinden Omohi-kane-no-kami şu cevabı verdi: “Sülün Na-naki-me'yi göndermeliyiz.” Böylece bu görevin sahibi belli oldu.

Sülün Na-naki-me'ye şunlar söylendi: “Yeryüzüne in ve Ame-waka-hiko'yu bul. Yeryüzüne gönderilmesinin sebebi oradaki vahşi tabiatlı kamileri araştırmak değilmiydi? Neden sekiz yıl boyunca Semâvî Cennet'in kamilerine

¹⁶¹ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.113-117.

¹⁶² Sazlıkların Ana Diyarı'nı kontrol altına alması için Semâvî kamilerce gönderilen kamilerin ikincisi. Geyik avlayan yay ve Semâvî oklarla kuşanmıştı. Yeryüzüne inip Oho-kuni-nushi-no-kami'nin kızı Shita-teru-hime'yi karısı olarak aldı. Yeryüzünün kontrolünü ele geçirmek için entrikalar çevirdi ve burada sekiz yıl kaldı. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.189.

hiçbir haber getirmedin?” Bunun üzerine sülün Na-naki-me Semâvî Cennet’ten yeryüzüne indi. Ame-waka-hiko’nun sarayının kapısındaki bir ağacın dallarına tünedi. Ame-waka-hiko’yla konuştu. Ancak Ame-waka-hiko bir zamanlar Semâvî Cennet’te kendisine kutsal görevi için verilen yay ve oklarla sülünü öldürdü. Ok sülün Na-naki-me’nin göğsünden geçip Semâvî Cennet’e ulaştı. O sırada Ame-terasu-oho-mi-kami ve Taka-gi-no-kami Semâvî Cennet’in kutsal nehrinin kenarında oturuyorlardı. Taka-gi-no-kami oku alıp tüyelerinin üzerine bulaşan kanları görür. Taka-gi-no-kami, oku orada bulunan kamilere göstererek şöyle söyledi: “Bu ok Ame-waka-hiko’ya verilmişti. Eğer Ame-waka-hiko bu okla yeryüzündeki vahşi kamilere karşı kullanmışsa ona zarar vermesin. Ancak bize ihanet edip sülün Na-naki-me’yi öldürmüştü bu ok onun canını alsın.” Sözlerini söyledikten sonra ok geldiği yönden yeryüzüne doğru fırlattı. Ame-waka-hiko sarayında divanında uyurken ok göğsüne saplanarak onu öldürdü.

3.1.23. Oho-kuni-nushi-no-kami’nin Tahttan Çekilmesi¹⁶³

Ame-waka-hiko’nun ihanetinden sonra kamiler Semâvî Cennet’teki Kutsal Nehrin kurumuş yatağında tekrar toplandılar. Ame-terasu-oho-mi-kami, kamilere hitaben sordu: “Bu kez hangi kamiyi yeryüzüne göndereceğiz?” Bunun üzerine kamiler birbirine danıştı. En sonunda Omohi-kane-no-kami’nin teklifiyle Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami’yi¹⁶⁴ görevlendirmeye karar verdiler. Ona yardımcı olması için de kutsal gemilerin kamisi Tori-bune-no-kami’yi görevlendirdiler.

Böylece bu iki kami Idzumo bölgesinde bulunan İnasa’daki bir sahil kıyısına indiler. Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami kılıcını çekerek bir dalganın tepesine saplar ve gücünü gösterir. Daha sonra dalganın tepesinde bağdaş kurarak oturmaya başlar. Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami, Oho-kuni-nushi-no-kami’yi bulur.

Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami, Oho-kuni-nushi-no-kami’ye şunları sorar: “Ama-terasu-oho-mi-kami ve Taka-mi-musu-bi-no-kami bizi sana gönderdiler. Onlar senin şu an hâkimiyetini kurduğun dünyayı Kutsal Çocuğun yönetmesi için yaratıldığını söylediler.” Bunun üzerine Oho-kuni-nushi-no-kami

¹⁶³ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.119-127.

¹⁶⁴ Semâvî kılıç Ame-no-o-habari-no-kami’nin oğlu kabul edilen Semâvî savaşçı ilah ve gök gürültüsü kamisi; ayıca Oho-kuni-nushi-no-kami ve oğullarının Sazlıkların Ana Diyarı’nı Semâvî ilahların kontrolüne bırakmalarını sağlayan elçi. bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.397.

şöyle cevap verdi: “Bu konuda tek başıma karar veremem. Oğlum Ya-he-koto-shiro-nu-shi-no-kami’ye¹⁶⁵ danışmalıyım. Ancak oğlum balık avına çıktı.”

Bu esnada Ya-he-koto-shiro-nu-shi-no-kami balık avından döndü. Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami kendisine Semâvî Cennet’teki kamilerin yeryüzü idareciliğini Kutsal Çocuğa devretmeleri isteğine şöyle cevap verdi: “Bizler bu kutsal emre uyacağız ve bu toprakların yönetimini Kutsal Çocuğun idaresine devredeceğiz.” Bunları söyledikten sonra kendisini sihirli hareketlerle görünmez kılarak ortadan kayboldu.

Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami, Oho-kuni-nushi-no-kami’ye başka oğlunun olup olmadığını sorar. Oho-kuni-nushi-no-kami, Take-mi-no-yata-no-kami¹⁶⁶ adlı bir oğlu olduğunu söyleyerek ona da danışması gerektiğini belirtir. Bu sırada Oho-kuni-nushi-no-kami’nin oğlu Take-mi-no-yata-no-kami parmak uçlarında bin kişinin zor kaldırabileceği bir kayayı taşıyarak gelir. Oradakilere şöyle sorar: “Topraklarımıza gelen ve böyle konuşmaya cüret edenler de kim?” Semâvî Cennet’teki kamilerin kutsal emri kendisine söylenir. Bunun üzerine Take-mi-no-yata-no-kami, Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami’yle bir güreş yapmak istediğini belirtir. Eğer kaybederse bu kutsal emre karşı çıkmayacağını belirtir. Böylece güreşmeye başladılar. Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami, Take-mi-no-yata-no-kami’nin üzerine atılarak onu bir kamış gibi kavrayarak zorladı. Bunun üzerine daha fazla dayanamayan Take-mi-no-yata-no-kami oradan kaçtı.

Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami, Take-mi-no-yata-no-kami’yu takip edip kovalamaya başladı. Onu Shinanu bölgesindeki Suha Deniz’inde yakaladı. Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami, kılıcını çekip onu öldürecekken Take-mi-no-yata-no-kami ona yalvararak şu sözleri söyledi; “Semâvî Cennet’teki kamilerin kutsal emrine karşı çıkmayıp itaat edeceğim. Babamın ve kardeşimin yaptıkları

¹⁶⁵ Oho-kuni-nushi-no-kami’nin oğlu, kehanet bildirimleri kami’si. İsmi “sekiz aşamalı kelime ustası” gibi bir anlama gelmektedir ve bildirimlerinin değerli olduğunu ve çok derin anlamlar taşıdığını belirtmektedir. Kendisi, Semâvî ilahların hükümlerine boyun eğmesi için babasına tavsiyede bulunmuştur. Günümüzde hala bazı mabetlerde kehanet bildirimleri için ona danışılır. bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.330.

¹⁶⁶ Oho-kuni-nushi-no-kami’nin oğullarından biri. Semâvî ilahlar Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami’yi teslim olma teklifi için gönderdiklerinde bunu reddeden Take-mi-no-yata-no-kami, Semâvî elçiyle tuttuğu güreş müsabakasında yenilmiştir Kaçmış, ancak Suwa Gölü kıyılarında ele geçirilmiş ve burada hayatının bağışlanması için yalvarmıştır. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.399.

gibi yeryüzündeki hakkımdan vazgeçeceğim.” Bunun üzerine Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami onu bağısladı.

İkinci oğlu da ikna eden Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami geri dönerek Oho-kuni-nushi-no-kami’ye şunları söyler: “İki oğlunda Semâvî Cennet’teki kamilerin kutsal emrine karşı çıkmayacağını bildirdi. Peki, şimdi sen bu konu hakkında ne diyeceksin?” Oho-kuni-nushi-no-kami şöyle cevap verir: “Çocuklarımın söylediklerine göre hareket edeceğim ve Semâvî Cennet’teki kamilerin kutsal emrine karşı çıkmayacağım. Ancak bir şartım var. Idzumo bölgesindeki Tagishi sahilinde benim için bir saray inşa et. Sarayın kolonları yeryüzünde çatısı ise göklere değen muhteşem bir saray olsun. Ayrıca bu saraydan Semâvî Cennet’e gidecek bir köprüsü olsun. Eğer bunları yaparsan Semâvî Cennet’teki kamilerin kutsal emrine göre hareket edecek ve Kutsal Çocuğun yeryüzünde hâkimiyetini kurmasına yardım edeceğim. Ben ve oğullarım ona hizmet edeceğiz. Hiçbir şekilde itaatsizlikte bulunmayacağız.”

Bunun üzerine Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami, Oho-kuni-nushi-no-kami’nin isteği üzere Idzumo bölgesindeki Tagishi sahilinde kutsal bir saray inşa eder. Daha sonra Semâvî Cennet’e çıkar ve Ama-terasu-oho-mi-kami’ye Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Başakları Ülkesi’ni ele geçirdiğini ve vahşi tabiatlı kamileri bastırarak hakimiyetin artık Semâvî’teki kamilerin eline geçtiğini söyler.

3.1.24. Kutsal Torunun Semâvî Cennet’ten Yeryüzüne İnişi¹⁶⁷

Yeryüzünde hâkimiyetin Semâvî Cennet’teki kamilerin eline geçmesi üzerine Ame-terasu-oho-mi-kami ve Taka-gi-no-kami kendi evlatları olan Ame-no-oshi-no-mimi’yi yönetici olarak tekrar göndermek istediler. Ancak oğulları yeryüzüne inmeyi istemediğini söyleyerek bu görevi reddetti. Kendi yerine oğlu Ame-nigishi-kami-nigishi-ama-tsu-hi-daka-hiko-ho-no-ni-nigi-no-mikoto’nun¹⁶⁸ gönderilmesini önerir.

¹⁶⁷ Chamberlain, *a.g.e.*, ss.127-133.

¹⁶⁸ Ame-terasu-oho-mi-kami’nin erkek torunu ve kraliyet hanesinin kurucusu. Göksel torun olarak bilinen Ame-nigishi-kami-nigishi-ama-tsu-hi-daka-hiko-ho-no-ni-nigi-no-mikoto, Oho-kuni-nushi-no-kami’nin yönetimi altında sıkıntılı ve düzensiz bir hal alan Sazlıkların Ana Diyarı’nı kontrol altına almakla görevlendirilir. Babası görevinden çekildikten sonra bu pozisyonu üstlenir. Beş müstakbel klan başı ve bazıları silahlı birkaç kami onun yardımcılığına atanır; bunlar nihayetinde birçok klanın ujugami’si, yani ata îlahî olurlar. Pek çok alim bu mitin de Yamato ve diğer uluslar (ve gelenekler) arasındaki, Japon adalarını kontrol etme mücadelesinin bir anlatımı olabileceğini idda eder. Bk. Ashkenazi, *a.g.e.*, s.342.

Ame-terasu-oho-mi-kami ve Taka-gi-no-kami bu görevi torunlarına açıkladılar. Ame-nigishi-kami-nigishi-ama-tsu-hi-daka-hiko-ho-no-ni-nigi-no-mikoto onlara şöyle cevap verdi: “Semâvî Cennet’ten ineceğim ve sizin emirlerinize göre hareket edeceğim.” Bunun üzerine Ame-terasu-oho-mi-kami, torununa üç kutsal hediye verdi. Birincisi Ame-terasu-oho-mi-kami’yi mağaradan çıkarmaya yarayan kutsal bir mücevher taşıdır. İkincisi Ame-terasu-oho-mi-kami’yi mağaradan çıkarmaya yarayan kutsal aynadır. Üçüncü hediye ise Takehaya-susa-no-wo-no-mikoto’nun sekiz başlı ejderhanın kuyruğundan çıkardığı kutsal kılıçtı. Ame-terasu-oho-mi-kami torununa son olarak şunları söyledi: “Yeryüzünün yönetimini ele geçir ve oraya hükmet. Soyundan gelenler yeryüzüne hükmetmeyi sürdürsün.”

Ame-nigishi-kami-nigishi-ama-tsu-hi-daka-hiko-ho-no-ni-nigi-no-mikoto, Semâvî Cennet’ten yeryüzüne inmek üzere yola çıktı. Semâvî Cennet’in köprüsüne geldiğinde büyük bir parlıltı belirdi. Yol üzerinde bir kami duruyordu. Bunu gören Ame-terasu-oho-mi-kami ve Taka-gi-no-kami yolda duranın kim olduğunu öğrenmesi için Ame-no-udzu-me-no-kami’yi gönderdiler.

Ame-no-udzu-me-no-kami yol üzerinde duran kamiye kim olduğunu sordu. Bunun üzerine kami şöyle konuştu: “Ben bir yeryüzü kamisiyim. İsmim Saruta-biko-no-kami. Buraya gelmemin sebebi Semâvî Cennet’teki kamilerin kutsal torununun yeryüzüne ineceğini duymamdı. Onunla tanışmaya ve saygılarımı sunmaya geldim. Kendisine rehberliğimi teklif ediyorum.” Bunun üzerine teklifi kabul edildi.

Ame-terasu-oho-mi-kami ve Taka-gi-no-kami bu yolculukta torunlarına yardım etmeleri için; Ame-no-ko-ya-ne-no-mikoto, Futo-tamo-no-mikoto, Ame-no-udzu-me-no-mikoto, I-shikiri-tome ve Tama-noyo-no-mikoto’yu görevlendirdiler. Bu kamilerin görevi Kutsal toruna danışmanlık yapmaktı.

Ame-nigishi-kami-nigishi-ama-tsu-hi-daka-hiko-ho-no-ni-nigi-no-mikoto ve kendisine danışmanlık yapmak için görevlendirilen kamiler Semâvî Cennet’in yüzen köprüsünden yeryüzüne indiler. İndikleri yer Tsukushi bölgesinde bulunan Takachiho Dağı’nın zirvesiydi. Bunun üzerine Kutsal Torun etrafına bakarak şunları söyledi: “Burası Kara(günümüzde Kore Yarımadası) topraklarının tam karşısındır. Biri doğrudan buraya doğru geldiğinde Kasasa Burnu’na çıkar. Bu

tepenin doğusundan güneş doğar ve deniz üzerinde parlar. Akşam güneş bu tepenin batısından batar. Burası yaşamak için son derece iyi bir yer.”

Ame-nigishi-kami-nigishi-ama-tsu-hi-daka-hiko-ho-no-ni-nigi-no-mikoto sarayını güçlü kayalar üzerinde inşa etti. Böylece Güneş tanrıcısı Ame-terasu-oho-mi-kami'nin Kutsal Torun'uyla başlayan yeryüzünün hâkimiyet hakkı elde edilmiş oldu. Daha sonra Kutsal Torun'un soyundan gelen Kamu-yamato-ihare-biko-no-mikoto, Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Başakları Ülkesi'nin birinci imparatoru oldu. Bunun üzerine Jimmu Tenno¹⁶⁹ ismini aldı.

Ko-ji-ki'nin bu bölümleri bizlere imparatorluk ailesinin siyasî yönetimdeki gücünü meşru olarak eline almasına olanak sağladığını göstermektedir. Şintoizm'den ve Japon mitolojisi'nin ana kaynağı olan Ko-ji-ki'den yararlanan imparatorluk ailesi Japonya'yı günümüze kadar yönetmeye devam etmektedir. Japon imparatorları aynı saygıyı görmektedir. Japon imparatorluk kültürü bizlere

¹⁶⁹ Japonya'nın ilk imparatoru, Ame-nigishi-kami-nigishi-ama-tsu-hi-daka-hiko-ho-no-ni-nigi-no-mikoto'nun torunu ve Ame-terasu-oho-mi-kami'nin büyük büyük torunu. Ho-o-ri-no-mikoto'nun, deniz kami'si Owatsumi'nin kızıyla evliliğinden olan Amatsuhiko-no-mikoto'nun son oğluydu. Jimmu Tenne (o sıralar Kamu-Yamatoihare-hiko-no-mikoto'ydu) ve en büyük ağabeyi, o topraklar üzerinde barışçıl bir yönetim kurmak için babalarının Takachiho'daki sarayından güneye seyahat ettiler. İki kardeş saraylar inşa edip bazı yerlerde birkaç yıl kalarak acele etmeksizin doğuya seyahat etti. Kamu-Yamatoihare-hiko-no-mikoto, Hayasuhi'de, bir tobağanın sırtında balık tutan bir yeryüzü kamisiyle karşılaştı. Sawonetsuhiko adındaki bu ilah, deniz rotasında rehberlik etmeyi kabul etti. Kardeşler, Toumili Nagasunehiko tarafından Shirakata'da tuzağa düşürüldü. Kamu-Yamatoihare-hiko-no-mikoto'nun ağabeyi bir okla yaralandı ve daha sonra da öldü. Kumano'da Kamu-Yamatoihare-hiko-no-mikoto ve birlikleri, ayı kılığındaki Kumano ilahları tarafından büyülenerek uyuyakaldılar. Takakuraji adındaki Kumanolu biri uyuyan kahramana bir kılıç sununca o ve birlikleri derhal uyandılar ve Kumano'nun azılı ilahlarının hakkından geldiler. Kılıç Ame-terasu-oho-mi-kami'nin emriyle Ta-ke-mika-dzu-chi-no-wo-no-kami tarafından gönderilmişti ve adı Futsu-no-Mitama'ydı. Kumano'dan itibaren, kahramana Semâvî ilahlar tarafından gönderilen devasa bir karga rehberlik etti; pek çok dünyevi ilah onun hizmetkârı olarak kahramanı karşılayıp kabul etti. Yeukashi adında Udalı bir adam kahramana tuzak kurmak istedi fakat engellendi. Yeukashi bunun üzerine inşa ettiği bir salonda bir tuzak hazırladı ancak bu tasarısı, Yeukashi'nin bu komployu Kamu-Yamatoihare-hiko-no-mikoto'ya ifşa eden erkek kardeşi Otoukashi tarafından engellendi. Yeukashi kendi tuzağına sürüldü ve öldürüldü. Bunu takiben uzlaşma sürecinde Osaka'da çukur evlerde ikamet eden seksen güçlü adam bir ziyafet sırasında öldürüldü. Sonunda kahraman, hükümdarlık adı olan Jimmu Tenno'yu aldı ve Yamato'daki Kashihara'da bir saray inşa edip bölgeyi buradan yönetti. Detaylı yer isimleriyle ve destekçileri ile muhaliflerinin isimleriyle Jimmu Tenno'nun serüvenleri, gerçek bir tarihi olay ya da sürecin mitsel yeniden anlatımı gibi görülmektedir: Yamato adındaki devlet ya da insanlar tarafından merkez Japonya'daki diğer devlet ve ulusların kademeli fethi. Bu görüşte Yamato, yıllar içinde Japon Denizi'nden Kii Yarımadası'na kadar göç etmiş (ya da buraları fethetmiştir), oradan da günümüzde Osaka olan bölgeyi geçerek modern Nara etrafındaki bölgeye ilerlemiş, Yamato krallığını buraya kurmuştur. Elbette ki, açıkça anlaşılabilen üzere belirli destekçilerin ilk ve en önemli Japon klanlarının soyları olduğunu ima eden mit, hem yer isimlerini hem de imparatorluk hanesiyle sosyal ve siyasî ilişkileri meşrulaştıran ve açıklayan bir imparatorluk fermanı olarak yazılmış ya da kayıt edilmiştir. Yamato sarayının merkez Japonya'da kurulmasıyla, imparatorluk sisteminin Japon adalarına yayılması arasında birkaç yüzyıl geçti. Bu süreçte kadim yer isimleri ve kökenleri kayboldu. Bk. Ashkenazi, a.g.e, s.277-279.

dinin ve mitolojinin sosyal hayat üzerindeki etkisinin yanı sıra siyasî egemenlik üzerinde de etkili olduğunu göstermektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

JAPON İMPARATORLUK KÜLTÜNÜN ORTAYA ÇIKIŞI VE JAPON MİTOLOJİSİNİN BU KÜLTE ETKİSİ

4.1. Japonya'nın Tarihsel Dönemleri

Japonya kelimesinin Japonca'daki karşılığı olan “Nippon(Nihon)” “güneşin doğduğu ülke” anlamına gelir. Japonya bayrağındaki beyaz zemin üzerindeki kırmızı nokta güneşi, temsil eder.¹⁷⁰ Bu tabir M.S. 7'nci yüzyılın başında İmparatoriçe Suiko'nun hükümdarlığı sırasında görev yapan Prens naibi Prens Shotoku tarafından kullanılmıştır.¹⁷¹ Kayıt altına alınan tarihin başlangıcından beri Japonya, bütün dünyada benzersiz bir şekilde sadece bir yönetici aileye sahip olmuş bir ülkedir.¹⁷²

Japonya'nın bir ada ülkesi olarak ana karadan uzaklığı, kendi kültürünü korumayı başarmasına neden olmuştur. Japonya'nın en yakın Güney Kore kıyısına uzaklığı 177 kilometredir; Rusya'ya uzaklığı 290 kilometre, ana kara Çin'ine uzaklığı ise 740 kilometredir.¹⁷³

Japonya, 1945'ten önce hiçbir zaman işgal edilmemiş ve hiçbir başarılı akın yaşamamıştır. Japonlar komşu ülkelerden birçok açıdan etkilenmiş olsalar da kendi benliklerinde ulusalcı, vatanperver ve “biz farklıyız” ruhunu geliştirmişlerdir.¹⁷⁴

Tarihsel bulgulara göre Japon adalarında ilk insanlar Paleolitik Çağ'dan sonra yaşamaya başlamışlardır. Japon adalarına yerleşen üç kabilenin birisinin yerli diğer ikisinin de Çin ve Güney Asya ülkelerinden olduğu konuyla ilgili çalışmalar yapan araştırmacılar tarafından ileri sürülmektedir.¹⁷⁵ Etnologlar, Japon ırkının birçok halkın karışımından oluştuğunu ama belirleyici unsurun Moğollar

¹⁷⁰ Arık, *a.g.e*, s.466.

¹⁷¹ Ayşe Nur Timor, *Japonya*, Çantay Kitabevi, İstanbul, 2004, s.1.

¹⁷² Charles Holcombe, *Doğu Asya Tarihi Çin Japonya Kore Medeniyetin Köklerinden 21. Yüzyıla Kadar*, çev. Muhammed MurTaze Özeren, Dergah Yayınları, İstanbul, 2016, s.23.

¹⁷³ Jared Diamond, *Tüfek, Mikrop ve Çelik*, çev. Ülker İnce, Pegasus Yayınları, İstanbul, 2018, s.486.

¹⁷⁴ Milton W. Meyer, *Japonya Tarihi*, çev. Lizet Deadato, İnkılap Kitabevi, İstanbul, 2014, s.7.

¹⁷⁵ Mahmut Aydın, *a.g.e*, s.262.

olduğunu kabul etmektedir.¹⁷⁶ Birçok ırkın uzun süre belli bir toplumsal disipline boyun eğerek yaşamaları sonucunda tek bir tipe indirgendiklerini görmüş olmaktadır.¹⁷⁷

Şintoizm'in kaynağı tam olarak bilinmemekle birlikte Asya kıtasından göç etmiş etnik grupların bir karışımı olan ilk Japonların dinlerinin Güney ve Kuzey Asya'daki dinlerin izlerini taşımakta¹⁷⁸ olduğu görülmektedir. Tarihi açıdan bakıldığında Ural-Altay halklarına ait animistik kökenli Şamanizm öğretisinin Japon adalarındaki uzantısı olarak da kabul edilebilir.¹⁷⁹

Yaklaşık olarak M.Ö. 250 yılında, bugünkü Japonlar'ın ataları pirinç ekmeye, bronz objeleri kalıba dökmeye ve Şinto dininin ilkelerini oluşturmaya başlamalarıyla Japon ulusunun temellerinin atılmış olduğu tahmin ediliyor.¹⁸⁰ Zaman içerisinde bu gelişmeler neticesinde kültür, dil ve dinsel inançlarının birbiriyle karışması sonucu günümüzde Şintoizm denilen yerel bir din ortaya çıkmıştır. Hem arkeolojik kazılardan hem de yakın zamana ait tarihi kayıtlardan Japonya'nın M.S. 300 ile 700 yılları arasında birleşmeye başladığı görülmektedir.¹⁸¹

Japonya, Yamato Krallığı'nın ve Güneş Tanrıçası Ame-terasu-oho-mi-kami kültürünün başlamasından önce 3 tarihi dönem geçirmiştir.

4.1.1 Jomon Dönemi: Jomon kelimesi "halat" anlamına gelir. Arkeologlar tarafından yapılan kazılarda M.Ö. 1100'lü yıllarına ait üzerinde halat deseni bulunan çömlekler bulunmuştur.¹⁸² Döneme ismini veren bu desendir. M.Ö. 1100 ile 1000'li yıllarda ana karadan Japonya'ya gelen insanlar muhtemelen müşterek olan çukur evlerde yaşıyorlardı. Bu evler toprağın içine bir metre derinliğinde kazılır ve üzerinde direklerden ve sazlardan bir çatı yapılırdı. Araştırmalar kuru tarım ve avcı-toplayıcılık karışımıyla hayatlarını sürdürdüklerini gösteriyor.¹⁸³

¹⁷⁶ Hearn, *a.g.e*, s.23

¹⁷⁷ Hearn, *a.g.e*, s.24.

¹⁷⁸ P. T. Raju, vd., *Asya Dinleri*, çev. Abdullah Davudoğlu, İstanbul, 2002, s.475.

¹⁷⁹ Demirci, *a.g.e*, s.177.

¹⁸⁰ Timor, *a.g.e*, s.53.

¹⁸¹ Diamond, *Tüfek, Mikrop ve Çelik*, s.503.

¹⁸² Holcombe, *a.g.e*, s.111.

¹⁸³ Ashkenazi, *a.g.e*, s.40.

Tahminen oldukça ayrıntılı bir mitolojileri vardı ve muhtemelen de bu mitoloji, bugün bildiğimiz Japon mitolojisinin atasıydı.¹⁸⁴

4.1.2. Yayoi Dönemi: M.Ö. 250 yıllarında başlayan dönemin Asya'dan gelen yeni bir göç mü ya da Jomon kültürü insanların kendi içlerinde radikal bir değişim mi geçirdiği araştırmacılar tarafından tam olarak söylenmemektedir. Ancak bu yeni kültür, bronz ve demiri işleyebiliyor ve atları kullanmayı biliyordu.¹⁸⁵

Japon adalarının nüfusunun bu dönemde 1 milyon civarında olduğu tahmin ediliyor.¹⁸⁶ Bu dönemin en önemli özelliği atlı savaşçı aristokratlar, ayaktakımı ve daha alttaki köle sınıfından oluşmuş klanlar halinde organize olunmasıdır.¹⁸⁷ Bu dönemde Şintoizm'in dini bir sistem biçiminde bilinen en erken tarihte ortaya çıktığı görülmektedir.¹⁸⁸ Yayoi döneminde Japonya'yı tanımlayan en eski yazıtlar ortaya çıkmıştır.¹⁸⁹

4.1.3. Kofun Dönemi: M.S. 300 yıllarında başlayan bu dönem Yamato Devleti kurulana kadar devam etmiştir. Bu döneme ismini veren özellik küçük krallıkların güçlü krallarını anmak için Çin ve Kore modellerini hatırlatan genişçe höyük mezarlar dikmeleridir. Kofun denilen bu mezarlar anahtar deliği şeklindeki hendekle çevrili anıtlardır.¹⁹⁰

M.S. 300 ile 686 yılları arasında inşa edilmiş, geçmişteki imparatorlardan ve onların ailelerinden kalan emanetleri barındırdıkları düşünülen dev büyüklükteki 158 kofun yani tümülüs mezar bugün hala imparatorluk mülkleri arasında bulunmakta ve bu mezarlarda kazı yapmak yasaktır.¹⁹¹ Çünkü bu kutsal imparatorluk ailesine saygısızlık anlamına gelmektedir.

4.2. İmparatorluk Kültünün Temelleri

Japon halkı kadim zamanlardan itibaren tarih öncesinin gizemli güçlerinden doğan yerel ve ırksal özellikler taşıyan kamilere inanmış onlara saygı

¹⁸⁴ Ashkenazi, *a.g.e*, s.40.

¹⁸⁵ Ashkenazi, *a.g.e*, ss.40-41.

¹⁸⁶ Holcombe, *a.g.e*, s.111.

¹⁸⁷ Ashkenazi, *a.g.e*, s.41.

¹⁸⁸ Arık, *a.g.e*, s.463.

¹⁸⁹ Holcombe, *a.g.e*, s.112.

¹⁹⁰ Ashkenazi, *a.g.e*, s.41.

¹⁹¹ Diamond, *Tüfek, Mikrop ve Çelik*, s.484

duymuş ve ibadet etmiştir.¹⁹² Aynı zamanda atalara tazim ve onların tanrılaştırması açık bir şekilde görülmektedir. Bu külte göre ölmüş ataların varlıklarını sürdürdüğü ve yaşayanlar üzerinde tasarruf yetkilerinin devam ettiğine inanılır.¹⁹³ Bu yüzden onlara gereken saygı duyulur ve tapınılırdı. Bu sayede Japonya’da Yamato kabilesi imparatorluk kültürünü mitolojik anlatımlarla ve atalara olan bağlılıkla birleştirmiş ve güçlü bir kült ortaya çıkarmıştır.

4.2.1 Uji

Japonya’da tarih öncesi dönemin başlangıcında büyüklü küçüklü 1182 kabile ve aynı sayıda kült vardı.¹⁹⁴ Japon toplumu hayatta kalmak için ağırlıklı olarak grup gücüne bağlı olan küçük yerel gruplardan doğmuştur.¹⁹⁵ Her bir mezra, her bir bölge içinde yaşayan boy ve klanlar kendi mitlerini yaratıyor ve bu mitler komşularınıninkinden farklı belirgin bir özelliğe sahip oluyordu.¹⁹⁶

Eski Japon ailelerine “uji” deniliyordu. Anlam olarak “içerisi” ya da “ocak” anlamına gelen bu sözcük aynı zamanda klanın/boyun da ismiydi.¹⁹⁷ Japon toplumunu oluşturan boy ve klanlar bu ujilerin bir araya gelmesiyle oluşuyordu. Bu boylardan büyük olanlarına “O-Uji”, küçük boylara ise “Ko-Uji” deniyordu.¹⁹⁸ Her boyun şefinin onuru kalıtsal olup babadan oğula geçerdi. Şef dini, siyasi ve askeri otoriteye sahipti.¹⁹⁹

Ujilerde evliliğin amacı aile kültürünün korunması ve devamını sağlamak için mirasçılar üretmektir. Bu yüzden çocuklar anne babadan çok Uji’ye aitti.²⁰⁰ Zira her şeyden önce Uji gelirdi. Uji içinde hiç kimse tam olarak özgür olmazdı. Aile reisi bile bu özgürlükten yoksundu. Uji içinde en küçükten en büyüğüne kadar herkes birilerine boyun eğmek zorundaydı.²⁰¹ Çünkü herkes aile dini için her şeyin feda edilmesi gerektiğine inanır ve aile dininin devamı için canlarını

¹⁹² Ono, *a.g.e.*, s.13.

¹⁹³ Gündüz, *a.g.e.*, s.57.

¹⁹⁴ Hearn, *a.g.e.*, s.61.

¹⁹⁵ Ashkenazi, *a.g.e.*, s.38.

¹⁹⁶ Ashkenazi, *a.g.e.*, s.56.

¹⁹⁷ Hearn, *a.g.e.*, s.48.

¹⁹⁸ Hearn, *a.g.e.*, s.153.

¹⁹⁹ Hearn, *a.g.e.*, ss.155-156.

²⁰⁰ Hearn, *a.g.e.*, s.53.

²⁰¹ Hearn, *a.g.e.*, ss.53-54.

vermekten bile kaçınmazlardı.²⁰² Önemli olan bireyin ailesini temsil edecek sorumluluğunun farkında olmasıdır.

4.2.2. Ujigami

Her Uji'nin kendine ait bir aile atası/ruhu(ya da kamisi) olduğundan buna "uji-no-kami" deniliyordu. Zamanla bu ruhların koruyucu birer tanrıya dönüşmesiyle "Ujigami" ismini almıştır.²⁰³ Hirata, Uji tanrısının tüm klanın/boyun ortak atası, yani ilk dini reisin ruhu olduğunu söylemektedir.²⁰⁴ Her klanın ujigamisi o klanın yerel koruyucu kültürünü oluşturuyordu. Klanla ilgili tüm girişimler için ona dua edilir ve yalvarılırdı. Bütün işlerinin başarılı olması için ondan yardım istenirdi.²⁰⁵

Her Uji kendi içerisinde tapındıkları Ujigami'nin arzu ve istekleri doğrultusunda hareket ederdi. Uji içinde yaşayan herkes bu aile dininin isteklerine ve dayatmalarına rıza ile boyun eğdi. Aileye bağlılığı tehdit edebilecek her türlü girişim, düşünce ve duygu dinsizlik olarak görülüyordu.²⁰⁶ Topluma bağlılık her şeyin üstünde görülür kişi ujinin düşüncelerine tabiydi.²⁰⁷

Bu dönemin Japonya'sında birey kendi başına bir önem arz etmiyordu. Önemli olan aile dini idi. Tüm ailenin temsilcisi de aile reisi idi. Eğer aile reisi bir yanlış yaparsa bunun bedelini tüm aile öder ve sorumluluklarına katlanmak zorundaydı.²⁰⁸ Dinin âdet ve geleneklerinin ne kadar ağır bastığını ve kimsenin keyfince yaşayamadığını görüyoruz.

Bu dönem Japonya'sında yönetim ve dinin birbirine karıştığını anlıyoruz. Japonların hayatında geleneksel aile kurallarıyla geleneksel yönetim kurallarının iç içe geçtiğini görmekteyiz.²⁰⁹

4.3. Japon Mitolojisinin Yönetimin Merkezîleşmesi Sürecine Etkisi

Japonya'nın tarih öncesi dönemlerinden itibaren insanlar boylar halinde teşkilatlanmıştı. Her boyun kendine ait koruyucu bir kamisi ve bu kaminin

²⁰² Hearn, *a.g.e*, s.54.

²⁰³ Hearn, *a.g.e*, s.49.

²⁰⁴ Hearn, *a.g.e*, s.60.

²⁰⁵ Hearn, *a.g.e*, s.63.

²⁰⁶ Hearn, *a.g.e*, s.53.

²⁰⁷ Meyer, *a.g.e*, s.1.

²⁰⁸ Hearn, *a.g.e*, s.56.

²⁰⁹ Hearn, *a.g.e*, s.72.

ibadetleri yönetecek bir rahibi vardı. Bu rahip aynı zamanda boyun reisi idi.²¹⁰ Bu dönemde henüz ulusal bir lider yoktur her boy sadece kendi atalarının ruhlarına ve kamilerine tapardı. Daha sonra bu boylar bir araya gelerek daha büyük topluluklar haline gelmeye başladılar. Bunun sonucu olarak ortak bir atalar kültü oluştu. Son evrede ise bütün aşiretler ve boylar yüce bir şefin çevresinde toplanmışlardır. Tek merkezli yönetimin ortaya çıkışıyla ulusal bir kült ve ulusal kamiler ortaya çıkmıştır. Bu kült, ülkenin zorunlu dini haline gelmiştir. Diğer unsurlar ise kaybolmamış bu kült içinde yerlerini korumuş ya da daha mahalli bir özellik göstermişlerdir.²¹¹

Şinto inancı yalnızca bireyi, mahalli çevreyi ve toplumu kamilerle doğrudan ilişkiye sokmakla kalmaz; aynısını siyaset dünyasına da yapar. Çünkü Japonya'nın halen birleşmediği zamanlarda bile boylar tapınak âyinlerini siyasi hayatın önemli bir unsuru olarak kabul etmiş ve ülke birleştiğinde bu unsur daha belirgin hale gelmiştir.²¹²

Japonya'nın tek bir yönetim altında toplanması klanlardan bir tanesinin sivrilmesiyle başladı. Bu klan sahip olduğu zenginlik ve nüfus çokluğu sayesinde yavaş yavaş diğerlerine karşı üstünlük kazanmaya başladı. Bu durumun neticesinde kendi kültürünü ve aile dinini diğerlerine dayattı ve diğerlerine kendi kalıtsal şefini "Büyük Ruhani Lider" olarak kabul ettirdi.²¹³

Yaklaşık olarak üçüncü veya dördüncü yüzyılda bu bağımsız kabilelerden biri olan Yamato kabilesi diğer kabilelere üstünlük sağlayarak onlara hâkim olmuştur. Araştırmalar Yamato kabilesinin yükselişinin temelinde Kore'den alınan demir, bronz, ayna ve kılıç gibi lüks ithal ürünlerin dağıtımının ve kullanımının elinde olmasından kaynaklandığını ileri sürüyor.²¹⁴

Yamato Devleti, büyüyüp güçlendikçe merkezileşmeye ve halkı kontrol etmeye başladı. Bunun için de Şintoizm'i ve mitolojik anlatımları kullanmaya başladı. Böylelikle Yamato Devleti'nin kültü Japon adalarındaki en ulu dini sistem haline geldi. Bu mitolojik anlatımda yerel kamiler, mitler ve ritüeller

²¹⁰ Ono, *a.g.e.*, s.49.

²¹¹ Hearn, *a.g.e.*, s.32.

²¹² Ono, *a.g.e.*, s.80.

²¹³ Hearn, *a.g.e.*, s.157.

²¹⁴ Holcombe, *a.g.e.*, s.114.

imparatorluk ailesinin merkezde olduğu bir kült yarattı.²¹⁵ Bunun sonucu olarak bölgesel ve mahalli gelenekler önemini kaybetmiş ve Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami, tüm Japon kabilelerinin koruyucu milli tanrısı statüsüne yükselmiştir.²¹⁶

Baş Tanrıça Ama-terasu-oho-mi-kami mitine Japonya'nın muhtelif bölgelerindeki tapınılan sayısız kami de eklenmiş bazıları mahalli düzeyde etkili kalırken bazıları bu mitte kendilerine sağlam bir yer bulmuşlardır.²¹⁷ Burada Yamato yöneticilerinin diğer kabilelerin desteğini almak için onlara yeni unvanlar ve soyadları vererek kendi kabilelerine bađlamıř²¹⁸ olduğu görülmektedir. Yamato bünyesinde bir araya gelen boyların birbiriyle kaynaşması sonucu kendi efsane, söylence, kahraman, tanrı ve inanç sistemlerini de birbirlerine aktararak İmparator ailesinin aile kültü ile birleşerek temel bir mit yaratmışlardır.²¹⁹ İmparatorluk ailesinin Japonca ismi "Bulutların zerinde Oturanlar" anlamına gelir ve sadece bu aileye mensup olanlar imparator olabilirler. Böylece imparator dokunulmaz ve kutsal bir kimliğe sahip olmuştur.²²⁰

Bir ülkedeki ayrı toplulukların bir araya getirilip kaynaştırılması ciddi bir ulusallaştırma çalışmasının bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle her klanın ayrı bir kültü olduğunu göz önüne aldığımızda yapılan bu kaynaştırma politikasında aynı ilahın pek çok farklı rolde oynadığını, pek çok farklı kimliğe ve isme sahip olduğunu görmekteyiz. Ya da farklı ilahların tek bir ilah altında toplanıp yönetimdeki glerin çıkarlarına hizmet eden tek bir mit halinde karşımıza çıktığını görebiliriz.²²¹

4.4. Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami Miti

Japon mitolojisi esas olarak tüm sistemi bir arada tutacak bir tutkal gibi tek bir ulusal varlık miti meydana getirmiştir.²²² Ama-terasu-oho-mi-kami miti ülkenin basit bir anayasası gibidir.²²³ Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami aslında Yamato boyunun koruyucu kamisiydi. Yamato boyunun gücünü

²¹⁵ Ashkenazi, *a.g.e*, s.62.

²¹⁶ Mahmut Aydın, *a.g.e*, s.263.

²¹⁷ Raju, *a.g.e*, s.497.

²¹⁸ Holcombe, *a.g.e*, s.114.

²¹⁹ Akbay, *a.g.e*, s.82.

²²⁰ Benedict, *a.g.e*, s.50

²²¹ Ashkenazi, *a.g.e*, s.29.

²²² Ashkenazi, *a.g.e*, s.39.

²²³ Ono, *a.g.e*, s.16.

arttırmasıyla birlikte Japon mitolojisi de giderek siyasi bir araç özelliği kazanmıştır. Yamato boyu tarafından Japon kami topluluğu yeniden düzenlenmiştir. Bu yeni yapı içinde imparatorluk ailesinin koruyucu kamisi olan Ama-terasu-oho-mi-kami en üst dereceye yükselmiştir.²²⁴ Tarih boyunca Japonya'yı yöneten imparatorluk ailesi de bu boydan çıkmıştır.

Atalara tapınma, Japon dininde önemli bir yere sahipti. En yaygın ve en fazla tapınılan tanrıların Mikado'nun ataları ve yakın zamanda tanrılaştırılmış yakınlarıydı.²²⁵

Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami ilk Japon hükümdarı Jimnu Tenno'nun atasıdır. Güneş Tanrıçasının torunu Ninigi-no-mikoto'nun soyundan gelen Jimnu Tenno, Avrupalıların "Mikado" diye bildiği, Japonların "Teushi" ya da "Göğün Oğlu" olarak tanıdıkları en eski hükümdardır.

Güneş Tanrıçası Ninigi'yi Japonya'nın hükümdarı yaptığında ona "tanrıların yolunu" göstermiş güneş ve ay yerinde durdukça soyunun yönetici kalmasını kararlaştırmıştır.²²⁶ Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami, torunu Ninigi'ye Japonya'nın idaresini şu sözleri söyleyerek vermiştir: "*Bu Bol Kamış Düzlükleri ve Taze Pirinç Başakları ülkesi, senin idarene emanet edilmiştir. Bu yüzden de ilahî emre uygun olarak yeryüzüne inmelisin.*"²²⁷ Bu nedenle İmparator Jimnu halkını "Güneş Tanrıçasının Torunları" ülkesini de "Tanrıların Ülkesi" olarak tanımlamıştır.²²⁸

Japonya'nın tek bir yönetim altında birleştirilmesi imparatorluğun meşruiyetini sağlayan Japon mitolojisi sayesinde siyasi ve kültürel olarak tek tip bir Japonya ortaya çıkardı. Bu sayede merkezdeki üst kesimin hedef ve çıkarlarını yansıtan bu değişimi yerel toplulukların ve mahalli kültürlerin belirsizleşmesini sağlamıştır.²²⁹

İlk imparatorun yeryüzüne gönderilmesiyle tanrısal ataları olan kamiler ona nasıl ülkeyi yöneteceğini öğretmiştir. Dünyadaki her şeyin gökteki ve yerdeki

²²⁴ Akbay, *a.g.e.*, s.121.

²²⁵ George Thomas Bettany, *Dünya Dinleri Ansiklopedisi*, çev. Ahmet Aydoğan, Say Yayınları, İstanbul, 2005, s.214.

²²⁶ Bettany, *a.g.e.*, s.215.

²²⁷ Raju, *a.g.e.*, ss.479-480.

²²⁸ Timor, *a.g.e.*, s.55.

²²⁹ Ashkenazi, *a.g.e.*, s.106.

tanrıların ruhlarına bağlı olduğunu, o nedenle kamilere tapınmanın çok önemli olduğunu öğretmişlerdir.²³⁰

Yamato boyunun tüm ülkeye hâkim olmasıyla Büyük İse Tapınağı²³¹ ve koruyucu kamisi olan Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami de bir bakıma tüm Japonya'yı koruyan ilâhî bir kami haline gelmiştir.²³² Bu yüzdendir ki Büyük İse Tapınağında yapılan ibadetler imparator'a ve Japon halkının kültüründe, tarihinde ve bilincinde en yüce yerde konumlanmıştır.²³³

Güneş Tanrıçası'nı ataları kabul eden imparatorlar, saray için kami âyinlerini icra etmek üzere daha ilk zamanlardan itibaren babadan oğula geçen âyin memuriyetleri kurmuşlardır.²³⁴ Çünkü Şinto tanrıları üstünde imparatorluk kültü tanrıları yer almaktadır. Bu yüzden tapınma biçimleri arasında birinci sırada imparatorluk atalarına tapınma vardır.²³⁵

İmparatorluğu oluşturan hanedanlık doğrudan Güneş Tanrıçası'nın soyundandır.²³⁶ İmparator Güneş Tanrıçası'nın torunu olduğundan dolayı başrahip olarak ilâhî varlığı kendinde temsil eder. Onun için her Japon, imparatorun emrine boyun eğmek zorundadır ve onun için canını vermeye hazırdır.²³⁷ Bu yüzden imparator “Yaşayanların Tanrısı” idi. Ve ona canlı kanlı biri olduğundan dolayı “Arahito-gami” deniliyordu. Onun sarayı ulusal tapınaktı.²³⁸

Japon imparatoru bir “krallar kralı” ya da “tanrının yeryüzündeki temsilcisi” olarak görülemez. Çünkü imparator, tanrının ta kendisi, ırkı temsil eden, gökyüzünden inmiş bir tanrı gibi görülmektedir.²³⁹ İşte bu yüzden Japon imparatoru için gökyüzünün oğlu anlamına gelen “Tenşi” ve gökyüzünün kralı anlamına gelen “Tenno” isimleri verildi. İmparator tek yasal şefi. Bu yüzden

²³⁰ Bettany, *a.g.e.*, s.216.

²³¹ En saygın Şinto tapınağı, Honşu adasındaki İse'de bulunan Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami'nin tapınağıdır. Basit ahşap mabet, son 1300 yıldır her 20 yılda bir yeniden inşa edilmektedir; yenilenmenin kami'yi memnun ettiği düşünülür. Pek çok Japon ömründe en az bir kere İse'yi ziyaret etmek ister. Bk. Stobart, *a.g.e.*, s.85.

²³² Ono, *a.g.e.*, s.23.

²³³ Ono, *a.g.e.*, s.23.

²³⁴ Ono, *a.g.e.*, s.80.

²³⁵ Hearn, *a.g.e.*, s.85.

²³⁶ Ono, *a.g.e.*, s.82-83.

²³⁷ Kahraman, *a.g.e.*, s.100.

²³⁸ Hearn, *a.g.e.*, s.86.

²³⁹ Hearn, *a.g.e.*, s.166.

hiçbir dönem boyunca yaşayan tanrının tahtına oturmak ya da bu dini prensiplere son vermek kimsenin aklından geçmedi.²⁴⁰

Japon imparatorluğunun ortak kutsal değerler üzerine inşa edilmiş olması ve gücünü bu kutsal değerlerden alması tarih boyunca bu kuruma sıkı sıkıya itaat edilmesini sağlamıştır.²⁴¹ Bunu Yamato Devleti'nin kurulduğu günden beri imparatorların yönetim üzerindeki güçleri, kuvvetli ya da çok zayıf olduğu dönemlerde bile hanedanın son bulmadan aynı saygıyı görmelerinden anlıyoruz.²⁴²

Hükmetmek, toplumsal huzuru getirdiğine inanılan kami âyinlerinin icrasında topluma önderlik etmek anlamına geliyordu. İbadet, yani kami âyinlerinin icrası bizzat hükümetin temel işlevlerinden biriydi. İbadet işleri anlamına gelen “masturi-goto” himaye edici kamiler için törenler ve şenlikler düzenlenmesiyle boyların ve yerel toplulukların idaresi²⁴³ temelde tek bir işlevi belirtiyordu. Birbirinden ayrılmaz görülen devletin yönetimi ile âyinlerini yerine getirme işi imparatorluk ailesinin reisi olması nedeniyle de imparatorun göreviydi.²⁴⁴ İmparatorlar aynı zamanda devletin kuruluşundan bu yana her gün halkın birliğine, bütünlüğüne ve mutluluğuna duacıdırlar.²⁴⁵ Her ilkbahar mevsiminde imparatorun bir habercisi İmparator Jimnu'nun mezarı önüne tıpkı 2500 yıl önce imparatorluğu kurduğu zaman sunulan sunulara benzeyen kuşlar, balıklar, deniz yosunları pirinç ve pirinç rakısı bırakmaktadır.²⁴⁶

Kami âyinleriyle sivil idarenin bu özdeşliğini en güzel biçimde “saisei itchi” terimi tasvir etmektedir; ibadet(sai), yönetim(sei) ve birlik(itchi)²⁴⁷ kelimeleri ifade etmektedir.²⁴⁸ Bu da imparator merkezli din ve devlet bütünlüğü olan bir sisteme işaret etmektedir.²⁴⁹ Bu terim Japon milli bilincinin temelini oluşturmakta ve buna göre ulusa bağlılık bireyin en başta gelen sorumluluğudur. Bu yüzden her Japon ideal bir toplumun hem beşeri hem de îlahî eylemlerin

²⁴⁰ Hearn, *a.g.e.*, s.183.

²⁴¹ Akbay, *a.g.e.*, s.83.

²⁴² Hearn, *a.g.e.*, s.183.

²⁴³ Ono, *a.g.e.*, s.81.

²⁴⁴ Raju, *a.g.e.*, s.476.

²⁴⁵ Özhan, *Japon Zihniyeti*, s.20.

²⁴⁶ Hearn, *a.g.e.*, s.34.

²⁴⁷ Ono, *a.g.e.*, s.81.

²⁴⁸ Ono, *a.g.e.*, s.81.

²⁴⁹ Özhan, *Japon Zihniyeti*, s.20.

tamamıyla ve birbiriyle uyum içerisinde bütünleşmekten geçtiğine inanmaktadır.²⁵⁰

Özellikle güçlü aile bağlarının kurulmasına, korunmasına ve toplum barışının sağlanmasını teşvik eden yapısından dolayı Şintoizm hâlâ güçlü varlığını Japonlar'ın hayatında varlığını sürdürmektedir.²⁵¹ Bu ahlâk anlayışında Konfüçyüsçü sosyal ahlâkın da etkisiyle Ortaçağ'dan itibaren günümüz Şintoizm'inin temelini oluşturduğunu görmekteyiz.²⁵²

Japonlar'ın ulusalcı şuuru ve imparatora tapınmaları ulusal bir öğreti olarak Şinto devlet yapısında birleşti. Aynı zamanda Konfüçyüsçü fikirlerin de etkisiyle imparatorun rolü daha da artmıştır.²⁵³ İmparatorun ilahî otoritesi sorgulanamazdı. Çünkü onların imparatorun ve imparatorluk ailesinin soyağacı kutsanmıştı. Bu Japon siyasi sistemi, II. Dünya Savaşı'na kadar aralıksız olarak devam etmiştir.²⁵⁴

Japon halkının itaatkâr yapısı her dönemde kendini göstermiştir. Japon halkı imparatorun istekleri doğrultusunda yaşar ve kendilerini düşünmezlerdi. Herkes toplumsal yapı içerisinde kendi üzerine düşen görevleri yerine getirmeyi hayatının amacı edinmiştir.²⁵⁵

Tarihi bu gerçekler bizlere Japon halkının kendilerine miras kalan atalar kültürüne ne denli sıkı sıkıya bağlı olduğunu gösteriyor. Çünkü bu sadece körü körüne bir itaat veya boyun eğme değil, bir duygusal bağlılığın kendini ortaya çıkarmış halidir. Bu bağlılığı ilk Japon Ujileri'nin şeflerine gösterdikleri saygıyla kıyasladığımızda bu bağlılığın temelinde dini bir özelliğe sahip olduğunu görüyoruz.²⁵⁶

4.5. İmparatorluğun Üç Temel Hazinesi

Tanrıça Ama-terasu-oho-mi-kami torunu Ninigi'ye hükümdarlığının alâmetleri olan üç obje vermiştir. Bu üç objeye Japonca “sanshu no jingi” adı verilir. Bazı istisnalar dışında tüm Japon imparatorları bu üç objeyi miras alarak

²⁵⁰ Mahmut Aydın, *a.g.e.*, s.260.

²⁵¹ Arık, *a.g.e.*, s.464.

²⁵² Demirci, *a.g.e.*, s.177.

²⁵³ Meyer, *a.g.e.*, s.143.

²⁵⁴ Ashkenazi, *a.g.e.*, s.260.

²⁵⁵ Özhan, *Japon Zihniyeti*, s.63.

²⁵⁶ Hearn, *a.g.e.*, s.185.

tahta çıkmışlardır.²⁵⁷ Bu objeler Japon imparatorunun yönetsel erkinin mitolojik temelini oluşturmaktadır.²⁵⁸ Bunlar şunlardır:

4.5.1. Kılıç(Amanomurakumanotsurugi): Japon mitolojisinde saflık, eylem ve sabrın sembolü olarak önemli bir yer tutmaktadır.²⁵⁹ Kılıç imparatorun askeri gücünün temsilidir. Kılıcın Nagoya'daki Atsuta Jingu Tapınağı'nda olduğu tahmin edilmektedir.²⁶⁰

İmparatorluğun alameti olan bu kılıç Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto sekiz başlı yılan Koshi'yi öldürdükten sonra kuyruğunda buldu. Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami'ye saygılarını sunmak için kılıcı ona hediye etti. Ama-terasu-oho-mi-kami torununu yeryüzüne gönderirken bu kılıcı ona hediye etmiştir. Böylece imparatorluk nişanları arasında yerini almıştır.

4.5.2. Ayna(Yata no kagami): Ayna imparatorun bilgeliğinin sembolüdür. Aynanın İse'de bulunan Şinto baştapınağı olan İse Jingu'da olduğu tahmin edilmektedir.²⁶¹ Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami'nin ışığını yansıtması sebebiyle kutsal sembol olarak tapınaklarda ve evlerin ibadet mekânlarında hazır bulunur.²⁶²

Ayna Japon mitolojisinde Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami'yi kendini kapattığı mağaradan çıkarmakta kullanılan kutsal bir objedir. Ama-terasu-oho-mi-kami mağaradan başını uzatıp aynada kendini gördüğünde meraklanarak ileriye doğru atılmış ve böylece iki güçlü kami tarafından yakalanarak mağaraya girmesi engellenmiştir.

4.5.3. Mücevher(Yasakani no magatama): Taş imparatorun yardımseverliğinin sembolüdür. Taşın Tokyo'daki imparatorluk sarayında olduğuna inanılmaktadır.²⁶³

4.6. İmparatorluk Ailesinin Meşruyetini Destekleyen Tarihi Kayıtlar

Japonya'daki bütün boylar tek bir merkez altında toplanmış ve Yamato imparatorluk ailesi tarafından yönetilmeye başlanmıştır. Yönetimdekiler

²⁵⁷ Erdal Küçükyağın, *Dönüm Noktalarıyla Japon Tarihi Samuraylar Çağı*, İnkılap Kitabevi, İstanbul, 2013, s.68.

²⁵⁸ Özhan, *Japon Zihniyeti*, s.26.

²⁵⁹ Ashkenazi, *a.g.e.*, s.306

²⁶⁰ Küçükyağın, *a.g.e.*, s.69.

²⁶¹ Küçükyağın, *a.g.e.*, s.69.

²⁶² Demirci, *a.g.e.*, s. 178.

²⁶³ Küçükyağın, *a.g.e.*, s.69.

meşruiyetlerini sağlamlaştırmak için kadim Japon geleneklerini derlemiş ve kutsal kabul edilen tarihi kayıtlar oluşturmuşlardır. Ayrıca Japonya tarihinin farklı zamanlarında bazı yöneticilerin yayınladıkları fermanlar ve yazılan kitaplarda imparatorluk kültürünün kutsallığı tekrarlanarak dile getirilmiştir. Bu sayede merkezi yönetimin güçlenmesi amaçlanmıştır.

İmparatoriçe Suiko'nun hükümdarlığı sırasında Prens naibi Shotoku M.S. 604 yılında ilan etmiş olduğu 17 maddelik metin Japon devletinin kurucu metni sayılır. Dönüm noktası niteliğindeki bu 17 maddelik anayasa Konfüçyüsçülük ve Budizm'in ilkelerinden yola çıkılarak yazılmıştır. Bu anayasayla devletin yeni siyasi ve ahlâkî yapısı belirlenmiştir.²⁶⁴ Bu metnin birinci ve üçüncü maddeler doğrudan imparatorun kutsallığını ve imparatorluk ailesine mutlak itaati vurgulayan ifadeler içermektedir:

- Birinci Madde: *“Uyumu her şeyin üzerinde tutarak, çatışmadan kaçınmayı düstur edinin. İnsanlar bir arada yaşamayı isterler ve hakikate ulaşabilmiş insan sayısı azdır. Bu nedenle hükümdarın veya babalarının sözlerini dinlemez, etrafındakilerle tartışıp dururlar. Ancak eğer yönetenler ve yönetilenler uyumu gözetir, samimiyetle görüş alışverişinde bulunurlarsa her şey yoluna girecektir. Bu olduğunda her şey başarılabilir.”*

- İkinci Madde: *“Hükümdarımızın emrini aldığınızda mutlaka uyun. İmparator gök, halkı yer gibidir. Gök yeri kapsar, yer göğü taşır. Ancak dört mevsimin değişmesi gibi insanın ruh halleri de değişkendir. Bu şekilde eğer yer göğü kapsamaya kalkışacak olursa tüm varlıkların düzeni yıkılacaktır. Üstler yapar, astlar ondan öğrenir. Hükümdarın emirlerine uymazsanız ülkeniz yok olacaktır.”²⁶⁵*

Prens Shotoku'nun hazırladığı anayasa adeta tahtın yegâne ve mutlak sahibinin asla değişmeyeceğinin, eğer bir değişim olursa bu Japon devleti için sadece bir yıkım olacağını belirtmektedir. Prens Shotoku açık bir şekilde: *“Bir ülkede iki hükümdar olmaz, bir insanın iki efendisi olmaz.”* diyerek bütün ülkenin tek bir liderin yönetimi altında olmasının gereklerini vurgulamıştır.²⁶⁶

²⁶⁴ Holcombe, *a.g.e.*, s.115.

²⁶⁵ Küçükyalçın, *a.g.e.*, s.29.

²⁶⁶ Holcombe, *a.g.e.*, s.115.

M.S. 607 yılında İmparatoriçe Suiko'nun hükümdarlığı sırasında Prens naibi Shotoku tarafından çıkarılan bir fermanla imparatorluk ailesinin kutsal kamilerle olan akrabalıklarından dolayı önem ve değerini açıkça ortaya koymuştur. Ve bundan dolayı imparatorluk ailesi halkı kamilere ibadet etmeye ve onları yüceltmeye çağırarak görevlidir. Fermanın bir kısmı şöyledir: *“Bize imparator ecdadımızın, ülkeyi yönetirken göğün altında mütevazı bir şekilde eğilip yeryüzünde nezaketle yürüdükleri söylenmektedir. Göğün ve yerin kamilerine tapmakta, dağlarda ve nehirlerin boylarında mabetler inşa etmekte böylece tabiatın gücü ile sürekli temas halinde bulunmaktaydılar. Bu yüzden kış(yin)ve yaz(yang) unsurları uyum içinde tutulmakta ve bunların yaratıcı güçleri harmanlanmaktaydı. Ve şimdi bizim hükümdarlık devrimizde yer ve göğün kamilerine tapınmanın ihmal edilmesi düşünülemez. Tüm vezirlerin en samimi hislerle yer ve göğün kamilerine tazim göstereceklerini umarız.”*²⁶⁷

İmparatorların meşruiyet kaynağı oldukları halde hak ettikleri güçlerini kullanmalarına izin verilmediği için 12. yüzyılda yaşamış İmparator Go-Daigo'nun generali ve yakın danışmanı olan Kitabatake Chikafusa'nın yazdığı *“İmparatorların Kutsal Silsileleri”* adlı kitapta tarihi bir belge olarak görmekteyiz. Hanedanın meşruiyetinin, dolayısıyla da hâkimiyet hakkının doğrudan tanrısal kökenlerden geldiğini Tanrıça Ama-terasu-oho-mi-kami'nin neslinden gelen imparatorun kendisinin de kutsallık taşıdığını kitabında yazarak imparator merkezli dünya görüşünün temellerini atmıştır. Dahası ona göre Japonya dünyadaki tüm ülkelerden farklı olarak tek bir hanedan silsilesinin yürüdüğü, özgün ve eşsiz bir ülke olması nedeniyle “Tanrıların Ülkesi” sıfatını layıkıyla hak etmektedir. Üstelik bu özellik yalnızca imparatorluk hanedanına değil tüm Japon halkına has bir özelliktir. Yani tüm Japonlar tanrıların neslinden gelmekte olduklarından her biri imparatorun kutsallığını paylaşmaktadır. Buna “Japon Ruhü” denir.²⁶⁸

Kitabatake Chikafusa kitabındaki bir yorumunda şöyle söylemektedir: *“Yalnızca bizim ülkemizde imparatorluk tahtının veraseti gök ile yerin ezeli ayrılışından günümüzdeki nesle kadar hiçbir haksızlık olmadan devam edegelmiştir. Bazen kardeşlere geçmiş olsa da taht her zaman aynı aile de kalmış*

²⁶⁷ Raju, a.g.e, s.493.

²⁶⁸ Küçükyağın, a.g.e, s.116.

ve mutlaka hak sahibi olan çizgiye dönmüştür. Bu, parlak tanrının sonsuza kadar yenilenecek olan sözünün bir sonucudur ve diğer tüm ülkelerden farklı kılan şeydi. Her ne kadar tanrıların iradelerinin kolay görünür olmadığı söylene de bu kök bilinmez ise kafa karışıklığı yaşanması kaçınılmazdır. Bu karışıklığı önlemek için düşüncelerimi yazıya aktarıyorum. Amacım Tanrılar Çağı'ndan itibaren imparatorluk makamını nasıl hakkaniyetle alınıp aktarıldığını anlatmaktır. Buna uygun olarak kitabıma "İmparatorluk Kutsal Silsileleri" adını koydum..."²⁶⁹

4.7. Meiji Restorasyonu

Yamato Devleti'nin kuruluşundan çok kısa bir süre sonra imparatorlar siyasi nüfuzlarını yitirdiler. İlk olarak güç Japonya siyasetinde önemli bir yeri olan Fujiwara ailesine geçti. Ardından Minamoto Bakufu Şogun Hükümeti'ne geçti. Daha sonra Hojo Saltanat Vekilleri'ne ve son olarak Meiji Restorasyonuna kadar sürecek olan Şogunluk yönetimi kuruldu. Ancak yönetime geçen hiçbir grup imparatora dokunmamış, onun kutsallığını lekelememişlerdir.²⁷⁰ Çünkü tek yasal hükümet imparatorun başında olduğu hükümet olarak kabul ediliyordu.

Her ne kadar imparator gölgede kalmış olsa da dini kimlikleri, meşruiyet kaynağı olmaları nedeniyle her zaman saygı görmüş asla imparatorun tahtında kimsenin gözü olmamıştır. Ancak imparator da tam olarak bir yönetici vasfını taşıyamamıştır.²⁷¹

Şintoizm her ne kadar Japonya'nın yerel özelliklerini taşıyan milli bir din olsa da devlet güdümlü, suni ve buyurucu bir yorumun yapıldığı Meiji Restorasyonu ertesindeki 75 yılı saymazsak Şintoizm hakkında ıslahata dek kapsamlı bir yorum ve sistematikleştirme hareketinin olmadığını²⁷² görüyoruz. Meiji Restorasyonu yüzyıllardır askeri güçlerin güdümünde olan Japon imparatorunun yönetim üzerindeki haklarını geri kazanmasını sağlamıştır.²⁷³

Aile büyüklerine yapılan hürmet ve atalara tapma, kendini vatanseverlik ve rejime bağlılık şeklinde geliştirmiştir.²⁷⁴ Ve artık imparator kavramı, bütün bir

²⁶⁹ Küçükyağın, *a.g.e.*, s.117.

²⁷⁰ Ashkenazi, *a.g.e.*, s.260.

²⁷¹ Küçükyağın, *a.g.e.*, s.109.

²⁷² Ono, *a.g.e.*, s.9.

²⁷³ Holcombe, *a.g.e.*, s.257.

²⁷⁴ Kahraman, *a.g.e.*, s.100.

ulusu temsil eden bir sembol olarak çok önemli bir rol üstlenmiştir. Bu durum geleneksel değerlere daha sıkı bağlanılmasını sağlamıştır.²⁷⁵

Japon imparatorları yaşarken de kamidir.²⁷⁶ Bu noktada Şintoizm'in toplumu birleştirici bir unsur olarak kullanılması ve halkın kutsal olduğuna inandıkları Japon imparatorunun nüfuzu altında birleştirilmesi amaçlanmış, böylece koyu bir yurtseverlik bilinci oluşturulmuştur.²⁷⁷

Japonlar için Japonya'nın varoluş sebebini simgeleyen şey imparatordur.²⁷⁸ Çünkü en ilkel dönemden başlayarak Şintoizm inancına bağlı olan Japon halkı tüm koşullarda otoriteye karşı mutlak bir şekilde boyun eğmenin kendileri için bir görev olduğuna inanan bir düşünce yapısına sahipti.²⁷⁹ Yönetimden gelen en ağır emirlere bile itaat ediyorlardı. İsyan etmek akıllarının ucundan bile geçmeyen bir toplum yapısı oluşmuştu.

Her ne kadar imparatorun gücünün ve yetkisinin kutsallığı kabul edilmiş olsa da Japon imparatorları tam olarak yönetimi sağlayamamışlardır. Japon imparatorları mevcut düzenden dolayı Yamato Devleti'nin kuruluşundan Meiji Restorasyonu'na kadar siyasî, askerî ve ekonomik gücü tam olarak yönetememişlerdir. Bunun nedeni askerî açıdan rakip klanları yok eden güçlü klanların öne çıktığı ikili bir yönetim düzeninin Japon siyasi hayatında ortaya çıkmış olmasıdır.

Japon halkının Şintoizm'e ve atalarının miraslarına olan sadakati onların beklenmedik tehlikelere karşı koyabilmesini sağlamıştır. Ataerkil toplumu hızla yeniden örgütlemişlerdir. Japonlar işine yarayacak tüm bilimsel mekanizmayı inanılmaz bir kolaylıkla kendine uyarlamıştır. Müthiş bir ordu ve güçlü bir donanma oluşturmuşlardır. Törelere öğrenmeleri ve diplomatik görevler için hazırlanmaları amacıyla genç aristokratları yabancı ülkelere göndermiş, çocukları yeni bilgiler edinme konusunda zorlayabilmek amacıyla yeni bir eğitim sistemi oluşturmuşlardır. Ve tüm bunlara rağmen asla yabancı kültürlerin entelektüel ve

²⁷⁵ Ahmet Cihan, *Japonya'da Eğitim Kültür ve modernleşme*, Özgü Yayınları, İstanbul, 2006, s.128.

²⁷⁶ Demirci, *a.g.e.*, s.178.

²⁷⁷ Demirci, *a.g.e.*, s.177.

²⁷⁸ Özhan, *Japon Zihniyeti*, s.20.

²⁷⁹ Hearn, *a.g.e.*, s.258.

duygusal yaşamıyla ilgilenmeyecek ve kendi toplumsal ahlâkî yapısına karıştırmamışlardır.²⁸⁰

Meiji Restorasyonu'nun biri siyasi diğeri de dini olmak üzere iki paralel ve birbirini tamamlayıcı amacı vardı. Siyasi amaç, asırlardır siyasi iktidarsızlığa mahkûm edilmiş imparatorun hükümdarlığını yeniden tesis etmek; dini amaç ise yönetim ve toplumun manevi temeli olarak “Kamilerin Yolu’nu” canlandırmaktı.²⁸¹ Çünkü imparatorluk ailesiyle yakından ilişkili olan Şinto'nun Budizm ve Konfüçyanizm tehdidine maruz kalmış olması, ırksal kültürün kurtarılması ve bağımsızlığının, ülkenin yabancı işgalinden korunmasının temel dayanağı yine dinin kendisi yani kadim yerel Japon inancı olmuştu.²⁸²

Ulusal Şinto inancı anlamına gelen “Kokutai Şinto” ile birlikte yeni takip edilen yol, ulusun yüceltilmesi ve yönetimin eylemlerinin desteklenmesi olmuştu. Ayrıca Şinto tapınakları artık devlet tarafından desteklenmeye ve Şinto rahipleri de maaşlı hükümet memurları haline gelmişti.²⁸³ Böylece Japonya’da Güneş Tanrıçası’nın tapınağı olan Büyük İse Mabeti’nden tutun da özel surette yapılacak olan merasimler için görevli bulunan din adamının temizlediği ve her tarafa yayılmış küçük mahalli mabetlere kadar 110.000’den fazla mabet vardı.²⁸⁴

Meiji Restorasyonu döneminde Japonya’da Batı karşıtı ulusalcı bir anlayışın gelişmesiyle birlikte buna paralel olarak Şintoizm de tamamen devletin kontrolüne girmiş ve 1871’de Din İşleri Başkanlığı kurularak Şintoizm devletin tek resmi dini(şinbutsu bunri) haline gelmiştir. Aynı tarihte Budizm’in yasaklanıp iki dinin birbirinden ayrılmasıyla²⁸⁵ Japon atalar kültürünün sahip olduğu geleneksel güç ve toplumsal aidiyet fikirleri daha da güçlenmiştir. Bu dönemde Konfüçyüsçü fikirlerin Japonya’nın ulusal açıdan bir araya gelmesini destekliyor olması, yönetime özgü tüm ahlâk biçimlerine sistemli bir görünüm kazandırıyordu.²⁸⁶

Bu dönemde 1882 yılında İmparator Meiji’nin askerlere ve denizcilere vermiş olduğu İmparatorluk Tebliği, Japonlar için adeta bir Kutsal Kitap’tır. İmparatorluk Tebliği, âyinler sırasında yapılan hürmetle ve usule uygun olarak

²⁸⁰ Hearn, *a.g.e.*, s.288.

²⁸¹ Ono, *a.g.e.*, s.78.

²⁸² Ono, *a.g.e.*, s.83.

²⁸³ Ashkenazi, *a.g.e.*, ss.67-68.

²⁸⁴ Benedict, *a.g.e.*, s.75.

²⁸⁵ Hearn, *a.g.e.*, s.122.

²⁸⁶ Hearn, *a.g.e.*, s.124.

sessiz ve eğilmiş vaziyette okunurdu. Okumakla görevli kimseler, bir cümleyi yanlış okudukları için intihar etmişlerdir. Askerlere ve denizcilere verilen bu tebliğ, özellikle silâhındaki kuvvetler içindi. Bu tebliği tamamen ezberler ve her sabah onun üzerine sessizce düşünürlerdi.²⁸⁷

Meiji Japonya'sında amaç güçlü ulusal bir kimlik oluşturmaktı. Japon halkı ve liderleri, Japonya'yı benzersiz, üstün ve dünyanın geri kalanından ayrı görüyorlardı. Bu inanç sayesinde Japonlar'ın bazen Japonya'nın geleceğinin nasıl en iyi şekilde güvence altına alınacağı konusunda farklılıklar sergileseler de asla ülkenin değerine ilişkin şüpheye düşmemeleri sayesinde Meiji döneminin zor zamanlarını aşmalarını sağladı.²⁸⁸

Japonya anayasasının iskeletini hazırlayan Prens Ito, Markis Kido adındaki bir şahsı, Japonya'nın karşılaştığı problemler hakkında fikir almak üzere İngiltere'de bulunan Herbert Spencer'a gönderdi. Herbert Spencer cevap olarak, Japonya'nın geleneksel nizamlarında devam ettirilmesi ve geliştirilmesi gereken ve milli saadet için emsalsiz olan bir esasın var olduğunu bildirdi. Spencer, mevki bakımından üstün olanlar için, bilhassa imparator için yüklenen geleneksel sorumlulukların Japonya hesabına büyük bir şans olduğunu bildirdi. Ona göre Japonya "mevki bakımından üstün kimselerin" idaresi altında emin bir şekilde ilerleyebilir ve kişisel özgürlüklerin daha fazla yaygın olduğu milletlerde önüne geçilemeyen güçlülere karşı koyabilirdi.²⁸⁹

Restorasyon ile Şintoizm'in desteğiyle imparatorluk ailesinin ve atalarının önemi vurgulanmış oldu. Böylece imparatorun ve kamilerin ülkesi olan Japonya gönüllü ama pahalı bir genişleme doktriniyle eski ilâhîlik kavramını tekrarlayarak vatanperverliği teşvik etti.²⁹⁰ 1888 yılında İmparator Meiji'nin oyma resmi bütün devlet okullarına dağıtıldı. Böylece imparatorun bütün Japon halkının zihnine kazınması gerçekleşti.²⁹¹ Restorasyondan sonraki ilk imparator önemli ve kıymetli bir şahıstı ve uzun süren idaresi boyunca halkı için kolayca sembol haline

²⁸⁷ Benedict, *a.g.e.*, s.181.

²⁸⁸ Jared Diamond, *Yükseliş Krizdeki Uluslar İçin Dönüm Noktaları*, çev. Barış Baysal, Pegasus Yayınları, İstanbul, 2019, s.150.

²⁸⁹ Benedict, *a.g.e.*, s.69.

²⁹⁰ Meyer, *a.g.e.*, s.162.

²⁹¹ Holcombe, *a.g.e.*, s.262.

gelebilmşti. İmparatorun halk arasında çok az görülmesi etrafta bir ibadet havası yaratılmaktaydı.²⁹²

Japonya’da Batı uyumlu bir anayasa hazırlama süreci sekiz yıl sürdü. Anayasa hazırlanırken Amerkia Birleşik Devletleri anayasasının yerine, Almanya anayasası temel alınmıştı. Çünkü Almanlar’ın güçlü bir imparatora yaptığı vurgu Japonların yeni siyaset sistemine daha yakındı. Bu sayede Japon anayasası, Japonlar’ın imparatorun binlerce yıl eskiye dayanan geçmiş imparatorlar üzerinden soyunun kamilere dayandığı inancı pekişmekteydi.²⁹³

İmparator Meiji, Yamato Devleti’nin geleneksel kuruluş yıldönümü olan 11 Şubat 1889’da yeni anayasayı halkına bir kraliyet hediyesi olarak sundu.²⁹⁴ Bu anayasa ile imparatorun konumu garanti altına alındı ve tahttan indirilmesi yasaklandığı gibi meclis onun emriyle açılmaya ve kapanmaya başladı. Kanunlar meclise danışıldıktan sonra imparator tarafından ilan ediliyorlardı. Acil durumlarda imparatorun meclise danışmadan kanun çıkarma yetkisi vardı.²⁹⁵ Böylece imparator egemenliğinin kaynağını doğrudan kutsal tanrıların torunu olduğu için yeni güçler elde etti.²⁹⁶

1889 yılında yayımlanan Büyük Japonya İmparatorluğu Anayasası’nın birinci maddesinde “*Büyük Japonya İmparatorluğu, ebediyete kadar silsile şeklinde devam eden imparatorlar tarafından yönetilir.*”²⁹⁷ İfadeleri kullanılmıştır. Aynı anayasanın üçüncü maddesinde “*İmparator kutsaldır ve yücedir.*”²⁹⁸ İfadeleri yer almaktadır. Böylece Japonya’nın sonsuza dek imparatorluk ailesinin egemenliği altında olacağı ve bu aile tarafından yönetileceği ilan edilmiştir.²⁹⁹

1890 yılında “Eğitim Üzerine İmparatorluk Fermanı” yayınlandı. Japonya’nın yeni eğitim sistemi için Avrupa devletleri model alınmış ancak amaçları tamamen Japonya’ya özgüydü. Amaç Japon halkını imparatoruna saygı duyan ve ulusal birlik hissiyle yanıp tutuşan sadık ve vatansever yurttaşlar

²⁹² Benedict, *a.g.e.*, s.109.

²⁹³ Diamond, *Yükseliş Krizdeki Uluslar İçin Dönüm Noktaları*, s.138.

²⁹⁴ Meyer, *a.g.e.*, s.149.

²⁹⁵ Hee-Soo, *a.g.e.*, s.573.

²⁹⁶ Meyer, *a.g.e.*, s.149.

²⁹⁷ Özhan, *Japon Zihniyeti*, s.17.

²⁹⁸ Özhan, *Japon Zihniyeti*, s.17.

²⁹⁹ James C. Davis, *Taş Devrinden Bugüne Tarihimiz*, çev. Barış Bıçakçı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2017, s.268.

yetiştirmekti.³⁰⁰ Bu fermana göre öğrenciler acil bir durumda kendilerini cesurca devlete feda etmelerini ve böylelikle cennetin dünyadaki temsilcisi olan imparatorluk tahtının geleceğini korumaya davet ediyordu. Japon öğrencilerin imparatorun resmi önünde eğilmeleri ve Eğitim Fermanı'nı defalarca dinlemeleri isteniyordu.³⁰¹

İmparator Meiji'nin 1890 tarihli Eğitim Fermanı hakkında yazılan bir yorum devrin ideolojisini gözler önüne sermektedir: *"Japonya... ufak bir ülke. Şu anda ülkeleri yutan birtakım uluslar olduğu için, bütün dünyayı düşmanımız olarak görmeliyiz. Bu yüzden her gerçek Japon bir kamu görevi sorumluluğu üstlenmeli ve bu sorumluluk çerçevesinde hayatını toz zerreciği gibi hafif görmeli, ruhen ilerlemeli ve kendini ulusun iyiliği için feda etmeye hazır olmalıdır... Fermanın amacı, ana baba ve kardeş sevgisi, sadakat ve dürüstlük erdemleri aracılığıyla ulusun zeminini güçlendirmek ve kolektif yurttaşlık ruhunu besleyerek her türlü acil duruma hazırlanmaktır... Halkı birleştiremezsek ne tahkimatlar ne savaş gemileri fayda eder. Halkı birleştirmeyi başarırızsak bir milyon heybetli düşman bile bize zarar veremez."*³⁰²

Meiji döneminde Japonlar'a kamu görevi duygusunu kazandırma üzerinde oldukça duruldu. Hükümetin Şinto dinine ve eğitime verdiği destekle bu kısmen de olsa başarılıydı. Gelenkesel Japon dini olan Şintoizm; imparatorun ilâhî soyuna inanma, yurtseverlik, yurttaşlık görevi, büyüklere saygı, kamilere hürmet ve ülke sevgisi gibi ortak değerleri öğreterek Japon halkının birlik ve beraberliğine hizmet ediyordu. İmparatorun yaşayan bir kami olarak görülmesiyle ilişkili değerler, Japon eğitiminin her aşamasındaki tek tip ulusal ders kitaplarında öne çıkarılıyordu.³⁰³ Öğretmenler; öğretim sırasında bir Japon'un en büyük görevinin memleket sevgisi olduğunu söyleyecek olurlarsa hataya düşmüş olacaktı. Çünkü en büyük görev imparatorun kutsal kişiliğine olan borcun ödenmesi gerektiğini öğretmeleriydi.³⁰⁴

1945'te Japonya'nın II. Dünya Savaşı'ndan yenik çıkmasına kadar ki geçen dönemde milli Şinto anlayışının yapılanması ve örgütlenmesi hız kesmeden

³⁰⁰ Diamond, *Yükseliş Krizdeki Uluslar İçin Dönüm Noktaları*, s.136.

³⁰¹ Holcombe, *a.g.e.*, s.262.

³⁰² Daimond, *a.g.e.*, 2019, s.140.

³⁰³ Daimond, *a.g.e.*, 2019, s.140.

³⁰⁴ Benedict, *a.g.e.*, s.110.

devam etmiştir.³⁰⁵ 1946 yılında Japonya'nın II. Dünya Savaşı'ndan yenilgiyle çıkmasından sonra imparator, Amerika Birleşik Devletleri'nin baskısı sonucunda halkın karşısına çıkıp tanrısal özelliğinin olmadığını açıklamıştır.³⁰⁶

Savaş sonrasında Amerika Birleşik Devletleri'nin isteği doğrultusunda Şintoizm resmi din statüsünden çıkarılmıştır. Şintoizm tapınaklarına yapılan devlet desteği kesilmiştir. Tapınak görevlilerinin devletten aldıkları maaşlar kesilmiştir. Bundan sonraki dönemde halk inancı biçiminde Japonların hayatında yer almaya devam etmiştir.³⁰⁷

³⁰⁵ Demirci, *a.g.e*, s.177.

³⁰⁶ Halil İbrahim Şenavcu, *Japon Dini Bayramları*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi, 2006, s.16.

³⁰⁷ Demirci, *a.g.e*, s.177.

SONUÇ

Şintoizm; millî bir din olması, kurucusunun olmaması, kutsal kabul edilen tarihî kayıtlara sahip olmasıyla oldukça dikkat çekmektedir. Japonlar için kutsal kabul edilen tarihi kitaplar vardır. Şintoizm; atalara tapınma, Animizm, Şamanizm, Naturizm gibi birçok dinî özellik barındırmasıyla göze çarpmaktadır. Özellikle tabiatta ve her yerde bulunan kamilere olan inanç Şintoizm'in temel yapı taşlarını oluşturur.

Şintoizm, Japon halkını bir araya getiren dinamiklerden biridir. Temelinde bulunan atalar kültü sayesinde özel anlamda her Japon, imparatora ve ailesine karşı derin bir bağlılıkla itaat eder. Bu özellik Japon toplumunu hep bir arada tutan kutsal bir bağ olmuştur.

Kami inancı Japonlar'ın hayatlarının her alanında kendi göstermektedir. Bir Japon, hayatını kamilerin istekleri doğrultusunda yaşamalıdır. Çünkü kamileri memnun etmek, hayatın düzeninin devam etmesi için gerekli olan şeydir. Japonlar için tek tip bir kami yoktur. Kamiler dünyanın yaratılışından beri vardır. Kamilerin belirli görevleri bulunmaktadır. Şintoizm'de sayısız miktarda kami yer almaktadır. Özellikle ailenin ataları ölünce kami olur ve ev ailesiyle yaşamaya devam eder. Bitkiler, hayvanlar, ağaçlar, dağlar, akarsular vb. daha birçok şey aslında kamidir.

Japon insanların hayatının kamilerle iç içe geçmiş olması, onların hayatlarının kamileri mutlu etmek ve rızalarını kazanmak doğrultusunda geçtiğini göstermektedir. Bu yüzden Japonlar bireysel ve toplumsal alanlarda çalışkan, yardımsever, alçakgönüllü, kendinden önce yaşadığı toplumu düşünen insanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu da Japon toplumunun birlik ve beraberliğinin devam etmesindeki kilit noktalardan biri olarak Şintoizm'in gücünü bize göstermektedir.

Bütün devletlerin kurulmasında etkili olan siyasî, askerî, ekonomik, kültürel ve dinî birçok sebep yatmaktadır. Bir devletin yönetim gücünü elde tutabilmesi için de sahip olduğu bu gücün meşruiyetinin sağlam bir zemine oturması gerekmektedir.

Japonya'ya yaklaşık olarak M.Ö. 1100'lü yıllardan başlayarak Asya ana karasından gelen göçler sayesinde bugünkü Japon ırkının oluşmuş olduğunu

görmekteyiz. Tek tip bir ırk haline gelmesi ise uzun süren bir etkileşimin sonucudur.

Japonya Asya ana karasından denizlerle ayrılmış, uzun yıllar boyunca kendini dünyanın tamamından izole etmiştir. Her ne kadar anakara ile yapılan ticarî ilişkiler vasıtasıyla etkileşim halinde bulunsada Japon kültürü her zaman için Japonya'nın kendi dinamiklerinin asırlar boyu birbiriyle iç içe geçmesinden dolayı oluşmuştur. Bu da tek bir Japon ulusunun ortaya çıktığının göstergesidir.

Japonya, her biri kendine ait küllere sahip sayısız klan ve boydan oluşan dağınık bir siyasî yapıya sahipti. Bu klanların her biri kendi ata ruhlarına tapınır ve onların ruhlarını teskin etmeye çalışırdı. Klan'ın üyeleri için önemli olan tek şey, klanın birliğini muhafaza etmek ve devamını sağlamaktır.

Japonya'nın siyasî olarak bir araya gelmesi ise klanlardan biri olan Yamato klanının tarih sahnesine çıkmasıyla başlamaktadır. Siyasî açıdan birliğin sağlanması Yamato klanının ana kara ile ilişkilerinden kazandığı ayrıcalıklar sayesinde yükselmesine ve diğer klanlar üzerinde hâkimiyet kurmasına bağlıdır. Yamato klanı Japonya'yı tek bir çatı altında birleştirmeye çalışırken, Şintoizm'in birleştirici ve boyun eğdirici özelliklerinden yararlanmıştır. Diğer klanlar üzerindeki hâkimiyetini Japonya'nın ve evrenin yaratılışına kadar uzatan bir dizi mitolojinin oluşmasını sağlayarak imparatorluk ailesinin meşruiyetine zemin hazırlamıştır.

Bu amaç doğrultusunda Yamato ailesi Şintoizm'in kutsal kitaplarını kullanarak yönetimdeki meşruiyetine bir zemin yaratmaya çalışmıştır. Böylece Yamato ailesinin kültü olan Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami kültü, bütün Japon ulusunun tapındığı kült olmuştur. Diğer küllter ise etki alanlarına ve klanlarının güçlerine paralel olarak ya temel küllte kendine bir yer edinmiş ya da mahallî özelliklerini sınırlı bir şekilde kullanmaya devam etmişlerdir.

İmparatorluk ailesinin meşruiyetini sağlayan Japon mitolojisinin temel kaynağı Ko-ji-ki'deki mitolojik anlatım, âdeta Japonya'nın basit bir anayasası gibidir. Semâvî Cennet'in baş kamileri, dünyayı yaratmaları için yaratıcı çift İzana-gi-no-kami ve İzana-mi-no-kami'yi görevlendirirler. Yaratıcı çiftin başarısız ilk denemesinden sonra ikinci denemeleri başarıyla sonuçlanır. Ancak bu yaratış sürecinde İzana-mi-no-kami'nin doğum yaparken hayatını kaybeder. Daha

sonra eşi İzana-gi-no-kami onu kurtarmak için Ölüler Diyarı'na gitse de başarıya ulaşamaz. İzana-gi-no-kami kendi vücudundan ortaya çıkan kamilere Semâvî Cennet ve dünyanın yönetimiyle ilgili görevler verir.

Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto şımarık davranışlarından dolayı Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami kendisini bir mağaraya kapatır ve evren karanlığa gömülür. Sekiz milyon kami onu geri getirmek için bir plân yapar ve başarılı olurlar. Bu olaydan sonra Take-haya-susa-no-wo-no-mikoto sürgün olarak dünyaya gönderilir. Onun dünya üzerindeki yönetiminden sonra soyundan gelen Oho-kuni-nushi-no-kami yönetimi ele geçirir.

Semâvî Cennet'te oturan Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami, dünyanın kendi soyundan gelenler tarafından yönetilmesini ister. Böylece Semâvî Cennet'ten dünyaya elçiler gönderilir. En sonunda Oho-kuni-nushi-no-kami ve oğulları dünyanın egemenliğini bırakırlar. Böylece Güneş Tanrıçası Ama-terasu-oho-mi-kami'nin torunu Ninigi dünyaya inerek yönetimi ele geçirir. Ninigi'nin soyundan gelen Jimmu Tenno Japonya'nın ilk imparatoru olur. İlk imparator Jimmu Tenno'dan, şu an görevde olan 126'ncı İmparator Naruhito'ya kadar Japon İmparatorluk Hanedanı asla değişmemiştir.

Ama-terasu-oho-mi-kami kültürünün bütün Japonya'da kabul görmesinin nedeni, Şintoizm'in atalara olan saygı ve hürmetinden gelmektedir. Atalara karşı gelmek ve onları hayal kırıklığına uğratmak bir Japon için en ıstırap verici şeydir. Ama-terasu-oho-mi-kami mitindeki torunu Ninigi'yi, Japonya'yı yönetmesi için göndermesiyle Tanrıça imparatorluk soyunun kutsal bir bağımlı oluşturuyordu. Bu kült sayesinde imparatorluk ailesinin tapındığı kamiler, Japonlar'ın ortak tapındığı kamiler haline getirmiştir.

İmparatorluğun yönetim gücü bu bağla kutsallık kazandığı için imparator yaşayan bir tanrı olarak her zaman saygı görmüş ve asla hiçbir güç ona karşı gelmemiştir. Ancak imparatorluk ailesi Yamato Devleti'nin kuruluşundan Meiji Restorasyonu'na kadar güçlü bir şekilde kendini gösterememiştir. Bunun nedeni askerî açıdan kuvvetli ailelerin imparatorun onayı altında ülkeyi yönetmeleriydi. İmparator Meiji, Şintoizm'in imparatora ve ailesine olan mutlak saygı ve itaatini kullanarak hem Şintoizm'i ulusal bir din haline getirmiş hem de imparatorun tek ve yüce yönetici olarak bütün güç ve yetkilerini yeniden kazandırmıştır. Bu durum

II. Dünya Savaşına kadar devam etmiş, ancak daha sonra Şintoizm'in devlet ile olan bağı kesilmiştir.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz: Kadim zamanlardan başlayarak farklı kültürlerin ve ırkların yüzyıllarca süren etkileşiminin sonucunda ortaya çıkan Japon ırkı tarih boyunca kendine has özelliklerini korumaya devam etmiştir. Özellikle tüm Japon topraklarının tek bir yönetim altında toplanmasını sağlayan en önemli faktör, Japonlar'ın kayıtsız şartsız inandıkları dinleri olan Şintoizm olmuştur. Japon mitolojisinin tüm ülkeyi tek bir yönetim altında birleştiren bir kült haline gelmesi, yönetimin gücünü artırmış ve kutsal olanla kurulan bağı sayesinde imparator, Japon halkı içinde yaşayan bir Tanrı olarak hak ettiği saygıyı her zaman için görmüştür. Şintoizm'in birlik ve beraberliğe, toplumsal âdiyete yaptığı vurgu sayesinde Japon halkı kendinden önce ülkesini düşünen ve ülkesi için her şeyini feda eden bir ahlâk yapısını oluşturmuştur. Günümüzde Şintoizm resmî olarak devam etmese de Japonların kalbinde yer bulmaya devam etmektedir. Japonlar, imparatoru hâlâ kutsal olarak görmekte ve toplumlarını yüceltmek için her alanda çalışmaya ve özveride bulunmaya devam etmektedirler.

KAYNAKÇA

- AKBAY**, Okan Haluk, *Japon Mitolojisine Bir Yolculuk Kojiki*, Çizgi Kitabevi, Konya, 2014.
- ARIK**, Durmuş, “Şintoizm”, *Dinler Tarihi El Kitabı*, Ed. Baki Adam, Grafiker Yayınları, Ankara, 2015 ss.465-476.
- ATAOĞLU**, Onur, *Japon Yapmış*, Çınar Yayınevi, İstanbul, 2013.
- ASHKENAZİ**, Michael, *Japon Mitolojisi*, çev. Özlem Özarpacı, Say Yayınları, İstanbul, 2018.
- AYDIN**, Mahmut, *Anahatlarıyla Dinler Tarihi(Tarih, İnanç ve İbadet)*, Ensar Yayınları, Samsun, 2011.
- AYDIN**, Mehmet, *Dinler Tarihine Giriş*, Literatürk Yayınları, Konya, 2015.
- BENEDİCT**, Ruth, *Krizantem ve Kılıç*, çev. Türkan Turgut, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2019.
- BETTANY**, George Thomas, *Dünya Dinleri Ansiklopedisi*, çev. Ahmet Aydoğan, Say Yayınları, İstanbul, 2005.
- CHAMBERLAIN**, Basil Hall, *Translation of Ko-ji-ki or Records of Ancient Matters*, Tanaka Publishing, Kobe, 1932.
- CİHAN**, Ahmet, *Japonya’da Eğitim Kültür ve Modernleşme*, Özgü Yayınları, İstanbul, 2006.
- CİLACI**, Osman, *Dinler ve İnançlar Terminolojisi*, Damla Yayınevi, İstanbul, 2001.
- DIAMOND**, Jared, *Tüfek, Mikrop ve Çelik*, çev. Ülker İnce, Pegasus Yayınları, İstanbul, 2018.
- _____, *Yükseliş Krizdeki Uluslar İçin Dönüm Noktaları*, çev. Barış Baysal, Pegasus Yayınları, İstanbul, 2019.
- DAVIS**, James C., *Taş Devrinden Bugüne Tarihimiz*, çev. Barış Bıçakçı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2017.
- COTTERELL**, Arthur, Rachel Storm, *Büyük Dünya Mitoloji Ansiklopedisi*, çev. Emel Lakşe, Alfa Yayınları, İstanbul, 2011.
- DEMİRCİ**, Kürşat, “Şintoizm”, *DİA*, İstanbul, 2010, XXXIX, 177-179.
- ELİADE**, Mircea, Ioan P. Couliano, *Dinler Tarihi Sözlüğü*, çev. Ali Erbaş, İnsan Yayınları, İstanbul, 1997.
- GÜNAYDIN**, Hasan, *Japon Tarzı Yönetim ve Kalite Çemberleri*, Milenyum Yayınları, İstanbul, 2012.
- GÜNDÜZ**, Şinasi, *Din ve İnanç Sözlüğü*, Vadi Yayınları, İstanbul, 2017.
- HANÇERLİOĞLU**, Orhan, *Dünya İnançları Sözlüğü*, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2013.
- HEARN**, Lafcadio, *Japonya*, çev. Oğuz Adanır, Doğu Batı Yayınları, Ankara, 2016.

HOLCOMBE, Charles, *Doğu Asya Tarihi Çin Japonya Kore Medeniyetin Köklerinden 21. Yüzyıla Kadar*, çev. Muhammed MurTaze Özeren, Dergah Yayınları, İstanbul, 2016.

KAHRAMAN, Ahmet, *Mukayeseli Dinler Tarihi*, İFAV Yayınları, İstanbul, 2013.

KİTAMURA, Petek, *Hayaller Ülkesi Japonya*, Erko Yayınları, İstanbul, 2007.

KÜÇÜK, Abdurrahman, Günay Tümer, Mehmet Alpaslan Küçük, *Dinler Tarihi*, Berikan Yayınevi, Ankara, 2016.

KÜÇÜKYALÇIN, Erdal, *Dönüm Noktalarıyla Japon Tarihi Samuraylar Çağı*, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 2013.

MEYER, Milton W., *Japonya Tarihi*, çev. Lizet Deadato, İnkılap Kitabevi, İstanbul, 2014.

ONO, Sokyö, *Şinto Kamilerin Yolu*, çev. Suat Ertüzün, Okyanus Yayınları, İstanbul, 2004.

ÖZHAN, Günhan, *Japon Felsefesi*, Hitabevi Yayınları, Ankara, 2018.

_____, *Japon Zihniyeti*, Hitabevi Yayınları, Ankara, 2014.

POUPARD, Paul, *Dinler*, çev. Muna Cedden, Dost Kitabevi, Ankara, 2013.

RAJU, P. T. vd., *Asya Dinleri*, çev. Abdullah Davudoğlu, İnkılap Yayınevi, İstanbul, 2002.

SECRET, François, "Japonya", *Antik Dünya ve Geleneksel Toplumlarda Dinler ve Mitolojiler Sözlüğü*, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2000, I, 514-518.

STOBART, Andrew, vd. *Dinler Kitabı*, çev. Ahmet Fethi Yıldırım, Alfa Yayınevi, İstanbul, 2016.

ŞENAVCU, Halil İbrahim, *Japon Dini Bayramları*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale: Onsekiz Mart Üniversitesi, 2006.

_____, Halil İbrahim, "Japon Dinî Bayramlarının Genel Özellikleri ve Sosyal Hayattaki Yeri", *Mizanü'l-Hak İslami İlimler Dergisi*, sy.2, 2016, s.41-56.

TİMOR, Ayşe Nur, *Japonya*, Çantay Kitabevi, İstanbul, 2004.

Web Siteleri

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/japonyanin-126-imparatoru-naruhito-kasimpatitahatina-resmen-oturuyor/1620940>, (15.12.2019)

https://www.wikiwand.com/tr/Japonya_imparatorlar%C4%B1_listesi, (15.12.2019)

EKLER

EK-1: Japonya İmparatorları Listesi³⁰⁸

No	Hüküm Süresi	Öldükten sonraki ismi	Kişisel ismi (<i>imina</i>)	Notlar
Efsanevi İmparatorlar (M.Ö. 660-M.S. 269)				
1	M.Ö. 66 0-585	İmparator Jimmu	Kan'yamato Iwarebiko	Geleneksel tarihler; Güneş Tanrıçası Amaterasu'nun sol gözünden doğduğu iddia edilir; efsanevi olduğu varsayılan
2	M.Ö. 58 1-549	İmparator Suizei	Kamu Nunagawamimi no Mikoto	Geleneksel tarihler; Jimmu'nun 3. oğlu efsanevi olduğu varsayılan
3	M.Ö. 54 9-511	İmparator Annei	Shikitsuhiko Tamademi no Mikoto	Geleneksel tarihler; Suizei'nin oğlu; efsanevi olduğu varsayılan
4	M.Ö. 51 0-476	İmparator Itoku	Oho Yamatohiko Sukitomo no Mikoto	Geleneksel tarihler; Annei'nin 2. oğlu; efsanevi olduğu varsayılan
5	M.Ö. 47 5-393	İmparator Kōshō	Mimatsuhiko Kaeshine no Mikoto	Geleneksel tarihler; Itoku'nun varisi ve oğlu; efsanevi olduğu varsayılan
6	M.Ö. 39 2-291	İmparator Kōan	Oho Yamato Tarasihiko Kuniohi Hito no Mikoto	Geleneksel tarihler; Kōshō'nun 2. oğlu; efsanevi olduğu varsayılan
7	M.Ö. 29 0-215	İmparator Kōrei	Oho Yamato Nekohiko Futoni no Mikoto	Geleneksel tarihler; Kōan'ın varisi ve oğlu; efsanevi olduğu varsayılan
8	M.Ö. 21 4-158	İmparator Kōgen	Oho Yamato Nekohiko Kuni Kuru no Mikoto	Geleneksel tarihler; Kōrei'nin varisi ve oğlu; efsanevi olduğu varsayılan
9	M.Ö. 15 7-98	İmparator Kaika	Waka Yamato Nekohiko Oho Bibino no Mikoto	Geleneksel tarihler; Kōgen'in 2. oğlu; efsanevi olduğu varsayılan
10	M.Ö. 97 -30	İmparator Sujin	Mimaki Irihiko Inie no Mikoto	Geleneksel tarihler; Varoluş olasılığı doğrudan olan ilk İmparator
11	M.Ö. 29 -M.S. 70	İmparator Suinin	Ikume Irihiko Isachi no Mikoto	Geleneksel tarihler

³⁰⁸ https://www.wikiwand.com/tr/Japonya_impatorlar%C4%B1_listesi, (15.12.2019)

12	71-130	İmparator Keikō	Oho Tarasihiko Osirowake no Mikoto	Geleneksel tarihler
13	131-191	İmparator Seimu	Waka Tarasihiko	Geleneksel tarihler
14	192-200	İmparator Chūai	Tarasi Nakatsuhiko no Mikoto	Geleneksel tarihler
	201-269	İmparatoriçe Jingu	Okinaga Tarashihime no Mikoto	Geleneksel tarihler; İmparator Ōjin için naiplik yaptı; resmen numaralı imparatorlar arasında sayılmaz
Kofun Dönemi (270-539)				
15	270-310	İmparator Ōjin	Honda no Sumera-mikoto / Ōtomowake no Mikoto / Homutawake no Mikoto	Geleneksel tarihler; Son ilkel tarihsel İmparator; Hachiman olarak tanrılaşmış.
16	313-399	İmparator Nintoku	Ō Sazaki no Mikoto	Geleneksel tarihler
17	400-405	İmparator Richū	Isaho Wake no Mikoto	Geleneksel tarihler
18	406-410	İmparator Hanzei	Tajihi Mizuha Wake no Mikoto	Geleneksel tarihler
19	411-453	İmparator Ingyō	Wo Asazuma Wakugo no Sukune	Geleneksel tarihler
20	453-456	İmparator Ankō	Anaho no Mikoto	Geleneksel tarihler
21	456-479	İmparator Yūryaku	Oho Hatsuse Wakatakeru no Mikoto	Geleneksel tarihler
22	480-484	İmparator Seinei	Siraka Takehiro Kuni Osi Waka Yamato Neko no Mikoto	Geleneksel tarihler
23	485-487	İmparator Kenzō	Ohoke no Mikoto	Geleneksel tarihler
24	488-498	İmparator Ninken	Ohosi(Ohosu) no Mikoto/ Simano Iratsuko	Geleneksel tarihler
25	498-506	İmparator Buretsu	Wohatsuse Wakasazaki	Geleneksel tarihler
26	507-531	İmparator	Ōto/Hikofuto	Geleneksel tarihler;

		Keitai	(Hikofuto no Mikoto/Ōdo no Sumera Mikoto)	bu noktadan itibaren şecere doğru kabul edilir
27	531-535	İmparator Ankan	Hirokuni Oshitake Kanahi no Mikoto	Geleneksel tarihler
28	535-539	İmparator Senka	Takeo Hirokuni Oshitate no Mikoto	Geleneksel tarihler
Asuka Dönemi (539-710)				
29	539-571	İmparator Kinmei	Amekuni Oshiharuki Hironiwa no Sumera Mikoto	Geleneksel tarihler
30	572-585	İmparator Bidatsu	Osada no Nunakura no Futotamashiki no Mikoto	Geleneksel tarihler
31	585-587	İmparator Yōmei	Ooe/Tachibana no Toyohi no Sumera Mikoto	Geleneksel tarihler
32	587-592	İmparator Sushun	Hatsusebe no (Wakasasagi) Mikoto	Geleneksel tarihler
33	592-628	İmparatoriçe Suiko	Nukatabe/Toyomike Kashikiyahime	Geleneksel tarihler; efsanevi olmayan ilk kadın imparator; Prens Shotoku onun naibi olarak hareket etti.
34	629-641	İmparator Jomei	Tamura (Oki Nagatarashihi Hironuka no Sumera Mikoto)	Geleneksel tarihler
35	642-645	İmparatoriçe Kōgyoku	Takara (Ame Toyotakaraikashi Hitarashi Hime no Sumera Mikoto)	Geleneksel tarihler; iki kez hüküm
36	645-654	İmparator Kōtoku	Karu (Ame Yorozu Toyohi no Sumera Mikoto)	Geleneksel tarihler
37	655-661	İmparatoriçe Saimei	Takara (Ame Toyotakaraikashi Hitarashi Hime no Sumera Mikoto)	Geleneksel tarihler; İmparatoriçe Kōgyoku'nun ikinci saltanatı
38	661-672	İmparator Tenji	Katsuragi/Nakano-ooe (Ame Mikoto Hirakasuwake no Mikoto/Amatsu Mikoto Sakiwake no Mikoto)	Geleneksel tarihler
39	672	İmparator	Ōtomo	Geleneksel tarihler;

		Kōbun		Temmu tarafından gasp edildi; ölümünden sonra adlandırıldı
40	672-686	İmparator Tenmu	Ōama/Ohoshiana/Ōs ama (Ame no Nunahara Oki no Mahito no Sumera Mikoto)	Geleneksel tarihler
41	686-697	İmparatoriçe Jitō	Unonosarara (Takama no Harahiro no Hime no Sumera Mikoto)	Geleneksel tarihler
42	697-707	İmparator Monmu	Karu (Ame no Mamune Toyoohoji no Sumera Mikoto)	Geleneksel tarihler
Nara Dönemi (710-794)				
43	707-715	İmparatoriçe Genmei	Ahe (Yamatoneko Amatsu Mishiro Toyokuni Narihime no Sumera Mikoto)	Geleneksel tarihler
43	707-715	İmparatoriçe Genmei	Ahe (Yamatoneko Amatsu Mishiro Toyokuni Narihime no Sumera Mikoto)	Geleneksel tarihler
44	715-724	İmparatoriçe Genshō	Hidaka/Niinomi (Yamatoneko Takamizu Kiyotarashi Hime no Sumera Mikoto)	Geleneksel tarihler
45	724-749	İmparator Shōmu	Obito (Ameshirushi Kunioshiharuki Toyosakurahiko no Sumera Mikoto)	Geleneksel tarihler
46	749-758	İmparatoriçe Kōken	Abe (Yamatoneko no Sumera Mikoto)	Geleneksel tarihler; iki kez hüküm
47	758-764	İmparator Junnin	Ōi	Geleneksel tarihler Shotoku tarafından tahttan; ölümünden sonra adlandırıldı (1870)
48	764-770	İmparatoriçe Shōtoku	Abe (Yamatoneko no Sumera Mikoto)	Geleneksel tarihler; İmparatoriçe Kōken'in ikinci saltanatı
49	770-781	İmparator	Shirakabe	Geleneksel tarihler

		Kōnin	(Amemune Takatsugi no Mikoto)	
	(öldükten sonra saltanat)	Prens Sawara (Sudō-Tennō)	Sawara-shinnō	Geleneksel tarihler. Sadece kayıtlarda ölümünden sonra yüksek imparator
50	781-806	İmparator Kanmu	Yamabe (Yamatoneko Amatsu Hitsugi Iyaderi no Mikoto)	Geleneksel tarihler
Heian Dönemi (794-1185)				
50	781-806	İmparator Kanmu	Yamabe (Yamatoneko Amatsu Hitsugi Iyaderi no Mikoto)	Geleneksel tarihler
51	806-809	İmparator Heizei	Ate (Yamatoneko Ameoshikuni Takahiko no Mikoto)	Geleneksel tarihler
52	809-823	İmparator Saga	Kamino	Geleneksel tarihler
53	823-833	İmparator Junna	Ōtomo	Geleneksel tarihler
54	833-850	İmparator Ninmyō	Masara	Geleneksel tarihler
55	850-858	İmparator Montoku	Michiyasu	Geleneksel tarihler
56	858-876	İmparator Seiwa	Korehito	Geleneksel tarihler
57	876-884	İmparator Yōzei	Sadaakira	Geleneksel tarihler
58	884-887	İmparator Kōkō	Tokiyasu	Geleneksel tarihler
59	887-897	İmparator Uda	Sadami	Geleneksel tarihler
60	897-930	İmparator Daigo	Atsuhito	Geleneksel tarihler
61	930-946	İmparator Suzaku	Yutaakira	Geleneksel tarihler
62	946-967	İmparator Murakami	Nariakira	Geleneksel tarihler
63	967-969	İmparator Reizei	Norihira	Geleneksel tarihler
64	969-984	İmparator	Morihira	Geleneksel tarihler

		En'yū		
65	984-986	İmparator Kazan	Morosada	Geleneksel tarihler
66	986-1011	İmparator Ichijō	Yasuhito/Kanehito	Geleneksel tarihler
67	1011-1016	İmparator Sanjō	Okisada/Iyasada	Geleneksel tarihler
68	1016-1036	İmparator Go-Ichijō	Atsuhira	Geleneksel tarihler
69	1036-1045	İmparator Go-Suzaku	Atsunaga/Atsuyoshi	Geleneksel tarihler
70	1045-1068	İmparator Go-Reizei	Chikahito	Geleneksel tarihler
71	1068-1073	İmparator Go-Sanjō	Takahito	Geleneksel tarihler
72	1073-1087	İmparator Shirakawa	Sadahito	Geleneksel tarihler
73	1087-1107	İmparator Horikawa	Taruhito	Geleneksel tarihler
74	1107-1123	İmparator Toba	Munehito	Geleneksel tarihler
75	1123-1142	İmparator Sutoku	Akihito	Geleneksel tarihler
76	1142-1155	İmparator Konoe	Narihito	Geleneksel tarihler
77	1155-1158	İmparator Go-Shirakawa	Masahito	Geleneksel tarihler
78	1158-1165	İmparator Nijō	Morihito	Geleneksel tarihler
79	1165-1168	İmparator Rokujō	Yorihito	Geleneksel tarihler
80	1168-1180	İmparator Takakura	Norihito	Geleneksel tarihler
81	1180-1185	İmparator Antoku	Tokihito	Geleneksel tarihler
Kamakura Dönemi (1185-1333)				
82	1183-1198	İmparator Go-Toba	Takahira	Geleneksel tarihler
83	1198-1210	İmparatorTsuchimikado	Tamehito	Geleneksel tarihler
84	1210-1221	İmparator Juntoku	Morihira/Morinari	Geleneksel tarihler

85	1221	İmparator Chūkyō	Kanehira/Kanenari	Geleneksel tarihler; ölümünden sonra adlandırıldı (1870)
86	1221-1232	İmparator Go-Horikawa	Yutahito	Geleneksel tarihler
87	1232-1242	İmparator Shijō	Mitsuhiro/Hidehiro	Geleneksel tarihler
88	1242-1246	İmparator Go-Saga	Kunihito	Geleneksel tarihler
89	1246-1260	İmparator Go-Fukakusa	Hisahito	Geleneksel tarihler
90	1260-1274	İmparator Kameyama	Tsunehito	Geleneksel tarihler
91	1274-1287	İmparator Go-Uda	Yohito	Geleneksel tarihler
92	1287-1298	İmparator Fushimi	Hirohito	Geleneksel tarihler
93	1298-1301	İmparator Go-Fushimi	Tanehito	Geleneksel tarihler
94	1301-1308	İmparator Go-Nijō	Kuniharu	Geleneksel tarihler
95	1308-1318	İmparator Hanazono	Tomihito	Geleneksel tarihler
96	1318-1339	İmparator Go-Daigo	Takaharu	Geleneksel tarihler; Güney Sarayı
Kuzey Sarayı (1333-1392)				
	1331-1333	İmparator Kōgon	Kazuhito	Geleneksel tarihler
	1336-1348	İmparator Kōmyō	Yutahito	Geleneksel tarihler
	1348-1351	İmparator Sukō	Okihito	Geleneksel tarihler
	1351-1352	Hükümdarsız Dönem		
	1352-1371	İmparator Go-Kōgon	Iyahito	Geleneksel tarihler
	1371-1382	İmparator Go-En'yū	Ohito	Geleneksel tarihler
	1382-1392	İmparator Go-Komatsu	Motohito	Geleneksel tarihler; 1392 yılında birleşik saray; Aşağıda 100'e bkz.
Muromachi Dönemi (1333-1573)				

96	1318-1339	İmparator Go-Daigo	Takaharu	Geleneksel tarihler; Güney Sarayı
97	1339-1368	İmparator Go-Murakami	Norinaga/Noriyoshi	Geleneksel tarihler; Güney Sarayı
98	1368-1383	İmparator Chōkei	Yutanari	Geleneksel tarihler; Güney Sarayı
99	1383-1392	İmparator Go-Kameyama	Hironari	Geleneksel tarihler; Güney Sarayı
100	1392-1412	İmparator Go-Komatsu	Motohito	Geleneksel tarihler; saraylar birleşti; Yukarıdaki Kuzey Sarayı bölümünde de girişine bakınız
101	1412-1428	İmparator Shōkō	Mihito	Geleneksel tarihler
102	1428-1464	İmparator Go-Hanazono	Hikohito	Geleneksel tarihler
103	1464-1500	İmparator Go-Tsuchimikado	Fusahito	Geleneksel tarihler
104	1500-1526	İmparator Go-Kashiwabara	Katsuhito	Geleneksel tarihler
105	1526-1557	İmparator Go-Nara	Tomohito	Geleneksel tarihler
106	1557-1586	İmparator Ōgimachi	Michihito	Geleneksel tarihler
Azuchi-Momoyama Dönemi (1573-1603)				
106	1557-1586	İmparator Ōgimachi	Michihito	Geleneksel tarihler
107	1586-1611	İmparator Go-Yōzei	Kazuhito/Katahito	Geleneksel tarihler
Edo Dönemi (1603-1867)				
107	1586-1611	İmparator Go-Yōzei	Kazuhito/Katahito	Geleneksel tarihler
108	1611-1629	İmparator Go-Mizunoo (Go-Minoo)	Kotohito	Geleneksel tarihler
109	1629-1643	İmparatoriçe Meishō	Okiko	Geleneksel tarihler
110	1643-1654	İmparator Go-Kōmyō	Tsuguhito	Geleneksel tarihler

111	1655-1663	İmparator Go-Sai	Nagahito	Geleneksel tarihler
112	1663-1687	İmparator Reigen	Satohito	Geleneksel tarihler
113	1687-1709	İmparator Higashiyama	Asahito	Geleneksel tarihler
114	1709-1735	İmparator Nakamikado	Yasuhito	Geleneksel tarihler
115	1735-1747	İmparator Sakuramachi	Teruhito	Geleneksel tarihler
116	1747-1762	İmparator Momozono	Toohito	Geleneksel tarihler
117	1762-1771	Empress Go-Sakuramachi	Toshiko	Geleneksel tarihler
118	1771-1779	İmparator Go-Momozono	Hidehito	Geleneksel tarihler
119	1780-1817	İmparator Kōkaku	Tomohito	Geleneksel tarihler
120	1817-1846	İmparator Ninkō	Ayahito	Geleneksel tarihler
121	1846-1867	İmparator Kōmei	Osahito	Birden fazla çağ adı ile İmparator olarak anılan son kişi
Modern Japonya (İmparatorluk ve Savaş Sonrası) (1867-günümüz)				
122	1867-1912	İmparator Meiji	Mutsuhito	İlk Japonya İmparatoru.
123	1912-1926	İmparator Taishō	Yoshihito	Veliht Prens Hirohito <i>Sesshō</i> (Naip Prens) olarak görev yaptı (1921-1926).
124	1926-1989	İmparator Shōwa	Hirohito	<i>Sesshō</i> (Naip Prens) olarak görev yaptı (1921-1926).
125	1989-2019	İmparator Heisei	Akihito	Sağlık sorunlarını gerekçe göstererek 30 Nisan'da tahttan ayrıldı.
126	2019-	İmparator Reiwa (Görevde)	Naruhito	Naruhito, babasının sağlığını gerekçe göstererek 30 Nisan'da ayrıldığı 30 yıllık imparatorluk makamını, 1 Mayıs itibarı ile teslim almıştı. ³⁰⁹

³⁰⁹ <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/japonyanin-126-imparatoru-naruhito-kasimpat-tahtina-resmen-oturuyor/1620940>, (15.12.2019)

EK-2: Japonya Tarihi ve Mitsel Kronolojisi³¹⁰

Zaman Aralığı	Başlıca Tarihi Olaylar	Mit ya da Mitsel Dönem	Tarihler
		Yaradılış Çağı Kamilerin ortaya çıkışı. Japon adalarının yaratılışı	
Seramik öncesi kültürün kanıtları.	Höyükler		M.Ö. 9000
Jomon Dönemi	Çömlekçilik kültürü; çukur evler; büyük köyler.		M.Ö. 7000-250
	Hindistan'da Buda'nın doğumu, yaşamı ve mucizeleri.		M.Ö. 565(?) - 486
		Okuninushi. Semâvî ilahlarca yeryüzünün boyunduruk altına alınması. Susano-wo'nun İzumo mitleri.	

³¹⁰ Ashkenazi, a.g.e, ss.174-179

		Jimmu Tenno'nun gelişin mitsel tarihi. İmparatorlar Çağı	M.Ö. 660
Yayoi kültürü			M.Ö. 250- M.S.300
Yamato Dönemi			M..S. 300(?) – M.S645
		Yamato-takeru	
	Kore'de Japon ticaret klonileri.	İmparatoriçe Jingu'nun Kore'yi istila etmesi.	Yaklaşık olarak M.Ö. 2'inci yüzyıl (ya da daha ziyade M.S. 366)
Kofun dönemi	Kofun anıt mezarlarının inşası. Yamato devletinin genişlemesi.		M.S. 400-593
	Kore'den Budizmin gelişi.		552 ya da 538
	Peakche Kralı'nın Miroku-butso resmini İmparator Kimmei'ye göndermesi.		545
	Shotoku Taishi saltanatı.		593 - 622

	On yedi maddeli ferman.		604
	İlk Çin elçiliği.		607
		Miwa kahininin Budist rahiplerin cenaze ritüellerini gerçekleştirebileceklerini bildirmesi.	616
	Taika Reformu. Çin etkili idari devrimi; tüm hükümetin Çin bürokrasisi plânına göre yeniden yapılandırılması.		645
	Yamato klanı şefinin Çin modelindeki cennetin oğlu hükümlerini bildirmesi.		
		En-no-Gyoja'nın mucizeler gerçekleştirmesi. Shungen-do'nun kuruluşu.	634-701
Nara Dönemi.	Nara'nın ilk sabit başkent olması.		710-784
	Nara'daki Todaiji Büyük Buda		752

	heykelinin (Daibutsu) ithafı.		
	Kobo Daishi'nin hayatı.	Daishi tarafından gerçekleştirilen mucizeler.	
	Shikoku'daki seksen sekiz aşamalı haç yolunun kurulması.		
	Ryobu-Şinto'nun uygun doktrin olarak kabul edilmesi.		Yaklaşık 700-800
Heian Dönemi.	Heian-kyo'da (günümüz Kyoto'su) başkentinin kurulması.		794-1185
	Tendai mezhebinin gelişi.		805
	Shingon mezhebinin gelişi.		806
	Çin'de on ikinci ve sonuncu elçilik.		838
		Kahramanlar Çağı	
	Fudo heykelinin Kanto'ya getirilişi.	Raiko ve dört kölesi.	940
		Tawara Toda'nın Taira-no-Masakado'yu	

		öldürmesi.	
	Heiji çatışması; Taira klanı tarafından sağlanan askeri üstünlük.	Tomoe Gozen Hachimantaro vs.	1159-1160
	Jodo (Arı Diyar) mezhebinin Shonin (1133-1212) tarafından kurulması.		1175
	Jodo-Shinshu mezhebinin Shinran tarafından kurulması.		
	Minamoto ve Taira arasındaki Gempei Savaşı.	Minamoto-no Yahitsune ve Benkei.	1180-1185
Kamakura Dönemi			1185-1333
	Yorimoto'ya shogun unvanının bahşedilmesi.		1192
	Moğol istilaları.	Nichiren-shonin'in mucizeleri.	1274, 1281
Ashikaga (ya da Muromac-hi Dönemi			1338-1573
Sengoku (İçsavaş)			Yaklaşık

Dönemi			1480-1568
	Portekizlilerin Tanegashima'ya gelişi; Batılı silahları tanıtması.		1542 ya da 1543
Azuchi-Mo-moyama (ya da Shokuho) Dönemi			1568-1600
	Kyoto'nun savaş beyi Oda Nobunaga tarafından işgali.		1568
	Nobunaga'nın suikasta kurban gitmesi.		1582
	Osaka Kalesi'nin Toyotomi Hideyoshi tarafından inşası. Japonya'da Hideyoshi üstünlüğü.		1586
	Hideyoshi'nin Kore'yi istilası.		1590
	Hideyoshi'nin ölümü ve askeri birliklerin Kore'den çekilmesi.		1598
	Tokugawa İeyasu'nun		1600

	Sekigahara Muharebesi'ndeki zaferi.		
Tokugawa (ya da Edo Dönemi)	Tokugawa klanı tarafından gücün ele geçirilişi.		1600-1868
	Başkentin Edo'ya taşınması.		
	İnzivaya çekilmiş ve huzurlu bir ülke dönemi.		
	İeyasu'nun Shogun unvanını kazanması.		1603
		Modern Çağ	
Meiji Dönemi	İmparatorluk hükümdarlığının resmi olarak geri gelmesi ve shogun döneminin sonu. Japonya'nın modernleşmesinin başlangıcı. İmparatorluk başkentinin Tokyo'da (eski Edo) kurulması.	Japon mitinin pekiştirilmesi.	1868-1912
	Çin-Japon Savaşı. Japonya'nın Çin'i bozguna uğratması.	"Japon ruhunun zaferi."	1894-1895

	Rus-Japon Savaşı. Avrupalı bir gücün, Avrupalı olmayan bir güç tarafından ilk kez bozguna uğratılması.		1904-1905
	Kore'nin topraklara katılması.		1910
Taisho Dönemi			1912-1926
Showa Dönemi			1926-1990
	Çin'le savaş başlangıcı.		1937
	Pearl Harbor'a saldırı, II. Dünya Savaşı'nın Pasifik Savaşı başlangıcı.		1941
	Kamikaze saldırıları. Japonya'nın teslim oluşu.		1945
Heisei Dönemi	Showa imparatoru Hirohito'nun ölümü. Oğlunun onun yerine geçmesi.		1991

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öz Geçmiş

Ahmet GÜL, 10.05.1993 tarihinde Elazığ'ın Kovancılar ilçesinde doğdu. İlkokulu Asağımiraahmet İlköğretim Okulunda(1999-2003) okudu. Ortaokulu Elazığ Merkez'de Yücel İlköğretim Okulunda(2003-2006) okudu. Lise eğitimini ise Elazığ Gazi Lisesinde(2006-2010) tamamladı. Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesinin İlahiyat Bölümü ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Bölümünden(2011-2016) mezun oldu. 2017 yılının Bahar ders döneminde Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Dinler Tarihi Ana bilim dalında yüksek lisansa başladı. 2017 yılında Van'ın Çaldıran ilçesinde bulunan Anıttepe Ortaokuluna Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni olarak atandı. Görevine hala burada devam etmektedir.